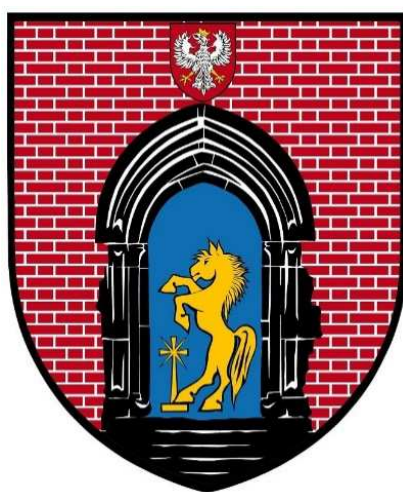

Załącznik nr 1
do Uchwały nr XLIX/409/2023
Rady Gminy Skoroszyce
z dnia 1 grudnia 2023 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce

Skoroszyce 2023

Mgr inż. Justyna Maško - Osiadacz	projektant urbanista
Mgr inż. Małgorzata Maško - Horyza	projektant urbanista
Dr inż. Jarosław Osiadacz	zagadnienia ekonomiczne i przyrodnicze
Dr Magdalena Pokrzyńska	zagadnienia społeczne

INNOVA PROJEKT Sp. z o. o.
Ul. Henryka Brodatego 7/5
50-250 Wrocław
tel./fax. (071) 789 36 66
e-mail jaroslaw.osiadacz@innovaconsulting.pl

SPIS TREŚCI:

1.	WSTĘP	8
1.1.	PODSTAWY PRAWNE	8
1.2.	PRZEDMIOT OPRACOWANIA	8
1.3.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE	9
2.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE	13
2.1.	DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	13
2.2.	STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEJ OCHRONY	15
2.3.	STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	16
2.3.1.	STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	16
2.3.1.1.	Rzeźba terenu.....	16
2.3.1.2.	Budowa geologiczna.....	17
2.3.1.3.	Surowce naturalne	20
2.3.1.4.	Wody powierzchniowe	21
2.3.1.5.	Wody podziemne	23
2.3.1.6.	Retencja wodna	25
2.3.1.7.	Warunki klimatyczne	26
2.3.1.8.	Gleby.....	27
2.3.1.9.	Lasy	31
2.3.2.	WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH.....	32
2.3.3.	OCHRONA PRZYRODY	32
2.3.3.1.	Flora chroniona	32
2.3.3.2.	Fauna chroniona	33
2.3.3.3.	Siedliska przyrodnicze	35
2.3.3.4.	Tereny i obiekty chronione.....	35
2.3.3.5.	Tereny korytarzy ekologicznych	37
2.3.4.	STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	38
2.3.4.1.	Warunki naturalne.....	38
2.3.4.2.	Struktura agrarna i liczba gospodarstw	39
2.3.4.3.	Produkcja roślinna	39
2.3.4.4.	Produkcja zwierzęca	40
2.3.4.5.	Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	40
2.4.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ....	42
2.4.1.	CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI I PRZYSIÓŁKÓW POD KĄTEM DANYCH HISTORYCZNYCH, UKŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I STREF OCHRONY	42
2.4.1.1.	Brzeziny	42
2.4.1.2.	Chróstcina.....	44
2.4.1.3.	Czarnolas.....	46
2.4.1.4.	Giełczyce	47
2.4.1.5.	Makowice	48
2.4.1.6.	Mroczkowa.....	49
2.4.1.7.	Pniewie	50
2.4.1.8.	Sidzina	51
2.4.1.9.	Skoroszyce	52
2.4.1.10.	Stary Grodków	54
2.4.2.	STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	55
2.5.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA	56
2.5.1.	DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE	56
2.5.1.1.	Sieć osadnicza i demografia.....	56
2.5.1.2.	Ruch naturalny ludności	58

2.5.1.3.	Zatrudnienie	59
2.5.1.4.	Prognoza demograficzna	60
2.5.2.	WARUNKI MIESZKANIOWE	62
2.5.2.1.	Zasoby mieszkaniowe	62
2.5.2.2.	Budynki komunalne.....	63
2.5.3.	EDUKACJA.....	63
2.5.3.1.	Szkoła podstawowa i gimnazjum.....	63
2.5.3.2.	Wychowanie przedszkolne	64
2.5.4.	KULTURA	65
2.5.5.	SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK.....	65
2.5.6.	OCHRONA ZDROWIA	65
2.5.7.	POMOC SPOŁECZNA	66
2.5.8.	POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.....	66
2.6.	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	68
2.7.	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	68
2.8.	ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	69
2.8.1.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	69
2.8.2.	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	70
2.8.3.	OBSZARY ZAGROŻENIA PODTOPIENIAMI	72
2.8.4.	OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	72
2.9.	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	73
2.10.	WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	73
2.11.	STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	74
2.11.1.	STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI	74
2.11.1.1.	Komunikacja drogowa	74
2.11.1.2.	Komunikacja kolejowa	75
2.11.1.3.	Ścieżki rowerowe	75
2.11.1.4.	Komunikacja lotnicza	76
2.11.2.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	76
2.11.2.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	77
2.11.2.2.	Gospodarka ściekowa	78
2.11.2.3.	Regulacja stosunków wodnych	79
2.11.2.4.	Gospodarka odpadami	79
2.11.2.5.	Zaopatrzenie w gaz	80
2.11.2.6.	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	81
2.11.2.7.	Gospodarka ciepła.....	81
2.11.2.8.	Odnawialne źródła energii	81
2.12.	STAN PRAWNY GRUNTÓW I BILANS TERENÓW	82
2.12.1.	STAN OBECNY	82
2.12.2.	CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ	83
2.12.3.	CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	87
2.12.4.	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ	89
2.12.5.	PODSUMOWANIE	92
2.13.	CELE WYNIKAJĄCE Z PONADLOKLANYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	93
2.13.1.	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBLA CENTRALNEGO	93
2.13.1.1.	Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do roku 2030.....	93
2.13.1.2.	Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020–2030	93

2.13.2.	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO	94
2.13.2.1.	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego	94
2.13.2.2.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego	96
2.13.3.	WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA POWIATOWEGO	99
2.13.3.1.	Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030	99
2.13.3.2.	Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030	100
2.14.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	102
2.15.	WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	103
2.16.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	104
2.16.1.	MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY	104
2.16.2.	OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY	106
2.16.2.1.	Ograniczenia pochodzenia naturalnego	106
2.16.2.2.	Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego	106
2.16.2.3.	Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego.....	107
2.16.2.4.	Obszary szczególnej ochrony środowiska.....	107
3.1.	OKREŚLENIE „MISJI” I „WIZJI” ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE	109
3.2.	CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE	110
3.3.	GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE.....	113
4.	KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	114
4.1.	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	114
4.2.	KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	118
4.2.1.	USTALENIA OGÓLNE	118
4.2.1.1.	Tereny zabudowy mieszkaniowej - oznaczone symbolem M.....	118
4.2.1.2.	Tereny zabudowy usługowej - oznaczone symbolem U.....	119
4.2.1.3.	Tereny zabudowy usług publicznych oznaczone symbolem UP.....	119
4.2.1.4.	Tereny zabudowy usług kultu religijnego oznaczone symbolem UK.....	119
4.2.1.5.	Tereny usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US.....	119
4.2.1.6.	Tereny zabudowy produkcyjnej i aktywności gospodarczej oznaczone symbolem AG.....	120
4.2.1.7.	Tereny zieleni parkowej oznaczone symbolem ZP	120
4.2.1.8.	Tereny lasów oznaczone symbolem ZL	121
4.2.1.9.	Tereny cmentarzy oznaczone symbolem ZC	121
4.2.1.10.	Tereny ogrodów działkowych oznaczone symbolem ZD	121
4.2.1.11.	Tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem ZN	121
4.2.1.12.	Tereny obsługi komunikacji oznaczone symbolem KS	121
4.2.1.13.	Tereny obsługi kolei oznaczone symbolem KK.....	122
4.2.1.14.	Tereny wód powierzchniowych oznaczone symbolem WS.....	122
4.2.1.15.	Tereny upraw rolnych oznaczone symbolem R.....	122
4.2.1.16.	Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oznaczone symbolem RU	123
4.2.1.17.	Teren eksploatacji złóż oznaczony symbolem PG	123
4.2.1.18.	Tereny infrastruktury technicznej oznaczone symbolem W, E, K, C, EC.....	123
4.2.2.	STREFA ZURBANIZOWANA	124
4.2.3.	STREFA ROLNA	132
4.2.4.	STREFA TERENÓW OTWARTYCH I WÓD POWIERZCHNIOWYCH	137
4.2.5.	STREFY I TERENY SPECJALNE	142
4.3.	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK.....	143
4.3.1.	CELE I ZADANIA OCHRONY	143
4.3.2.	ZASOBY ŚRODOWISKA OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.....	145
4.3.3.	ZASOBY POSTULOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ.....	146

4.4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	147
4.4.1.	CELE I ZADANIA OCHRONY	147
4.4.2.	STREFY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ	148
4.4.3.	DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	150
4.5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	151
4.5.1.	KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	151
4.5.1.1.	Komunikacja drogowa	151
4.5.1.2.	Komunikacja kolejowa	152
4.5.1.3.	Komunikacja rowerowa.....	153
4.5.1.4.	Komunikacja lotnicza	153
4.5.2.	KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	153
4.5.2.1.	Zaopatrzenie w wodę.....	154
4.5.2.2.	Oczyszczanie ścieków	154
4.5.2.3.	Zaopatrzenie w energię elektryczną	154
4.5.2.4.	Zaopatrzenie w gaz.....	156
4.5.2.5.	Ciepłownictwo	157
4.5.2.6.	Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW	158
4.5.2.7.	Obsługa w zakresie komunikacji elektronicznej.	158
4.5.2.8.	Gospodarka odpadami	159
4.6.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO... 160	
4.6.1.	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKLANYM	160
4.6.2.	INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	160
4.7.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	162
4.7.1.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	162
4.7.2.	OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	163
4.8.	KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ .	165
4.9.	OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	168
4.10.	OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	171
4.11.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	171
4.12.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	172
4.13.	OBSZARY ZDEGRADOWANE	173
4.14.	GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.....	173
4.15.	INNE OBSZARY PROBLEMOWE.....	174
4.15.1.	LOKALIZACJA ELEKTROWNI WIATROWYCH	174
4.15.2.	LOKALIZACJA FARM FOTOWOLTAICZNYCH.....	174
5.	UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM.	176

CZĘŚĆ A.

UWARUNKOWANIA

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY PRAWNE

- Uchwała nr VI/48/2019 z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce"
- Prawo geologiczne i górnicze - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku,
- Prawo ochrony środowiska - Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku,
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 roku,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie obszarów, na których dopuszcza się lokalizowanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla (Dz.U. 2014 poz. 1272).
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie z dnia 2 marca 1999 roku.
- Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, M.P.2012.
- Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. (Dz. U. z 2009 nr 124 poz. 1030 ze zm.) w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.
- Ustawa dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. 2020, poz. 1668)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r.,
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku,
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 30 kwietnia 2004 roku,
- Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku,
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku,
- Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 roku,
- Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu;
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

1.2. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce”. Wykonywane jest ono w oparciu o „Studium” z 2007 roku z późniejszymi zmianami. Jego zadaniem jest określenie istniejących uwarunkowań rozwoju oraz zasadniczych celów rozwoju gminy, które w zakresie kierunków wynikają z przyjętej polityki przestrzennej.

1.3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

- Badora, K i K., Opole 2006 pt.: „Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony”
- Badora, K., Rosik-Dulewska, C.; Korytarze ekologiczne Województwa Opolskiego i ich rola w optymalizacji struktury wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych; Prace i Studia Geograficzne, 2010, T.44, 193-208.
- Bank Danych Lokalnych GUD 2022
- Bank Danych Lokalnych GUS, 2014
- Bank Danych o Lasach. <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portals/mapy>
- Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r. Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2021.
- Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Skoroszyce - Wrocławskie Biuro Urbanistyki we Wrocławiu - mgr inż. Zbigniew Dudzik, 2017r.
- Formularz PZP-1 za rok 2019
- Formularz PZP-1 za rok 2020.
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska GeoSerwis. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Skoroszyce na lata 2020-2023, Skoroszyce 2020.
- <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>
- <https://siecrowerowa.pl>
- <https://wiosopole.bip.gov.pl/rejestr-zakladow-duzego-i-zwiekszonego-ryzyka-wystapienia-awarii/rejestr-zakladow-duzego-i-zwiekszonego-ryzyka-wystapienia-awarii.html>
- Informator. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011.
- Obserwatorium Ruchu i Bezpieczeństwa Drogowego, <http://www.obserwatoriumbrd.pl>
- Ogólnopolska Baza Kolejowa <https://www.bazakolejowa.pl/>
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry/Łaby/Dunaju, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r., a ogłoszony w dniu 6 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1967)/ 30 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1929)/ 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1918);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. Załącznik graficzny nr 2.

- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 18 października 2016 r., a ogłoszony w dniu 1 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1938)
- Prognoza ludności gmin 2017-2030, GUS 2017.
- Raport o stanie gminy Skoroszyce za rok 2020. Skoroszyce maj 2021
- SIP gminy Skoroszyce, Warstwa Wody Polskie, data dostępu 08.02.2022
- SIP gminy Skoroszyce. Warstwa Państwowego Instytutu Geologicznego.
- SPI Gminy Skoroszyce. Warstwa Państwowy Instytut Geologiczny.
- Spis Rolny 2010, GUS
- Stan Środowiska w Województwie Opolskim Raport 2020; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu, 2020.
- Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku; www.partnerstwo-nyskie2020.pl
- Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030; www.partnerstwo-nyskie2020.pl
- Vademecum Statystyczne Samorządowca, Gmina Wiejska Skoroszyce, Powiat Nyski, Urząd Statystyczny w Opolu 2020.
- Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 30 września 2020 r.

Ponadto uwzględniono ustalenia dokumentów planistycznych Gminy:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu wsi Chróścina, Uchwała nr XXXI/229/2017 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Stary Grodków, Uchwała nr XXXI/230/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22.06.2017r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Czarnolas oraz części obrębu Mroczkowa, Uchwała nr XXXI/228/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Chróścina, Uchwała nr XXXI/229/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Skoroszyce – część 1, Uchwała nr XXIV/205/2021 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 23 lipca 2021 r. (unieważniona Rozstrzygnięciem nadzorczym Nr IN.I.743.54.2021.AB Wojewody Opolskiego z dnia 20 września 2021),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Skoroszyce; Uchwała nr XXVII/238/2021 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 26 listopada 2021 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Makowice-część 2, Uchwała nr XXIX/217/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 28.04.2017r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Chróścina, Uchwała nr XXIV/129/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 28.12.2012 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Giełczyce, Uchwała nr XXI/111/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Mroczkowa, Uchwała nr XVI/79/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 02.03.2012 r.,

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Pniewie, Uchwała nr XXI/114/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Sidzina, Uchwała nr IX/47/03 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 30.06.2003 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, Uchwała nr VIII/42/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.05.2011 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Grodków, Uchwała nr XXI/115/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004r. i nr VIII/43/11 z dnia 23.05.2011r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce; Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLI/316/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 12 października 2018 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Chróścina w granicach obejmujących działkę nr 570/2, Uchwała nr III/28/2019 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 25 stycznia 2019 r.
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Brzeziny, Uchwała nr XXXVII/272/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.03.2018r.,
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Makowice - część 2, Uchwała nr XXXI/231/2017 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017 r. (uchylony przez Rozstrzygnięcie nadzorcze Nr IN.I.743.64.2017.MK Wojewody Opolskiego z dnia 28 lipca 2017 r.),
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębu Makowice – część 2; Uchwała nr XXXVII/273/2018 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 23 marca 2018 r. (uchylone przez Rozstrzygnięcie nadzorcze nr IN.I.743.30.2018.MK Wojewoda Opolski z dnia 30 kwietnia 2018 r.);
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Uchwała nr VIII/41/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.05.2011r.,
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Uchwała nr XXXVII/272/2018 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie (uchylony przez Rozstrzygnięcie nadzorcze nr IN.I.743.29.2018.AD Wojewoda Opolski z dnia 30 kwietnia 2018 r.).
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Sidzina, Uchwała nr III/11/2014 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 30.12.2014r.,
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, Uchwała nr XXXVIII/183/13 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 25.10.2013r. i nr XXXVIII/220/2014 z dnia 25.04.2014r.,

W projekcie zmiany Studium uwzględniono wnioski zgłoszone przez następujące organy i instytucje:

- Polski Urząd Wojewódzki ul. Piastowska 14 45-082 Opole
- Zarząd Województwa Opolskiego ul. Piastowska 14 45-082 Opole
- Polski Wojewódzki Konserwator Zabytków ul. Piastowska 14 45-082 Opole
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu ul. Oleska 127 45-231 Opole
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny ul. Mickiewicza 1 45-367 Opole
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska ul. Obrońców Stalingradu 66 45-512 Opole
- Wojewódzki Sztab Wojskowy ul. Kościuszki 45 45-063 Opole
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nysie ul. Szopena 5 48-300 Nysa

- PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej ul. C. K. Norwida 34 50-950 Wrocław
- Okręgowy Urząd Górniczy ul. Jasna 31B 44-122 Gliwice
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Oddział w Katowicach ul. Jordana 25 40-056 Katowice,
- TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Opolu ul. Waryńskiego 1 45-047 Opole
- Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach ul. Wodzisławska 54 44-266 Świerklany
- Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Opolu ul. Armii Krajowej 2 45-071 Opole

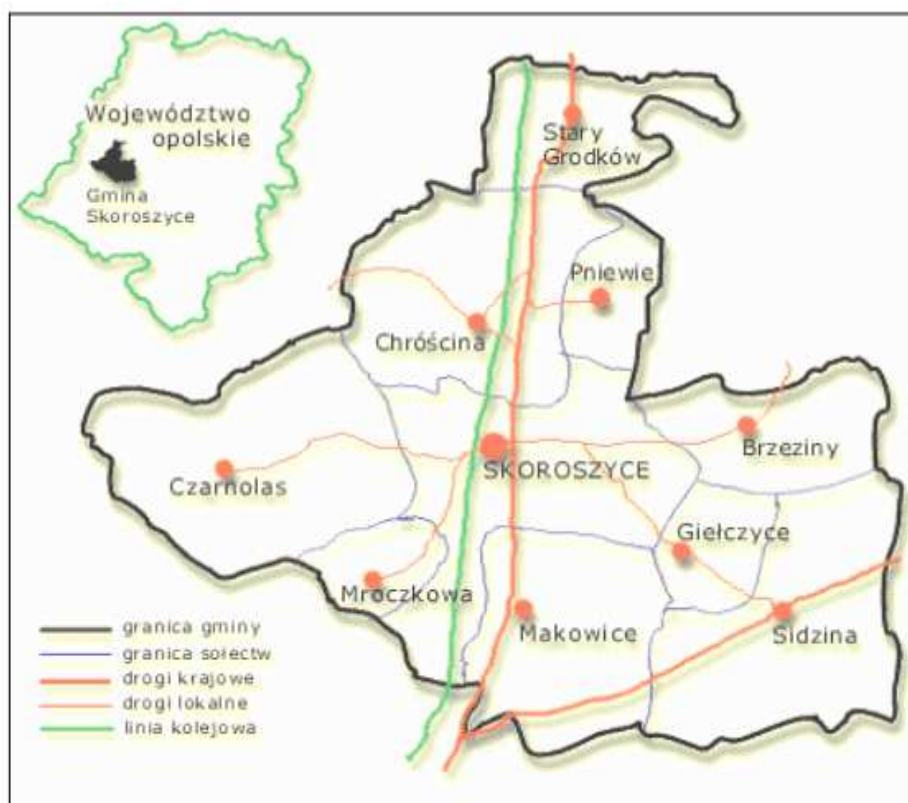
2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SKOROSZYCE

2.1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Gmina Skoroszyce leży w zachodniej części Województwa Opolskiego. Zajmuje północną część powiatu nyskiego i usytuowana jest w odległości ok. 50 km na zachód od miasta wojewódzkiego Opola. Od północy i zachodu graniczy z gminą Grodków, od południa z gminą Pakosławice, natomiast od wschodu z gminami Łambinowice i Niemodlin.

W pobliżu gminy znajdują się 2 duże miasta, Opole i Wrocław oraz znaczące ośrodki regionalne, takie jak Brzeg i Nysa.

Rysunek 1. Położenie gminy Skoroszyce.

Przez gminę przebiega linia kolejowa oraz droga krajowa nr 46 i droga wojewódzka nr 401, dochodzące do autostrady A-12 z Berlina do Krakowa. Około 40 kilometrów dzieli Skoroszyce od najbliższych przejść granicznych pomiędzy Polską a Czechami, które znajdują się w Głuchołazach i Konradowie.

W miejscowościach Stary Grodków i Skoroszycach znajdują się przystanki kolejowe, a w Chróscinie Nyskiej stacja kolejowa magistrali kolejowej o znaczeniu lokalnym Nysa - Brzeg.

Przez wschodnią część gminy przepływa rzeka Nysa Kłodzka, a przez centralną - rzeka Młynówka, Stara Struga i Cielnica.

Obszar gminy zajmuje 104 km², co stanowi 1,1 % obszaru całego województwa. W gminie znajduje się 10 sołectw. Powierzchnia poszczególnych sołectw kształtuje się następująco:

Tabela 1. Powierzchnia sołectw gminy Skoroszyce.¹

Sołectwo	Powierzchnia w ha
Brzeziny	808
Chróścina	1 721
Czarnolas	1 506
Giełczyce	339
Makowice	1 113
Mroczkowa	304
Pniewie	365
Sidzina	1 546
Skoroszyce	1 808
Stary Grodków	867

Głównym ośrodkiem jest wieś Skoroszyce, położona w środkowej części gminy. Wzdłuż drogi krajowej nr 46 rozlokowana jest wieś Sidzina, natomiast w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 401 położone są wsie Makowice, Chróścina, Stary Grodków oraz Skoroszyce. Według danych z 31 grudnia 2020 r., gminę zamieszkiwało 6 164 osób, czyli 0,6 % mieszkańców całego województwa.

Obszar gminy charakteryzuje się głównie monotonną, płaskorówninną rzeźbą terenu. W krajobrazie tym wyróżniają się obniżenia rzek: Nysy Kłodzkiej, Cielnicy, Młynówki i Starej Strugi. Zasoby leśne obejmują 4,4 % powierzchni gminy, a obszary rolnicze 86,6 %. Dane te wskazują na rolniczy charakter użytkowania gminy. Czyste środowisko i bogactwo zbiorników wodnych stanowią bazę dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

Sieć wodociągową posiadają wszystkie sołectwa. Na terenie gminy znajduje się Stacja Uzdatniania Wody w Skoroszycach, która dostarcza wodę do 9 miejscowości w gminie za wyjątkiem Starego Grodkowa, który zaopatrywany jest przez Stację Uzdatniania Wody w Grodkowie.

¹ Raport o stanie gminy Skoroszyce 2020, Skoroszyce maj 2021.

2.2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ład przestrzenny jest to „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne”.

Wszystkie te zależności zostaną omówione w dalszych punktach rozdziału 2: „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

Aktualnie pomiędzy poszczególnymi funkcjami oraz kierunkami aktywności gospodarczej w gminie występują duże dysproporcje i konflikty. Przede wszystkim dotyczą one funkcji związanych z działalnością człowieka oraz wymogami środowiska przyrodniczego i kulturowego, dlatego niezbędna jest ochrona środowiska, poprzez działania takie jak np. uzupełnienie sieci kanalizacji na terenie całej gminy i rozbudowa oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami, wprowadzenie systemu zadrzewień śródpolnych, wprowadzenie programu rewaloryzacji zabytkowych obiektów i zespołów na terenie gminy.

Ochrona ładu przestrzennego dotyczy szczególnie zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla gminy Skoroszyce.

Istnieje także potrzeba prowadzenia działań zmierzających do uporządkowania polityki przestrzennej w gminie w aspekcie kompozycji i estetyki. Uporządkowanie struktury przestrzennej oraz wprowadzenie jasnych zasad zabudowy terenów wiejskich powinno poprawić estetykę i wizerunek poszczególnych miejscowości.

Szczególne znaczenie przypadnie polityce społeczno - gospodarczej gminy. Aktualnie dominującą funkcją jest tu rolnictwo, co wynika z bardzo korzystnych uwarunkowań przyrodniczych, zwłaszcza glebowych. Taki charakter przestrzeni rolniczej sprawia, że preferowane będą gospodarstwa duże, dlatego część właścicieli małych gospodarstw będzie zmuszona do zmiany zawodu. W gminie słabo rozwinięty jest system działalności pozarolniczych, związanych z usługami i produkcją, które stwarzają szanse na pracę dla osób odchodzących z rolnictwa

2.3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

2.3.1. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

2.3.1.1. Rzeźba terenu

Zasadniczy wpływ na ukształtowanie terenu gminy Skoroszyce mają:

- Nizina Wrocławska, w zasięgu której znalazły się Czarnolas, Mroczkowa, Makowice oraz Stary Grodków; jest ona reprezentowana przez mikroregion Równiny Grodkowskiej,
- Dolina Nysy Kłodzkiej, do której należą Pniewie, Brzeziny i Giełczyce.

Obie jednostki są częścią Niziny Śląskiej.

Charakterystyczną cechą Równiny Grodkowskiej na analizowanym obszarze jest występowanie rozległych falistych i pagórkowatych powierzchni, powstałych na skutek akumulacji osadów lądolodu Odry oraz zachowania się ostańców denudacyjnych starszego podłoża trzeciorzędowego. Całość falistego, lokalnie pagórkowatego krajobrazu porozcinana jest niezbyt licznymi i szerokimi, ale wyraźnie wciętymi w podłoże dolinkami dopływów Nysy Kłodzkiej.

Charakterystyczną cechą Doliny Nysy Kłodzkiej jest występowanie systemu rozległych, zróżnicowanych wysokościami, tarasów rzecznych, z których najsilniej rozbudowane są tarasy nadzalewowe. Wszystkie wsie z doliny występują na tych tarasach. Lokalnie w Pniewach i Starym Grodkowie zachowały się fragmenty krawędzi erozyjnej doliny.

Obszary poszczególnych wsi charakteryzują się zróżnicowanymi warunkami geomorfologicznymi. Najmniej zróżnicowane są one w strefie występowania tarasów nadzalewowych holoceniowych i bałtyckich Nysy Kłodzkiej, tj. we wsiach Giełczyce i Brzeziny. Większe zróżnicowanie występuje na terenach przyległych do doliny w Starym Grodkowie, Pniewach i Makowicach. Najbardziej zróżnicowaną rzeźbą charakteryzują się wsie Mroczkowa i Czarnolas, położone na wysoczyźnie polodowcowej z ostańcami denudacyjnymi osadów trzeciorzędowych.

Największe znaczenie rzeźbotwórcze we wsiach Czarnolas oraz Mroczkowa miała akumulacja piasków, żwirów i glin zwałowych, zachodząca podczas recesji zlodowacenia Odry. W wyniku akumulacyjnej działalności wód lodowcowych powstały faliste i pagórkowate obszary o wysokości bezwzględnej do 240 m n.p.m. (w Czarnolesie) i względnej dochodzącej do 15 m (lokalnie do 20 m). Znaczna część wzniesień ma charakter ostańców zbudowanych z piasków i żwirów serii Gozdniczy oraz iłów mioceńskich. Spadki terenu na części obszarów obu wsi przekraczają 10 %, często występują spadki 5 - 10%.

Wsie Stary Grodków, Pniewie, Makowice zlokalizowane są na lub w sąsiedztwie krawędzi erozyjnej bałtyckich tarasów Nysy Kłodzkiej. Wysokości bezwzględne wynoszą tu od ok. 200 m n.p.m. w Makowicach do ok. 170 m

n.p.m. w Pniewach. Deniwelacje rzadko przekraczają 10 m, jedynie na krawędzi erozyjnej są większe. Spadki terenu, poza niewielkimi obszarami w Makowicach, nie przekraczają 5 %.

Dolina Nysy Kłodzkiej w kierunku z zachodu na wschód zbudowana jest schodkowo na opadających tarasach rzecznych. Najwyższy w systemie taras, który powstał w okresie zlodowacenia Warty, sięga wysokości 180 - 190 m n.p.m. Na nim zlokalizowane zostały części wsi Stary Grodków. Powierzchnia tarasu jest równinna, lokalnie lekko falista, krawędź jest wyraźna i przebiega południkowo na wschód od drogi Nysa - Grodków w odległości kilkudziesięciu do kilkuset metrów od szosy. Wysokość krawędzi erozyjnej tarasu wynosi od 10 do 15 m.

Poniżej, u podstawy krawędzi tarasu warciańskiego, na wysokości ok. 170 m rozpościera się taras bałtycki. W jego obrębie zlokalizowane są wsie Giełczyce i Brzeziny (z wyłączeniem części wschodniej) oraz wschodnia część wsi Pniewie. Jego powierzchnia jest równinna, pozbawiona form falistych, lokalnie jest niemal płaska. Deniwelacje nie przekraczają 3 m, zaś spadki terenu 1%. Taras bałtycki, w przeciwieństwie do wyżej położonego tarasu warciańskiego, nie ma tak wyraźnej krawędzi na granicy z zespołem tarasów holocenijskich. Oddzielony jest łagodnie opadającą na wschód, zasypaną strefą krawędziową o deniwelacji ok. 5 m.

Tereny zabudowane analizowanych wsi występują na następujących wysokościach:

- Brzeziny - 165 - 168 m n.p.m.,
- Czarnolas - 215 - 230 m n.p.m.,
- Giełczyce - 167 - 169 m n.p.m.,
- Makowice - 168 - 198 m n.p.m.,
- Mroczkowa - 200 - 220 m n.p.m.,
- Pniewie - 165 - 172 m n.p.m.,
- Stary Grodków - 169 - 178 m n.p.m.

Największe lokalne spadki terenu występują na stokach krawędzi erozyjnej dolinek rzecznych oraz na stokach pagórków glin zwałowych i ostańców denudacyjnych osadów trzeciorzędu. Lokalnie przekraczają one 10 %.

Ze względu na niewielkie zróżnicowanie hipsometryczne obszaru wsi zagrożenie erozją nie jest duże z wyłączeniem części terenów Mroczkowej i Czarnolasu. Zagrożenie erozją wietrzną jest znaczne na całym terenie ze względu na wielkopowierzchniowy charakter gruntów ornych, niewielką ilość i powierzchnię barier leśnych i zadrzewionych oraz występowanie w utworach powierzchniowych ilów i pyłów podatnych na wywiewanie.

2.3.1.2. Budowa geologiczna

Budowę geologiczną głębszych warstw skalnych terenu opracowania obrazuje profil geologiczny odwiertu Giełczyce IG-1 o głębokości 655 m, zlokalizowanego w granicach administracyjnych miejscowości. Najgłębszymi nawierconymi tu skałami są utwory karbonu, reprezentowane przez granodioryty i tonality. Miejscami pod pokrywą kenozoiku i mezozoiku na terenach przyległych występują proterozoiczne gnejsy, granitognejsy, a lokalnie amfibolity. Na skałach karbońskich niezgodnie występują, dominujące w profilu,

utwory górnej kredy, przynależne do dużej jednostki strukturalnej budowy geologicznej Opolszczyzny - Depresji Śląsko - Opolskiej. Na obszarze badań występuje pełny profil opolskiej kredy o miąższości ok. 440 m. W skład formacji wchodzi stropowe warstwy koniak, środkowe turonu i spągowe cenomanu. Na podstawie zawartości CaO Aleksandrowicz (1973, 1974) wydzielił w opolskiej górnej kredzie następujące ogniwa litostratygraficzne:

- piaski i piaskowce - cenoman,
- margle ilaste dolne - turon (do 6),
- margle dolne,
- wapienie margliste,
- margle górne,
- margle ilaste górne,
- ility margliste - koniak.

Charakterystyczną cechą głębiej położonych warstw skalnych (od proterozoiku, poprzez karbon do trzeciorzędu) jest występowanie na małym obszarze znacznych przemieszczeń pionowych, które można prześledzić na podstawie porównania wyników odwiertu Giełczyce z wynikami badań z innego profilu, zlokalizowanego na zachód od Chróściny. Przedstawia się on następująco:

- 0 - 15 m - czwartorzęd,
- 15 - 54 m - trzeciorzęd,
- 54 - 56 m - górna kreda,
- 56 - 64 m - proterozoik.

Tak różne od występujących niedaleko, bo w Giełczycach, głębokości stropów i spągów poszczególnych warstw oraz ich grubości, wskazują na występowanie głębokich rozcięć tektonicznych, połączonych ze znacznymi pionowymi dyslokacjami. Cały obszar położony jest w granicach strefy intensywnej, trzeciorzędowej, a najprawdopodobniej również wcześniejszej i późniejszej aktywności tektonicznej.

Formacje górnej kredy pokryte są znacznej miąższości utworami trzeciorzędowymi oraz miejscami nieciągłą pokrywą osadów lodowcowych, wodnolodowcowych, peryglacialnych i rzecznych. Cały obszar w trzeciorzędzie znalazł się w zasięgu strefy brzegowej mioceńskiego zbiornika morskiego, a następnie zbiornika słodkowodnego, w którym akumulowały się kompleksy iłów z przewarstwieniami żwirów i piasków. Lokalnie w osadach mineralnych następowała akumulacja większej ilości szczątków organicznych, której świadectwem są dziś soczewy węgla brunatnego.

Stropowa część profilu trzeciorzędu wykształcona jest jako warstwa iłów płomienistych facji miocenu lądowego. Głębiej występują ility piaszczyste z przewarstwieniami i soczewami piasków i żwirów. Przewarstwienia piaszczysto - żwirowe mają fundamentalne znaczenie hydrogeologiczne jako ośrodek występowania wód podziemnych.

Ogólnie miąższość trzeciorzędu na tym obszarze jest stała i przekracza 100 m. Strop tych osadów występuje najczęściej na głębokości od kilku do kilkunastu m p.p.t., na powierzchni występują w Makowicach, Mroczkowej i Czarnolesie. Gdziekolwiek na osadach mioceńskich zalegają izolowane fragmenty pokryw

plioceńskich piasków i żwirów serii Gozdnicy. Utwory te akumulowały się na przedpolu Sudetów wypiętrzonych podczas orogenezy alpejskiej, skąd były niesione z wodami znacznie większych niż obecnie rzek. Rozległy płat tych osadów występuje na powierzchni terenu w Czarnolesie, mniejszy w Mroczkowej.

Utwory czwartorzędowe we wszystkich wsiach tworzą niemal ciągłą pokrywę. Charakteryzują się miąższością do ok. 20 m, najczęściej od kilku do kilkunastu metrów. Wykształcone są w postaci osadów lodowcowych, wodnolodowcowych oraz rzecznych i deluwialnych, a w mniejszym zakresie eolicznych. Osady akumulacji lodowcowej to gliny zwałowe, w skład których wchodzi słabo wysortowane, przemieszane utwory piaszczyste, żwirowe i ilaste z gładzami i gładzikami. Zajmują niewielkie powierzchnie we wsiach zlokalizowanych poza doliną Nisy Kłodzkiej, tj. w Mroczkowej, Czarnolesie oraz w Makowicach.

Cały pozostały obszar pod względem budowy geologicznej czwartorzędu ma genezę głównie fluwialną i jego ukształtowanie odbyło się na skutek akumulacyjnej i erozyjnej działalności wód Nisy Kłodzkiej, zachodzącej najpierw w plejstocenie (złodowacenie Warty - interglacjał emski - złodowacenia bałtyckie), a następnie w holocenie. Pod względem geologicznym i geomorfologicznym, ze względu na okres powstania, wyróżnia się tu trzy zespoły akumulacyjnych tarasów rzecznych:

- taras najwyższy warciański - zajmuje znaczne powierzchnie w Starym Grodkowie,
- taras średni bałtycki - występuje w Pniewach, Brzezinach i Giełczycach,
- nadzalewowe i zalewowe tarasy holocenijskie zlokalizowane są w dolinie Nisy Kłodzkiej w Brzezinach oraz w małych dolinkach cieków płynących we wszystkich miejscowościach.

Poszczególne tarasy zbudowane są z osadów rzecznych o miąższości do kilkunastu metrów.

Taras warciański i bałtycki budują występujące w warstwach, dobrze wysortowane utwory piaszczyste i żwirowe. Na granicy obu tarasów zaznacza się krawędź erozyjna, wzdłuż której w pokrywie geologicznej występują gliny i piaski deluwialne, powstałe przez przemieszczanie piaszczystego i drobniejszego materiału po stoku krawędzi. Krawędź z pokrywającymi ją osadami deluwialnymi obejmuje część obszarów wsi Stary Grodków oraz w Pniewiu. Najbliżej współczesnego koryta Nisy Kłodzkiej oraz w strefach przykorytowych mniejszych cieków występuje zespół tarasów holocenijskich zbudowanych z piasków, żwirów, a w stropowej części również z mad rzecznych. Gdziekolwiek, na powierzchni tarasu w lokalnych obniżeniach terenu oraz w starorzeczach, występują obszary namulów i namulów torfowych.

Klasycznie wykształcone osady genezy eolicznej w postaci pokryw pyłów lessowych oraz glin lessopodobnych zlokalizowane są jedynie w Starym Grodkowie. Niezależnie jednak od tego, charakterystyczną cechą stropowej części wszystkich warstw utworów powierzchniowych terenu opracowania (z wyjątkiem tarasów zalewowych rzek), jest występowanie pokrywy glin peryglacialnych o grubości od kilkunastu do ponad 100 centymetrów, powstałych najprawdopodobniej w wyniku eolicznej akumulacji drobnego materiału skalnego. Utwory te pod względem właściwości zawartej w nich frakcji pylastej nawiązują do glin lessopodobnych, akumulowanych do innych obszarów Równiny Grodkowskiej.

Wyniki przeprowadzonych dla potrzeb opracowania sond penetracyjnych oraz wyniki wcześniejszych badań geologicznych wskazują, że w strefie do 5 m p.p.t. we wszystkich wsiach występuje nieznaczne zróżnicowanie litologiczne osadów czwartorzędowych, przy czym w Starym Grodkowie, Pniewiu, Brzezinach i Giełczycach w

poszczególnych profilach dominują osady rzeczne wysokich tarasów nadzalewowych, zaś w Mroczkowej, Czarnolesie i w Makowicach dominują osady polodowcowe ze znacznym udziałem starszych osadów trzeciorzędowych.

Wyniki wierceń wskazują na występowania na terenach wszystkich wsi trzech zasadniczych typów warstw osadów czwartorzędowych. Pierwszy tworzą gleby lub antropogeniczne nasypy o miąższości od kilkunastu do kilkudziesięciu centymetrów. Drugi typ reprezentowany w wielu profilach, tworzą grunty spoiste w postaci glin pylastych ze żwirami lub piaskami średnio- i gruboziarnistymi lub żwiry. Charakterystyczną ich cechą jest mniejszy udział frakcji pylastych, duża miąższość dochodząca najczęściej do kilkunastu metrów i warstwowa budowa wewnętrzna, w skład której wchodzi łącznie piasków i żwirów.

2.3.1.3. Surowce naturalne

Obszar i teren górniczy „Brzeziny II” w Brzezinach gmina Skoroszyce, powiat nyski, województwo opolskie ustanowiony został na podstawie koncesji nr 7/2002 przez Wojewodę Opolskiego, znak: ŚR.II-JJ-7412/22/02 z dnia 12 listopada 2002r. Działalność jest prowadzona przez Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S.A. w Niemodlinie. Termin ważności koncesji ustalony został na 20 lat od daty jej wydania. Złoże „Brzeziny” zawierające piaski i żwiry zostało skreślone z bilansu w roku 2020.

Rysunek 2. Złóża, tereny górnicze.²

Na terenie gminy nie wybilansowano innych złóż, jednakże Gmina znajduje się w granicach złóż:

- Wód leczniczych (złoże „Grabin 5/1 (Odra)”, wpisane do bilansu pod numerem 785/91;
- Kruszyw naturalnych (złoże „Bielice” Zbiornik), wpisane do bilansu pod nr 4890/2020;
- Kruszyw naturalnych (złoże „Bielice” Zbiornik 1), wpisane do bilansu pod nr 4879/2020;

Granice przedmiotowych złóż przedstawiono na rysunku powyżej.

² SPI Gminy Skoroszyce. Warstwa Państwowy Instytut Geologiczny.

2.3.1.4. Wody powierzchniowe

Tereny wsi charakteryzują się niewielką gęstością sieci rzecznej. Odwadniane są przez niewielkie lewostronne dopływy Nysy Kłodzkiej: Starą Strugę (wieś Stary Grodków, Pniewie, część wsi Czarnolas), Młynówkę (wieś Mroczkowa, Brzeziny, część wsi Czarnolas), Cielnicę (wsie Makowice oraz Giełczyce), które płyną w kierunku wschodnim lub północno - wschodnim. Gęstość sieci rzecznej jest tu niewielka i wynosi ok. 0,4 - 1,0 km/km². Wododziały zlewni są wyraźnie na wysoczyźnie i zatracają się na tarasach nadzalewowych Nysy Kłodzkiej. Sieć rzeczna ma charakter typowo nizinny o niwalnym reżimie zasilania.

Na terenach wsi nie ma stałego posterunku pomiarów przepływów rzek. Na podstawie danych literaturowych oraz pomiarów własnych można stwierdzić, że przepływ Starej Strugi wynosi w Kobieli 0,08 m³/s, w Kopicach 0,14 m³/s, Skoroszyckiego Potoku (Młynówki) w Skoroszycach 0,06 m³/s, Cielnicy w Prusinowicach 0,2 m³/s.

Wody stojące reprezentowane są przez niewielkie stawy i zbiorniki często o funkcji przeciwpożarowej.

Klasyfikacja elementów stanu/potencjału ekologicznego.

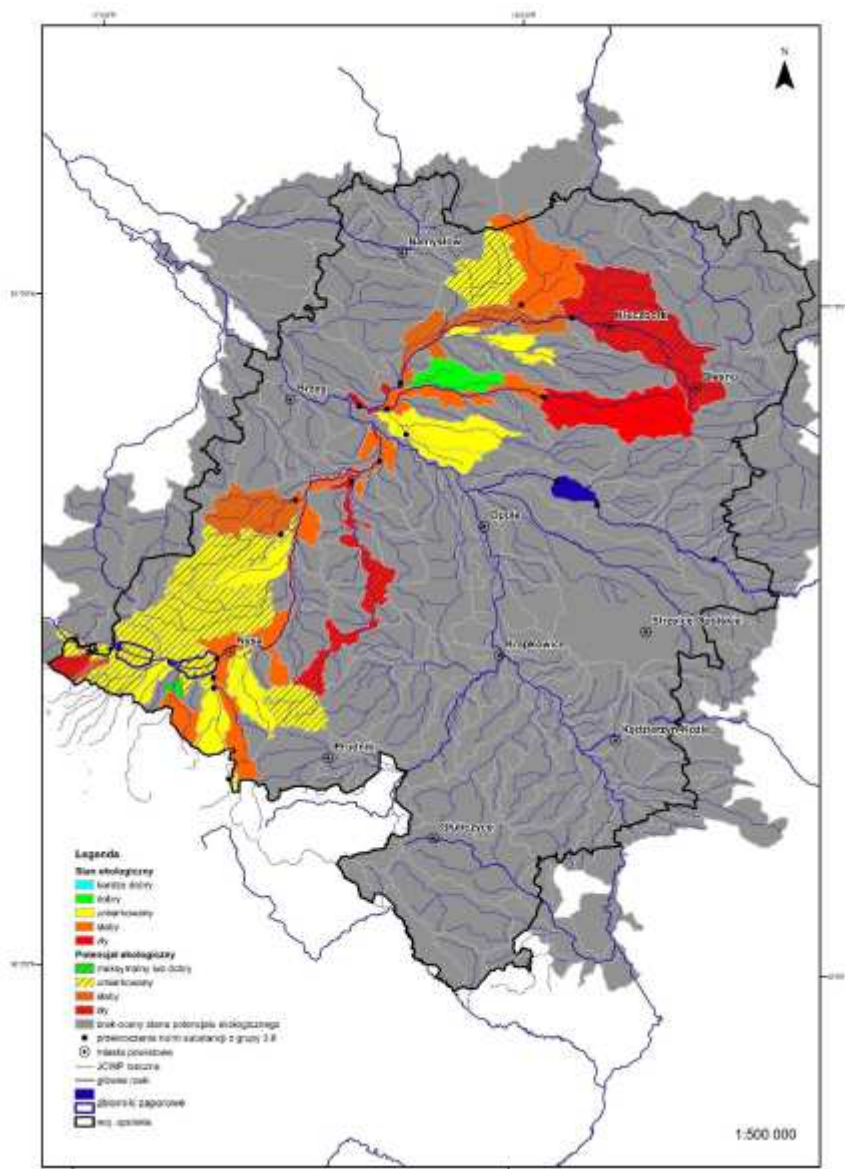
Wyniki klasyfikacji przeprowadzonej w zakresie wskaźników biologicznych wskazują, że w (...) element biologiczny osiągnął w 10 JCWP (31,3%) klasę III (**Cielnica** od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej, Mora, Olesnice, Płocha, Płuta, Raczyna, **Skoroszycki Potok**, **Stara Struga**, Ścinawa Niemodlińska od źródła do Mesznej, Żydówka). Spośród badanych elementów biologicznych, makrofity (w 13 JCWP) oraz ichtiofauna (w 11 JCWP) były wskaźnikami, których wartości kształtowały się w granicach klas III-V, a więc nie spełniały wyznaczonych dla nich norm dobrego stanu, bądź potencjału ekologicznego.

Wyniki klasyfikacji w zakresie wskaźników fizykochemicznych wskazują, że (...) najwięcej, 27 JCWP (81,8%) sklasyfikowano poniżej klasy II (Bogacica od Borkówki do Stobrawy, Brynica od dopł. spod Łubnian do ujścia (EW. do Budkowiczanki), Budkowiczanka od Wiszni do Stobrawy, **Cielnica** od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej, Cielnica od źródła do Korzkwi, Grodkowska Struga, obie Kamienice, Maciejowicki Potok, Mora, Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia, Olesnice, Oziąbel, Płocha, Płuta, Ptakowicki Potok, Raczyna, **Skoroszycki Potok**, **Stara Struga**, Stobrawa od Kluczborskiego Strumienia do Czarnej Wody, Stobrawa od Czarnej Wody do Odry (EW. do ujścia), Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej, Ścinawa Niemodlińska od źródła do Mesznej, Tarnawka, Widna od Cerveneho Potoku do Łuży, Wołczyński Strumień, Żydówka). Wskaźnikami w największym stopniu nie spełniającymi norm dobrego stanu były: fosfor ogólny (19 JCWP: Bogacica od Borkówki do Stobrawy, Brynica od dopł. spod Łubnian do ujścia (EW. do Budkowiczanki), Budkowiczanka od Wiszni do Stobrawy, Grodkowska Struga, Kamienica, Kamienica, Maciejowicki Potok, Mora, Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia, Olesnice, Płocha, Płuta, Ptakowicki Potok, Raczyna, **Skoroszycki Potok**, **Stara Struga**, Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej, Tarnawka, Wołczyński Strumień) oraz azot azotynowy (15 JCWP: Bogacica od Borkówki do Stobrawy, **Cielnica** od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej, Cielnica od źródła do Korzkwi, Grodkowska Struga, Kamienica, Maciejowicki Potok, Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia, Oziąbel, Płuta, Skoroszycki Potok, Stara Struga, Stobrawa od Czarnej Wody do Odry (EW. do ujścia), Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej, Ścinawa Niemodlińska od źródła do Mesznej, Wołczyński Strumień).

Największą ilością badanych JCWP charakteryzował się umiarkowany stan ekologiczny (4% – Bogacica od Borkówki do Stobrawy, Brynica od dopł. spod Łubnian do ujścia (EW. do Budkowiczanki), Kamienica w

Konradowej, Mora, Olesnice, Płocha, Płuta, **Skoroszycki Potok**, Żydówka) lub potencjał ekologiczny (4% – **Cielnica** od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej Cielnica od źródła do Korzkwi, Maciejowicki Potok, Nysa Kłodzka od oddzielenia się Młynówki Pomianowskiej do wypływu ze zb. Nysa, Oziąbel, Raczyzna, **Stara Struga**, Ścinawa Niemodlińska od źródła do Mesznej).

Rysunek 3. Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie opolskim za rok 2018.³

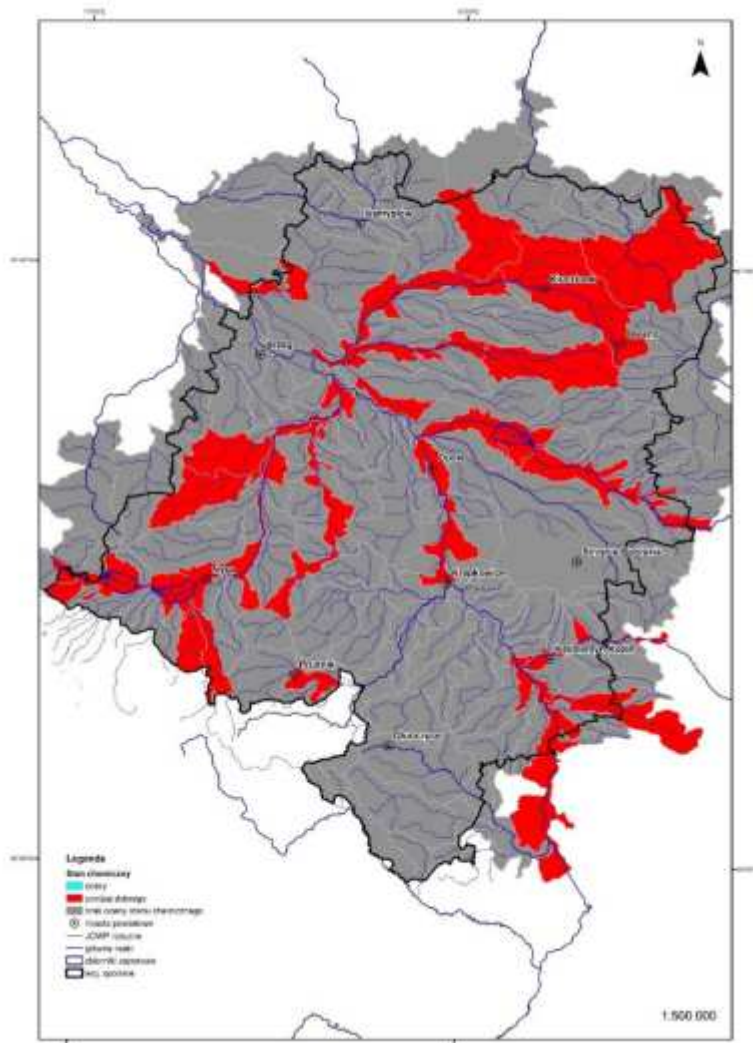

Klasyfikacja stanu chemicznego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu realizował w 2018 roku badania substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej i innych substancji zanieczyszczających w matrycy wodnej. Rozporządzenie klasyfikacyjne, transponujące zapisy dyrektywy 2013/39/UE, wprowadziło bardziej rygorystyczne środowiskowe normy jakości dla następujących substancji priorytetowych: antracenu, fluorantenu, ołów i jego związki, naftalenu, nikiel i jego związki, WWA – benzo(a)pirenu, badanych w matrycy wodnej – w porównaniu z poprzednio obowiązującymi (wprowadzonymi dyrektywą 2008/105/WE).

³ Stan Środowiska w Województwie Opolskim Raport 2020; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu, 2020.

Rysunek 4. Klasyfikacja stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych w województwie opolskim za rok 2018.⁴

Na obniżenie klasyfikacji stanu chemicznego JCWP badanych w 2018 r. miał wpływ wskaźnik benzo(a)piren, oznaczany w matrycy wodnej w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego, który również w skali kraju powszechnie występuje w wodach (w województwie opolskim we wszystkich badanych w tym zakresie próbach nie była dotrzymana norma środowiskowa). Ponadto w ppk wyznaczonych na Małej Panwi oraz w ujściowych odcinkach Nysy Kłodzkiej, **Starej Strugi** i Żydówki stwierdzono ponadnormatywne zawartości kadmu, a w JCWP Grodkowska Struga, **Stara Struga**, Ścinawa Niemodlińska od Mesznej do Nysy Kłodzkiej, Żydówka – niklu.

2.3.1.5. Wody podziemne

Główny poziom wodonośny obszaru prognozy zlokalizowany jest w utworach trzeciorzędu, na terenach doliny Nysy Kłodzkiej zasobne są również wody w czwartorzędzie. Głębiej, w utworach górnej kredy, występują wody szczelinowo - porowe.

⁴ Stan Środowiska w Województwie Opolskim Raport 2020; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu, 2020.

Wody czwartorzędowe występują na niemal całym analizowanym obszarze w piaskach i żwirach lodowcowych i rzecznych o miąższości osadów i ich zawodnienie jest znacząca w dolinie Nysy Kłodzkiej, gdzie wynosi średnio od 30 do 40 m³/h. Na obszarze wysoczyzny polodowcowej w Mroczkowej, Czarnolesie i Starym Grodkowie rzadko przekracza 5 m³/h. Wody czwartorzędowe charakteryzują się zwierciadłem swobodnym, lokalnie w dolinach rzek pod pokrywami mad i namulów lekko napiętym.

Zwierciadło wód gruntowych zalega na zróżnicowanej głębokości 0,5 - 1,5 m p.p.t., na wysoczyznach lodowcowych w zależności od konfiguracji rzeźby średnio od 2,0 do 15,0 m p.p.t., na wychodniach ilów mioceńskich zwierciadło wód zalega do 5 m. Stosunkowo częstym zjawiskiem we wszystkich analizowanych wsiach jest występowanie wód zawieszonych w glinach.

W jednym stałym posterunku badania stanu wód podziemnych w Brzezinach maksymalny stan wód z wielolecia wynosił 0,80 m p.p.t., zaś minimalny 0,02 m p.p.t. Średni roczny stan wyniósł 1,88 m najwyższe stany notowane są wiosną po roztopach, najniższe w październiku i listopadzie.

W poszczególnych wsiach, na obszarach zabudowanych lub zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie głębokość zalegania wód na podstawie pomiarów przedstawia się następująco:

- Brzeziny - 1,3 - 1,8 m p.p.t.,
- Giełczyce - 0,6 - 1,7 m p.p.t.,
- Makowice - 0,9 - 13,8 m p.p.t.,
- Czarnolas - 1,3 - 6,2 m p.p.t.,
- Mroczkowa - 1,1 - 5,2 m p.p.t.,
- Stary Grodków - 0,5 - 4,8 m p.p.t.,
- Pniewie - 1,5 - 2,0 m p.p.t.,

Pod względem izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu obszar charakteryzuje się generalnie dobrą izolacją z wyjątkiem dennej części doliny Nysy Kłodzkiej, gdzie izolacja nie występuje (bardzo płytkie zaleganie wód) oraz terenami piaszczystych wzniesień o genezie fluwioglacjalnej (także ostańce wyniesień piasków i żwirów serii Gozdniczy) nie przykrytych glinami peryglacjalnymi (osady o podwyższonej przepuszczalności).

Główny poziom wodonośny terenu opracowania - trzeciorzędowy, występuje na całym obszarze w piaskach i żwirach miocenu. Budowa warstw wodonośnych charakteryzuje się dużą zmiennością w profilu pionowym i poziomym. Jest to związane z występowaniem zróżnicowanej grubości przewarstwień piaszczystych i żwirowych między łożami. Niejednokrotnie warstwy wodonośne mają charakter zamkniętych soczew. Zwierciadło wód poziomu występuje pod ciśnieniem, przepływ wód odbywa się w kierunku wschodnim. Wydajność poziomu trzeciorzędowego jest znaczna i dochodzi do 90 m³/h. Poziom jest izolowany od powierzchni warstwą półprzepuszczalnych glin peryglacjalnych oraz warstwą nieprzepuszczalnych łożów płomienistych rozpoczynających profil trzeciorzędu. Łącznie zabezpieczają one poziom przed zanieczyszczeniem powierzchniowym wód i gleb.

Nie eksploatowany obecnie najgłębszy poziom wodonośny występuje w szczelinowo - porowych piaskowcach i marglach górnej kredy na zróżnicowanej głębokości przekraczającej generalnie 200 m.

Znaczne zasoby wodne głównego poziomu wodonośnego w trzeciorzędzie zdecydowały o wyróżnieniu pod powierzchnią analizowanego obszaru jednego z Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Polski (GZWP 338). Jego charakterystykę przedstawiono poniżej.

Tabela 2. Charakterystyka zbiornika wód podziemnych GZWP 338 Paczków - Niemodlin.

Nazwa zbiornika	Subzb. (Tr) Paczków - Niemodlin
Numer	338
Stratygrafia	Tr
Region hydrogeologiczny	PPS (SNWr)
Powierzchnia GZWP (km²)	735
Powierzchnia OWO (km²)	735
Wiek utworów wodonośnych	Tr - trzeciorzędowe
Typ zbiornika	porowy
Klasa jakości wód	Ic - b nieznacznie zanieczyszczone, łatwe do uzdatnienia
Średnia głębokość ujęć (m)	80 - 150
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tyś m³/d)	60

Jakość wód podziemnych na obszarze zbiornika jest zróżnicowana zarówno przestrzennie, jak i w profilu pionowym. We wschodniej, południowo-wschodniej oraz skrajnie zachodniej części zbiornika jakość jest zadowalająca (klasa III), a stan chemiczny jest dobry. Natomiast w rejonie Niemodlina oraz w wyłączonym obszarze w rejonie Nysy i Otmuchowa stwierdzono wody niezadowalającej i złej jakości. Wody poziomu wodonośnego neogenu praktycznie ze wszystkich studzien wymagają prostego uzdatnienia, głównie z uwagi na podwyższone stężenia żelaza i manganu. Stężenia fluoru w wodach podziemnych piętra neogenu w zbiorniku o skorygowanych granicach nie przekraczają 1 mg/dm³, przy średniej 0,25 mg/dm³ i nie wymagają uzdatnienia.

Proponowany (nieobowiązujący) obszar ochronny, mający na celu utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych zbiornika, zajmuje powierzchnię 95,5 km², w tym 89,3 km² w obrębie zbiornika, co stanowi 23,1% jego powierzchni. Działania mające na celu ochronę wód podziemnych neogeńskiego poziomu wodonośnego, związane z ustanowieniem tego obszaru ochronnego, nie wymagają podejmowania nadzwyczajnych decyzji i przedsięwzięć w odniesieniu do istniejących sposobów zagospodarowania terenu. Proponowane nakazy i zakazy w odniesieniu do istniejącej i ewentualnie planowanej działalności gospodarczej w granicach ustanowionego obszaru ochronnego wynikają w zdecydowanej większości z już obowiązujących przepisów. Mają one zasadniczo charakter prewencyjny, a głównym celem jest uporządkowanie i możliwość prowadzenia racjonalnej działalności gospodarczej oraz jej kontrola w zakresie ochrony środowiska⁵.

2.3.1.6. Retencja wodna

Na obszarze gminy nie występują zbiorniki retencyjne.

⁵ Informator. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017

2.3.1.7. Warunki klimatyczne

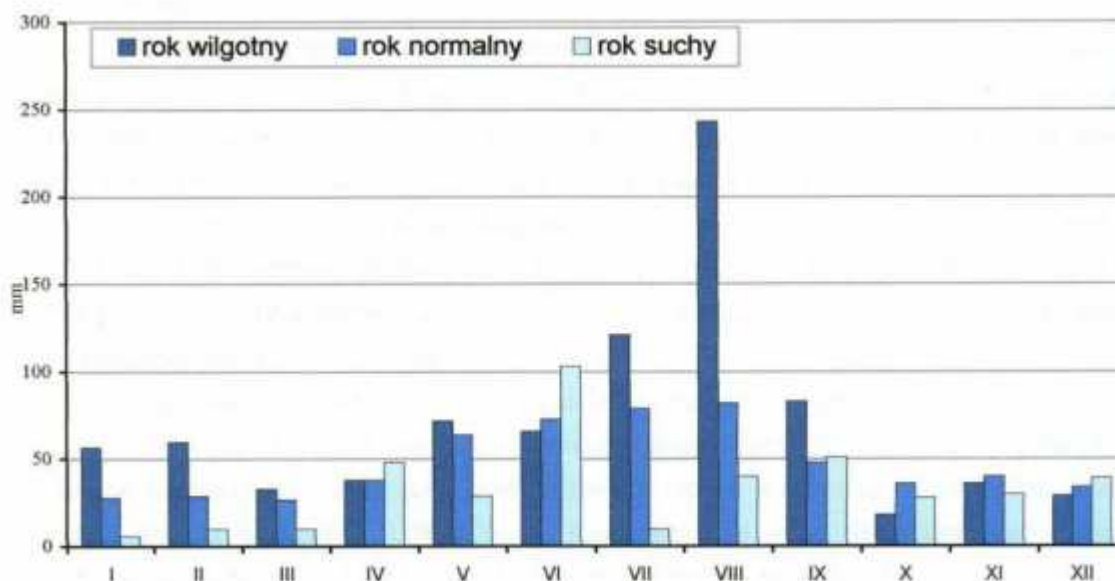
Warunki klimatyczne obszaru badań charakteryzują się następującymi parametrami (Klimat 1986, Atlas 1997):

- średnia temperatura roczna - 8,5 °C,
- średnia temperatura stycznia - -1,5 °C,
- średnia temperatura kwietnia - 8,0 °C,
- średnia temperatura czerwca - 18,0 °C,
- średnia temperatura października - 9,0 °C,
- usłonecznienie - 1450 1500 h,
- udział usłonecznienia faktycznego do astronomicznie możliwego - 32 %,
- usłonecznienie w półroczu ciepłym - 1050 1100 h,
- usłonecznienie w półroczu zimnym - do 372,
- roczne sumy promieniowania całkowitego - 3600 - 3700 MJ/m²
- stosunek promieniowania faktycznego do dochodzącego do atmosfery - 41%
- promieniowanie w półroczu ciepłym - 2800 - 2900 - MJ/m²
- promieniowanie w półroczu chłodnym - do 820 MJ/m²
- termiczne pory roku:
 - przedwiośnie - 23 II - 30 III,
 - wiosna - 30 III - 28 IV,
 - przedlecie - 28 IV - 1 VI,
 - lato - 1 VI - 6 IX,
 - polecie - 6 IX - 8 X,
 - jesień - 8 X - 10 X,
 - przedzimie - 10 XI - 17 XII,
 - zima - 17 XII - 23 II,
- średnia długość okresu bezprzymrozkowego - 170 dni
- wilgotność względna - 78 %
- niedosyt wilgotności - 3,6 h Pa
- opady atmosferyczne - 600 mm (575 mm Czarnolas, 660 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- opady półrocza ciepłego - 400 mm (420 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- opady półrocza chłodnego - 200 mm (240 mm Skoroszyce, Chróścina, Sidzina),
- maksymalne dobowe sumy opadów z p= 1% - 100 mm,
- średnia liczba dni z opadem gradu od IV do X - 1,0 dnia,
- liczba dni z pokrywą śnieżną - 53 dni,
- średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - do 12 cm,
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - 50 cm,
- data zaniku pokrywy śnieżnej - do 30 III,
- średnia roczna liczba dni z mgłą - 50 dni,
- średnia liczba dni z rosą od IV do X - 100 - 120 dni,
- średnia roczna liczba dni z burzą - 20 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru - S - 17 %, W - 16%,
- udział energetycznych prędkości wiatru > 4 - 15 m/s - 25 %,

- udział cisz atmosferycznych - 10 %

Zmienność opadów atmosferycznych na przykładzie posterunku w Czarnolesie przedstawiono na wykresie.

Rysunek 5. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych w wieloleciu 1961 – 1991 dla posterunku w Czarnolesie

Klimat obszaru opracowania należy do łagodnych. Jego łagodność przejawia się niskimi amplitudami temperatur, niezbyt dużą liczbą opadów, długim sezonem wegetacyjnym. Zimy są tu łagodne i stosunkowo krótkie, lata długie i ciepłe. Warunki klimatyczne sprzyjają czynnemu wypoczynkowi.

Teren opracowania charakteryzuje się również bardzo zróżnicowanymi warunkami mikroklimatycznymi, co związane jest ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, występowaniem wieloprzestrzennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych. Zróżnicowanie to uwarunkowuje zmienność warunków bioklimatycznych w zakresie insolacji, przewietrzania, produkcji tlenu, uwilgocenia, produkcji ozonu, struktury jonowej, fitoerozoli i aeroplanktonu.

Najmniej korzystnymi warunkami mikroklimatycznymi dla budownictwa charakteryzują się doliny rzeczne oraz obniżenia między wzniesieniami. Obszary o najmniej korzystnych warunkach do zabudowy przedstawiono na załącznikach kartograficznych.

2.3.1.8. Gleby

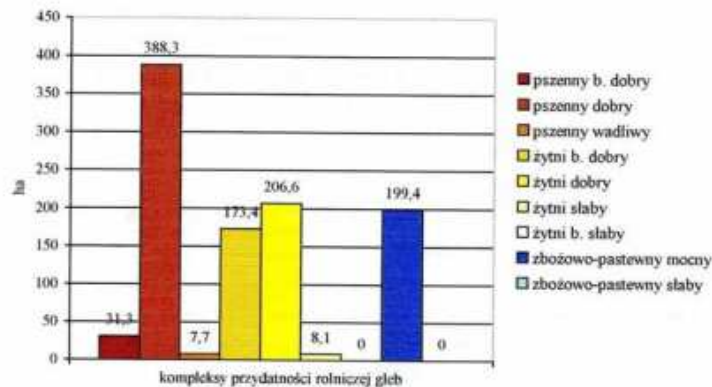
Obszar opracowania charakteryzuje się bardzo zmiennymi warunkami glebowymi we wszystkich wsiach. Jest to związane z występowaniem znacznego zróżnicowania litologicznego utworów skał macierzystych oraz zróżnicowanych warunków wodnych.

Analiza mapy glebowo - rolniczej wskazuje, że poszczególne typy gleb koncentrują się w zależności od położenia w stosunku do głównych rysów rzeźby. Na obszarach wysokich tarasów Nysy Kłodzkiej dominują gleby brunatne właściwie wykształcone na glinach pylistych. Największe ich koncentracje stwierdzono na

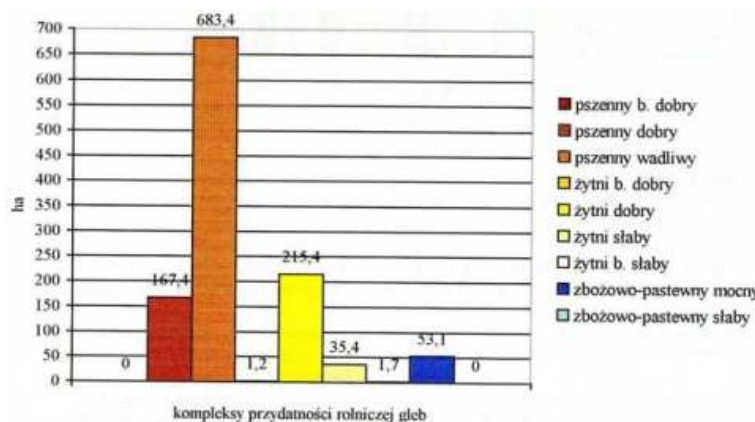
południe i północ od doliny Starej Strugi w sołectwie Chróścina. Na wyżej położonych obszarach wysoczyzn polodowcowych różnorodność gleb jest większa, niemniej jednak dominację osiągają gleby pseudobielicowe i brunatne, wylugowane i kwaśne, wykształcone na glinach lekkich lub piaskach gliniastych. Bardzo często gleby te występują na południowy zachód od Skoroszyce i Sidziny. Na krawędzi najwyższego, warciańskiego tarasu Nysy Kłodzkiej zdecydowaną dominację w pokrywie glebowej osiągają gleby pseudobielicowe wykształcone na glinach lekkich lub piaskach gliniastych. Obszary z ich dominacją występują we wschodniej części sołectwa Skoroszyce i częściowo Chróścina, w części wschodniej Sidziny. W dolinie Nysy Kłodzkiej jednorodną pokrywą glebową tworzą mady ciężkie głęboko podścielone piaskami i żwirami. W części północno - zachodniej większe płaty w pokrywie tworzą gleby organiczne torfowe i torfowo - mułowe na torfach niskich. W południowo - zachodniej części sołectwa występują głównie lżejsze gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne, te pierwsze na glinach pylastych, te drugie na piaskach gliniastych i glinach lekkich. Lokalnie większe płaty w pokrywie tworzą gleby organiczne torfowe i torfowo - mułowe na torfach niskich.

Zestawienie kompleksów przydatności rolniczej gleby gruntów ornych wszystkich wsi przedstawiono poniżej na wykresach.

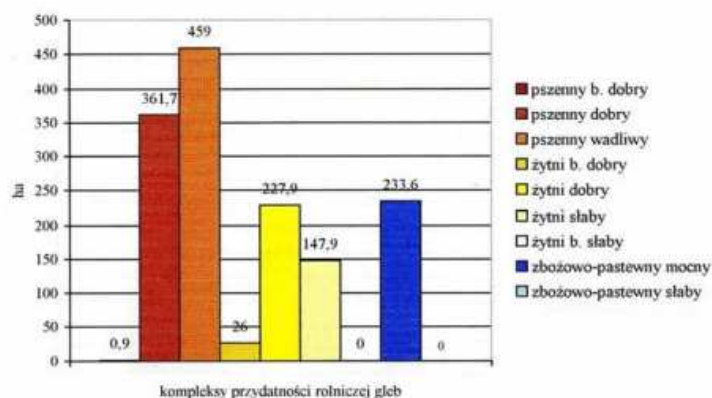
Rysunek 6. Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Sidzina.

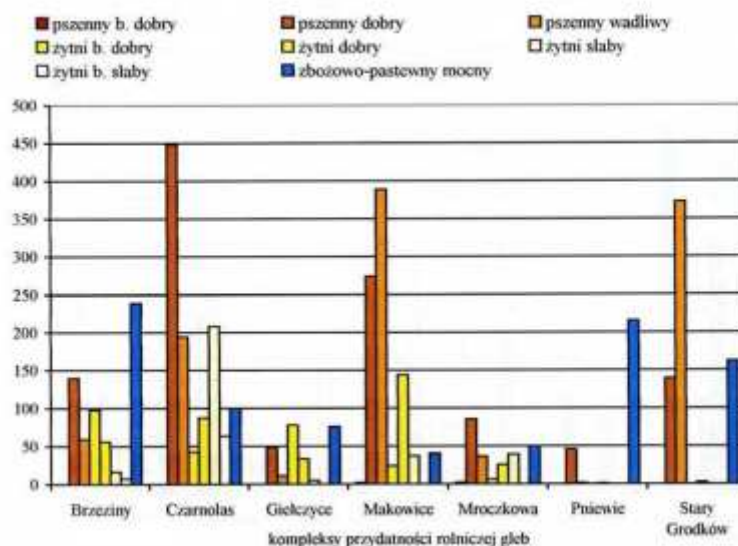
Rysunek 7. Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Chróścina.

Rysunek 8. Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectwa Skoroszyce.

Rysunek 9. Kompleksy bonitacji gleb gruntów ornych sołectw Brzeziny, Czarnolas, Makowice, Mroczkowa, Pniewie, Stary Grodków.

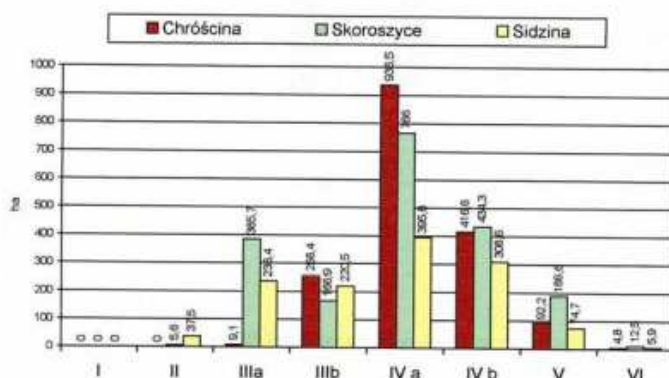
Największe powierzchnie gleb gruntów ornych dobrych kompleksów przydatności rolniczej występują w Czarnolesie, Makowicach oraz Starym Grodkowie. Charakterystyczną cechą wszystkich wsi położonych poza doliną Nysy Kłodzkiej jest bardzo wysoka zmienność gleb. Natomiast charakterystyczną cechą wsi zlokalizowanych w dolinie jest wysoki udział gleb kompleksu zbożowo - pastewnego mocnego.

W trwałych użytkach zielonych we wszystkich wsiach dominują użytki średnie.

Analiza informacji przedstawionych na wykresach wskazuje na występowanie bardzo wyraźnego zróżnicowania przestrzennego pokrywy glebowej terenu opracowania. W zróżnicowanej pokrywie najlepsze warunki glebowe do prowadzenia produkcji rolnej występują w Sidzinie.

Klasyfikację gruntów ornych w poszczególnych sołectwach przedstawiono na wykresie poniżej.

Rysunek 10. Udział klas bonitacyjnych gruntów ornych na terenie Chróściny, Skoroszyce i Sidziny.

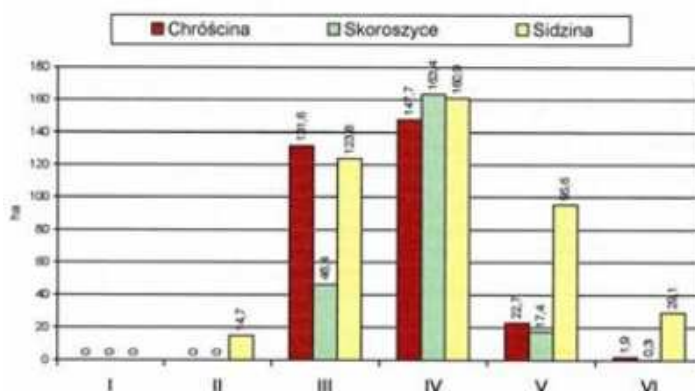

Z danych przedstawionych na wykresie wynika, że najkorzystniejszy odsetek gleb gruntów ornych chronionych ma Sidzina - ok. 39% (Chróścina - ok. 15%, Skoroszyce - ok. 28 %).

W przypadku trwałych użytków zielonych przedstawionych na kolejnym wykresie największy odsetek chronionych gleb klas I - III ma Chróścina - ok. 43%, drugiej kolejności Sidzina - ok. 34% i na końcu Skoroszyce - ok. 20%.

Grunty organiczne w postaci niewielkiej miąższości gleb mułowo - torfowych zlokalizowane są w dnach dolin rzecznych oraz na terenach bezodpływowych niecek na wyższych tarasach Nysy Kłodzkiej. Największy ich zwarty zasięg występuje w północno - zachodniej części sołectwa Sidzina.

Rysunek 11. Udział klas bonitacyjnych trwałych użytków zielonych na terenie Chróściny, Skoroszyce i Sidziny

W Skoroszycach w grupie gruntów ornych, występują tylko gleby należące do sześciu kompleksów przydatności rolniczej. Największy udział osiągają gleby kompleksów pszenno dobrego i pszenno wadliwego, które łącznie stanowią ponad 50% wszystkich gruntów ornych. W kompleksach żytnich dominuje żytni dobry, mniejszy udział ma słaby, najmniejszy bardzo dobry. Znaczny udział osiągają gleby orne kompleksu zbożowo - pastewno mocnego, które łącznie stanowią ok. 16% wszystkich gruntów ornych.

W Chróście dominuje kompleks pszenno-wadliwy, który stanowi ok. 59% wszystkich gruntów ornych. Ponownie znaczny udział osiąga pszenno-dobry. Wśród kompleksów żytnich dominuje żytni dobry, który pod względem zajmowanej powierzchni kilkakrotnie przewyższa powierzchnie wszystkich trzech pozostałych kompleksów żytnich. Kompleks zbożowo-pastewny nie osiąga takiego udziału jak w Skoroszycach, stanowi zaledwie ok. 5% powierzchni gruntów ornych.

W Sidzinie największy udział osiągają gleby kompleksów pszenno-dobrego i bardzo dobrego, które łącznie zajmują ok. 41% wszystkich gruntów ornych. Kompleks pszenno-dobry zajmuje tu większy niż w dwu pozostałych sołectwach obszar - ok. 3%. Wśród kompleksów żytnich, w porównaniu do pozostałych sołectw wzrasta udział kompleksu żytniego bardzo dobrego, który niemal dorównuje powierzchniowo dobremu. Większy udział tego kompleksu oraz występowanie większego udziału gleb pszenno-bardzo dobrych powoduje, że gleby sołectwa Sidzina charakteryzują się najlepszą przydatnością do produkcji rolnej. Udział kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego jest duży (wynosi ok. 20%) i podobny do występującego w Skoroszycach.

2.3.1.9. Lasy

Ekosystemy leśne to potencjalnie podstawowe naturalne zbiorowiska roślinne dla obszaru Zachodniej Opolszczyzny. Ekosystemy zbiorowisk leśnych cechują się wysokim stopniem różnorodności biologicznej, skomplikowaną siecią zależności międzygatunkowych i przez to wysokimi walorami poznawczymi, ochronnymi i estetycznymi. Wartości użytkowe drzewostanów stały się przyczyną ich gospodarczej, często rabunkowej eksploatacji i dlatego niektóre zbiorowiska leśne należą dziś do zanikających. Dotyczy to głównie lasów łągowych rosnących na tarasach nadrzecznych. Ocenia się, że 95% ich pierwotnej powierzchni zostało zniszczone lub znacząco przekształcone. Także inne typy naturalnych i dobrze zachowanych lasów należą do rzadkości.

Na terenie opracowania w dolinie Nysy Kłodzkiej powinny rozwijać się na niskich tarasach łągi wierzbowo-topolowe. Jednak ze względu na regulację rzeki i jej głębokie wcięcie nie zaobserwowano powierzchni porośniętych przez ten typ zespołu roślinnego. Niewielkie powierzchniowo wiklinowiska i zarośla wierzby pięcio- i trójpręcikowej mają charakter smugowy i nie wykształcają właściwej struktury, tylko częściowo dając możliwości właściwego funkcjonowania zespołów zwierzęcych. W dolinie Starej Strugi w najniższych położeniach rozwijają się jedynie fragmentarycznie zadrzewienia o charakterze łągowym, z dominacją jesionu i olchy czarnej. Łącznie z pozostałymi drzewostanami doliny stanowią jednakże najcenniejszy składnik przyrody badanego terenu. Grądy porastające żyzniejsze obszary doliny Starej Strugi i północnej części sołectwa Chróście są w znaczący sposób zsynantropizowane i jedynie w niewielu miejscach zachowały się fragmenty starodrzewia. Tylko w takich płatach wykształciło się właściwe runo, w którym występują rzadkie i chronione gatunki, takie jak kopytnik pospolity, czy kokorycz wątła. Na pozostałym obszarze zalesionym, w szczególności w niewielkim kompleksie leśnym między Skoroszycami, a Giełczycami stosowana gospodarka leśna preferująca nasadzenia sosnowe doprowadziła do drastycznych zaburzeń składu gatunkowego drzewostanów i runa leśnego. O fazie grądowej świadczą obecnie przestoje dębów szypułkowatych w wieku powyżej 120 lat. W efekcie wieloletniej gospodarki obecnie przestoje dębów szypułkowych w wieku powyżej 120 lat. W efekcie wieloletniej gospodarki obecne biocenozy leśne są bardzo ubogie. W ich runie dominują

różne gatunki jeżyn *Rubus sp.* oraz trzcinnik piaszkowy *Calamagrostis epigejos*, szczególnie bujnie rozwijające się w partiach nadmiernie prześwietlonych.

Na terenie opracowania nie stwierdzono zbiorowisk leśnych, choć w niektórych obszarach sąsiadują one z zabudowanymi terenami wsi oraz mają wpływ na kształtowanie struktur przyrodniczych i zależności topograficznych, np. w południowo - zachodniej części Starego Grodkowa. W dolinie Starej Strugi, Młynówki i Cielnicy, w najniższych położeniach rozwijają się jedynie fragmentarycznie zadrzewienia o charakterze łągowym z dominacją jesionu, wierzby i olchy czarnej. Zadrzewienia nadrzeczne łącznie z pozostałymi zadrzewieniami doliny, stanowią najcenniejszy składnik przyrody badanego terenu, pomimo wysokiego współczynnika ażurowości. W tym miejscu należy podkreślić konieczność odbudowy zbiorowisk roślinnych o charakterze łągowym wzdłuż wszystkich wód płynących badanego obszaru, ponieważ ma to fundamentalne znaczenie dla utrzymania jakości tych wód, szczególnie w obszarach zabudowanych wsi, stanowiących odcinki nieciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych, którymi niewątpliwie są wymienione ciek wodne. Zadrzewienia wzdłuż cieków wodnych stanowią naturalną barierę biogeochemiczną dla substancji zanieczyszczających, spływających z sąsiadujących terenów.

Warte zaznaczenia są walory niewielkich drzewostanów o charakterze parkowym w bezpośrednim sąsiedztwie wsi, jak ma to miejsce np. w Sidzinie, Skoroszycach, Chróście i Mroczkowej wokół zabytkowego kościoła. Choć poddane silnej antropopresji i w związku z tym nie w pełni wykształcone, szczególnie w warstwie runa, posiadają one wysoki walor przyrodniczy w porównaniu z wylesionymi i zdegradowanymi przyrodniczo obszarami rolniczymi i z całą pewnością zasługują na zachowanie, tym bardziej, że mają charakter zabytkowych założeń parkowych.

Lasom w Chróście, Skoroszycach i Sidzinie towarzyszą często rozpowszechnione niemal na całym obszarze województwa zespoły zadrzewieniowe, budowane przez takie gatunki drzew i krzewów jak tarnina, głogi, brzoza, jarzębina, ligustr oraz występujące nad rzekami niewielkie fragmenty łożowisk, składających się z wierzb. Należy zwrócić uwagę na potrzebę tworzenia zadrzewień śródpolnych, które zostały mocno zniszczone na badanym terenie, a powinny stanowić funkcję łącznikową z bardziej stabilnymi i lepiej wykształconymi ekosystemami Borów Niemodlińskich i lasów Pogórza Sudeckiego.

2.3.2. WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH

Wielkość i jakość zasobów wodnych na terenie gminy została omówiona w rozdziale 2.3.1.3, 2.3.1.4 oraz 2.3.1.5.

2.3.3. OCHRONA PRZYRODY

2.3.3.1. Flora chroniona

Na terenie gminy występuje kilka gatunków prawnie chronionych.:

- Kokorycz wątła - *Corydalis intermedia*
- Lilia złotogłów - *Lilium martagon*
- Krwawnik kichawiec - *Achillea ptarmica*
- Zanokcica murowa - *Asplenium trichomanes*

- Kopytnik pospolity - *Asarum europaeum*
- Pałka wąskolistna - *Typha angustifolia*

Wśród nich stwierdzono 2 gatunki podlegające całkowitej ochronie.

Można stwierdzić, że na obszarze opracowania ewentualne ostoje florystyczne zlokalizowane będą na terenach zadrzewionych i łąkowych, w dolinach niewielkich cieków, np. Cielicy czy Młynówki. Ale nawet te enklawy wydają się być w wysokim stopniu zdegradowane. Dotyczy to zarówno niewielkich fragmentów wilgotnych łąk w Giełczycach, Brzezinach i Makowicach, jak i okolic stawu w Mroczkowej oraz zadrzewień wszystkich wsi.

2.3.3.2. Fauna chroniona

Na terenie Gminy stwierdzono występowanie:

Bezkęgowce (Ewerterbrata)

Świat zwierząt bezkręgowych, najbogatszy w grupy systematyczne i gatunki jest najmniej rozpoznawalny na analizowanym terenie. Na obszarze gminy Skoroszyce stwierdzono występowanie pięciu gatunków chronionych:

- paż królowej *Papilio machano* (pola uprawne na wschód Sidziny)
- trzmiele *Mombas*
- chrząszcz biegacz *Coleoptera carabus*
- ślimak winniczek *Helix pomatia* - w lasach liściastych i parkach.
- trzpela zielona *Ophiogomphus cecilia*.

Kęgowce (Verterbrata)

Ryby (Pisces):

Na terenie gminy stwierdzono występowanie:

- śliz zwyczajny (*Barbatula barbatula*)

Płazy (Amphibia)

Na terenie gminy stwierdzono siedem gatunków płazów:

- żabę trawną (*Rana temporaria*)
- żabę wodną (*Rana esculenta*)
- żabę jeziorkową (*Rana lessonae*)
- ropuchę szarą (*Bufo bufo*)
- ropuchę zieloną (*Bufo viridis*)
- rzekotkę drzewną (*Hyla arborea*)
- traszkę zwyczajną (*Triturus vulgaris*)

Gady (Reptilia)

Na terenie gminy stwierdzono występowanie pięciu gatunków:

- jaszczurka zwinka (*Lacerna agilis*)
- jaszczurka żyworodna (*Lacerna vivipara*)

- padalec (*Anguis fragilis*)
- zaskroniec (*Natrix natrix*)
- żmija zygzakowata (*Vipera Berus*)

Wszystkie gatunki płazów i gadów podlegają w Polsce ochronie gatunkowej.

Ptaki (Aves)

Z wielu gatunków ptaków lęgowych, spotykanych w tej gminie, do najbardziej interesujących zaliczyć należy grupę 23 gatunków:

- perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*)
- bocian biały (*Ciconia ciconia*)
- błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*)
- pustułka (*Falco tinnunculus*)
- przepiórka (*Coturnix coturnix*)
- wodnik (*Rallus aquaticus*)
- kokoszka wodna (*Gallinula chloropus*)
- siweczka rzeczna (*Charadrius dubius*)
- turkawka (*Streptopelia tortur*)
- płomykówka (*Tyto alba*)
- pójdzka (*Athene noctua*)
- zimorodek (*Albedo atthis*)
- lerka (*Lullula arborea*)
- brzegówka (*Riparia riparia*)
- pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*)
- kłaskawka (*Saxicola torquata*)
- świerszczak (*Locustekka naevia*)
- strumieniówka (*Locustella fluviatilis*)
- remiz (*Remiz pendulinus*)
- gąsiorek (*Lanius collurio*)
- dziwonia (*Carpodacus erythrinus*)
- ortolan (*Emberiza hortulana*)
- potrzyszcz (*Miliaria calandra*)

Ptaki przelotne i zimujące. Z gatunków nieco częściej spotykanych, na stawach tych występują m.in.:

- krzyżówka (*Anas platyrhynchos*)
- czernica (*Aythya fuligula*)
- głowienka (*Aythya ferina*)
- łyska (*Fulica atra*)
- czajka (*Vanellus vanellus*)
- kormoran (*Phalacrocorax carbo*)
- czapla siwa (*Ardea cinerea*)
- siewnica (*Pluvialis squatarola*)

Ssaki (*Mammalia*)

W gminie Skoroszyce stwierdzono występowanie następujących rzadkich i chronionych gatunków ssaków:

- borsuk (*Meles meles*)
- **wydra (*Lutra lutra*)**
- mopek (*Barbastellus barbastellus*)
- gacek brunatny (*Plecotus auritus*)
- mroczek późny (*Eptesicus serotinus*)
- ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*)
- rzęsorek rzeczny (*Neomys fodiens*)
- zębiełek (*Crocidura suaveolens*)
- badyłarka (*Micromys minutus*)
- jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*)
- kret (*Talpa europaea*)
- łasica (*Mustela nivalis*)

Występują również gatunki nietoperzy, z których najczęściej spotykanym jest:

- nietoperz *Chiroptera*.

2.3.3.3. Siedliska przyrodnicze

Na terenie Gminy opisano następujące typy siedlisk:

- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum* (kod siedliska 9170 - obręb Siedzina, Czarnolas, Gielczyce, Skoroszyce, Chróścina),
- pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy *Betulo-Quercetum* (kod siedliska 9190 - obręb Mroczkowa i Czarnolas),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae* (kod siedliska 91E0) - obręb Czarnolas i Chróścina),
- niżowe i górskie lasy świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (kod siedliska 6510)
- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum* (kod siedliska 91F0) obręb Chróścina.

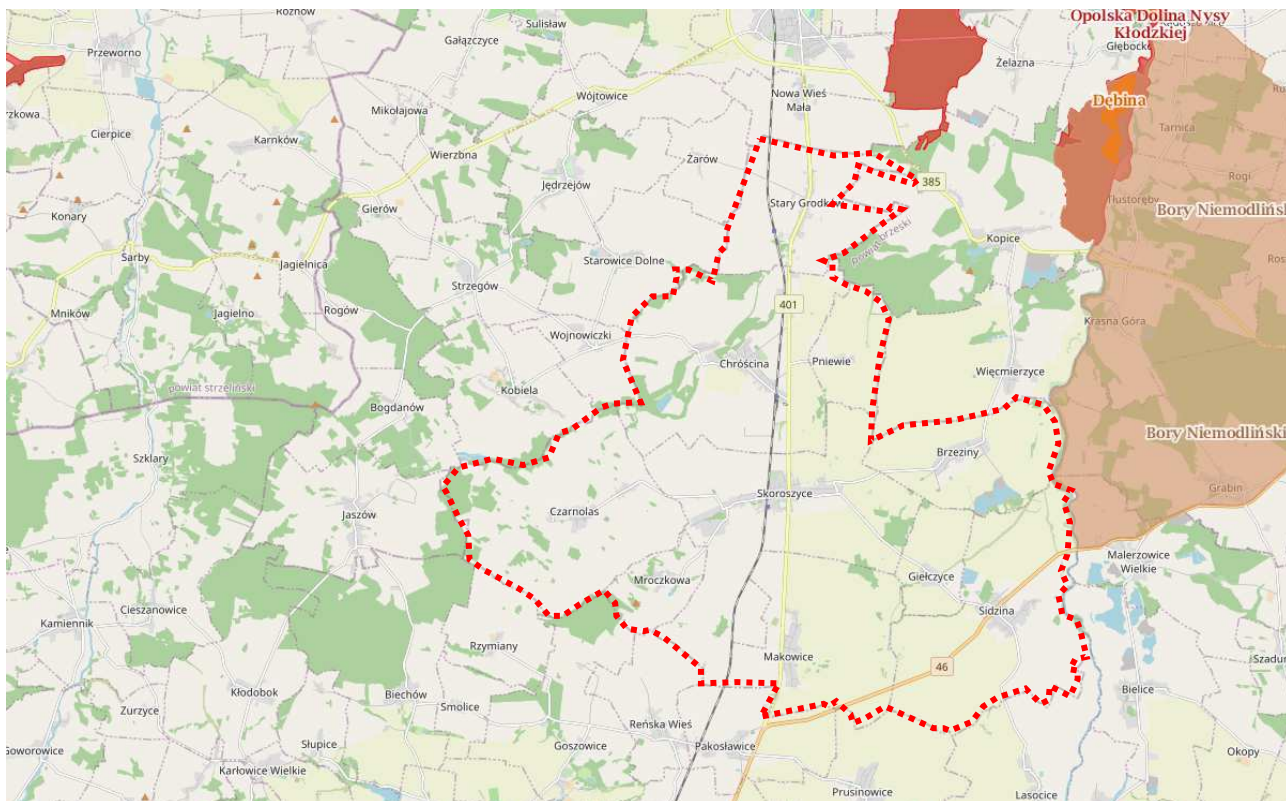
2.3.3.4. Tereny i obiekty chronione

Na terenie Gminy nie występują powierzchniowe formy ochrony przyrody takie jak:

- Parki Narodowe;
- Rezerваты;
- Parki Krajobrazowe;
- Obszary Natura 2000;
- Użytki Ekologiczne;
- Obszary Chronionego Krajobrazu.

Nie występują stanowiska dokumentacyjne.

Rysunek 12. Powierzchniowe formy ochrony przyrody.⁶

Ochroną prawną objęte są pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna rosnąca w Mroczkowej, lat 250, obwód pnia 480 cm, wys. 16 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.44;
- Dąb szypułkowy rosnący w Chróscinie, lat 200, obwód pnia 394 cm, wys. 25 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.235;
- Dąb szypułkowy rosnący w Chróscinie, lat 300, obwód pnia 500 cm, wys. 28 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.234.

Na terenie gminy występują zabytkowe parki wiejskie:

- Park krajobrazowy we wsi Chróscina - nr rej. Ks. At. I. - 49/81. Park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 3,89 ha. Na terenie parku znajduje się stanowisko archeologiczne - grodzisko średniowieczne z XIV - XV wieku.
- Park krajobrazowy we wsi Sidzina - nr rej. Ks. At. I. - 50/81. park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 10,98 ha. Na terenie parku znajduje się oficyna dworska.
- Park krajobrazowy we wsi Skoroszyce - nr rej. Ks. At. I. - 48/81. Park pochodzi z początku połowy XIX wieku o powierzchni 5,6 ha. Park ma założenie naturalistyczne. W części północnej znajduje się staw z naturalną linią brzegową o powierzchni 0,52 ha. Na terenie parku występuje ok. 30 egz. cennych drzew w wieku 80 - 130 lat.

⁶ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska GeoSerwis. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Wschodnia część gminy Skoroszyce znajduje się w obszarze o wysokich walorach fizjonomicznych krajobrazu⁷. Na tym obszarze planowane jest ustanowienie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Nysy Kłodzkiej”. W granicach terenu objętego projektem zmiany studium występują także dalsze projektowane obszary chronionego krajobrazu: „Dolina Starej Strugi”, „Dolina Cielnicy”. Planowane jest także (zgodnie z PZP WO) poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Otmuchowsko-Nyski”, na obszarze Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich

Ponadto:

- Teren gminy Skoroszyce położony jest częściowo w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 338 (Subzbiornik Paczków - Niemodlin) wymagającego wysokiej ochrony zasobów wodnych.
- Teren opracowania znajduje się częściowo w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, dla którego obowiązują przepisy szczególne i odrębne.

2.3.3.5. Tereny korytarzy ekologicznych

Na terenie województwa opolskiego zidentyfikowano kilkanaście korytarzy ekologicznych, w tym dwa, uznawane za korytarze rangi krajowej. Przez teren Gminy przebiegają następujące korytarze ekologiczne:

- „Dolina Nysy Kłodzkiej KPd-18A” o randze krajowej,
- „Dolina Starej Strugi” o randze lokalnej,
- „Dolna Cielnicy” o randze lokalnej.

Największe znaczenie w optymalizacji ekologicznego systemu ochrony przyrody województwa opolskiego mają korytarze ekologiczne „Doliny Nysy Kłodzkiej” – KPd-18A (należący do głównego Korytarza Południowego, zlokalizowany we wschodniej części Gminy⁸) i „Osobłogi”. Łączą one największą liczbę form ochrony przyrody, w tym parki krajobrazowe, obszary Natura 2000 i obszary chronionego krajobrazu. W dolinach tych rzek znajdują się zakończenia mniejszych korytarzy ekologicznych związanych z dolinami dopływów. W ochronie korytarzy ekologicznych najważniejszym zadaniem jest ograniczenie udziału powierzchniowego gruntów ornych oraz eliminacja barier związanych z występowaniem zabudowy. Uzupełnieniem są korytarze rangi lokalnej:

- Korytarz „Dolina Starej Strugi” został wyznaczony w celu połączenia OChK „Bory Niemodlińskie”, „Otmuchowsko-Nyskiego” OChK oraz SOO „Bory Niemodlińskie” Sieci Natura 2000 PLH160005.

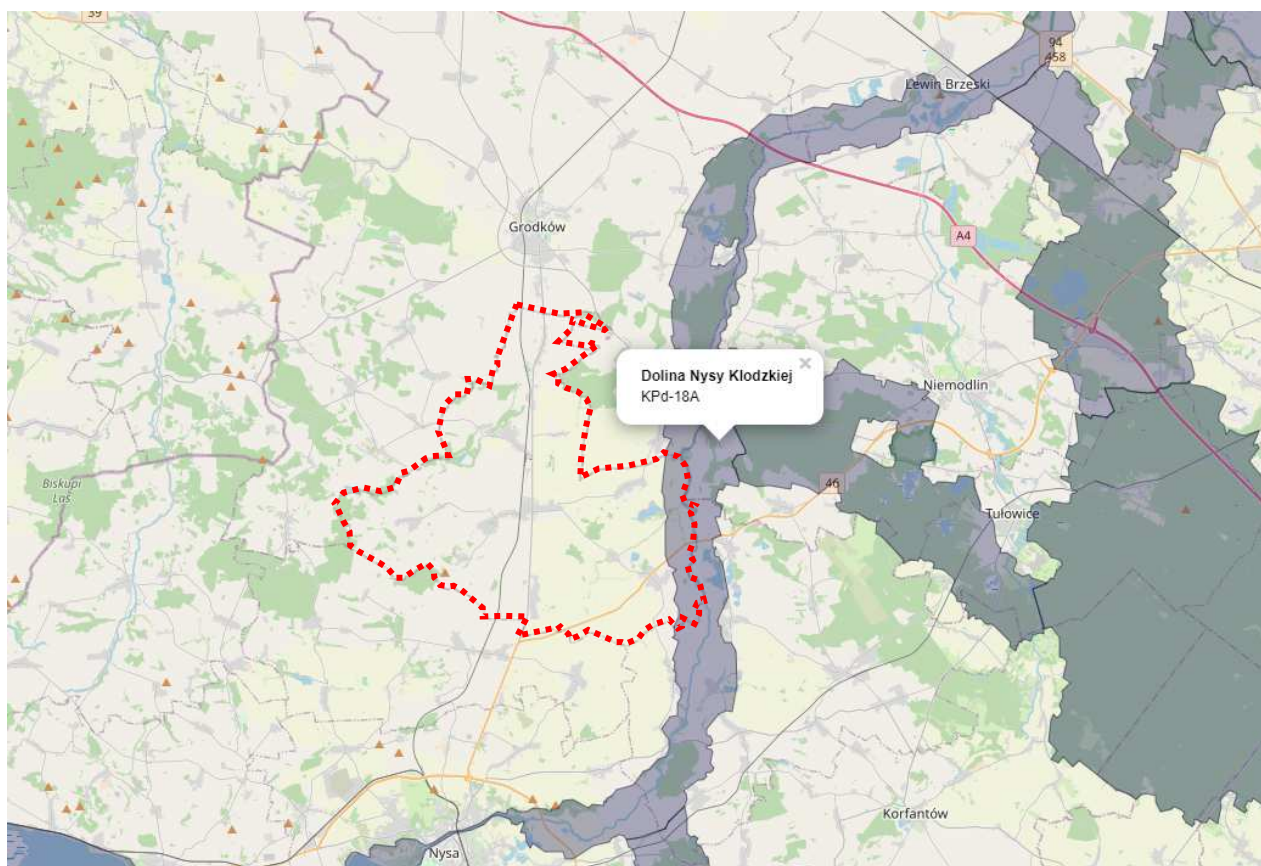
Korytarz „Dolina Cielnicy” został wyznaczony w celu połączenia „Otmuchowsko-Nyskiego” OChK, OChK „Bory Niemodlińskie” oraz SOO „Bory Niemodlińskie” Sieci Natura 2000 PLH160005⁹.

⁷ K. i K. Badora, Opole 2006 pt.: „Waloryzacja krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony”

⁸ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011.

⁹ Badora, K., Rosik-Dulewska, C.; Korytarze ekologiczne Województwa Opolskiego i ich rola w optymalizacji struktury wieloprzestrzennego systemu obszarów chronionych; Prace i Studia Geograficzne, 2010, T.44, 193-208.

Rysunek 13. Korytarze ekologiczne rangi krajowej.¹⁰

2.3.4. STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

2.3.4.1. Warunki naturalne

Obszar jest położony na terenach o nieznacznym zróżnicowaniu form pod względem wysokościowym i genetycznym. W szczególności na obecny kształt rzeźby wpłynął proces ostatniego na tym terenie zlodowacenia Odry, a także procesy erozji i akumulacji rzecznej Nysy Kłodzkiej. Największe znaczenie rzeźbotwórcze w zachodniej części miejscowości Skoroszyce i Chróścina miała akumulacja piasków, żwirów i glin zwałowych, zachodząca podczas recesji zlodowacenia Odry. W wyniku akumulacyjnej działalności wód lodowcowych powstały faliste obszary o wysokości bezwzględnej do 215 m n.p.m. i względnej do 5-7 m (lokalnie do 10m).

Centralna i wschodnia część powierzchni zbudowane są z tarasów rzecznych, schodkowo opadających w kierunku wschodnim, ku współczesnej dolinie zalewowej Nysy Kłodzkiej. Najwyższy w systemie taras, który powstał w okresie zlodowacenia Warty sięga wysokości 180190 m n.p.m. Na nim zlokalizowane zostały Skoroszyce i Chróścina oraz południowo-zachodnie tereny sołectwa Sidzina. Jego powierzchnia jest równinna, lokalnie lekko falista, krawędź jest wyraźna i przebiega południkowo na wschód od drogi Nysa - Grodków w odległości od kilkudziesięciu do kilkuset metrów od szosy. Poniżej, u podstawy krawędzi tarasu warciańskiego, na wysokości ok. 170 m, rozpościera się taras bałtycki. W przeciwieństwie do tarasu wyżej położonego nie ma tak wyraźnej krawędzi na granicy z zespołem tarasów holocenijskich. Różnice wysokości na

¹⁰ <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>

obszarze opracowania mierzone od najwyższej wzniesionych terenów wysoczyzny polodowcowej do najniższych tarasów Nysy Kłodzkiej wynoszą ok. 50 m.

Wśród występujących tu czynnych procesów geomorficznych najważniejszymi są erozja wodna i powietrzna.

2.3.4.2. Struktura agrarna i liczba gospodarstw

Grunty rolnicze obejmowały powierzchnię 7 745,67 ha, z czego 4 336,93 w posiadaniu rolników indywidualnych, z czego zdecydowana większość (92,7% i 91,0%, odpowiednio) znajdowała się pod zasiewami. Struktura użytkowania gruntów przedstawiała się następująco:

Tabela 3. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg struktury użytkowania gruntów:¹¹

	Gospodarstwa rolne ogółem	Gospodarstwa indywidualne
grunty ogółem	7 745,67	4 336,93
użytki rolne ogółem	7 491,15	4 168,14
użytki rolne w dobrej kulturze	7 395,54	4 107,61
pod zasiewami	7 185,89	3 947,77
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	4,99	4,99
uprawy trwałe	4,20	4,20
sady ogółem	3,51	3,51
ogrody przydomowe	13,59	11,40
łąki trwałe	179,05	131,43
pastwiska trwałe	7,82	7,82
pozostałe użytki rolne	95,61	60,53
lasy i grunty leśne	51,03	23,76
pozostałe grunty	203,49	145,03

Wg danych na rok 2010 łączna liczba gospodarstw rolnych wynosiła 504, co oznacza spadek o blisko 70% w ciągu dekady, natomiast gospodarstw indywidualnych – 496, z podobną tendencją spadkową w ostatnich latach. Około 40% stanowią gospodarstwa poniżej 1 ha.

Tabela 4. Gospodarstwa wg rodzaju i grup obszarowych użytków rolnych¹²

	Gospodarstwa rolne ogółem	Gospodarstwa indywidualne
ogółem	504	496
do 1 ha włącznie	189	188
1 - 5 ha	112	112
5 - 10 ha	113	69
10 - 15 ha	44	44
15 ha i więcej	90	83

2.3.4.3. Produkcja roślinna

W produkcji roślinnej dominujące znaczenie ma uprawa zbóż, które stanowią 60% ogółu upraw (łącznie z kukurydzą). Zwraca uwagę stosunkowo duży udział upraw roślin przemysłowych (32%) rzepaku i rzepiku (31%). (Wartości sumują się do ponad 100% ze względu na plodozmian).

Tabela 5. Powierzchnia zasiewów poszczególnych upraw w gospodarstwach ogółem¹³

¹¹ Spis Rolny 2010, GUS

¹² Spis Rolny 2010, GUS

¹³ Spis Rolny 2010, GUS

Wyszczególnienie	ogółem	zboża	kukurydza na ziarno	strączkowe jadalne na ziarno
Powierzchnia w ha	7 185,89	4 324,09	445,36	7,88
Wyszczególnienie	ziemniaki	przemysłowe	buraki cukrowe	rzepak i rzepik
Powierzchnia w ha	298,40	2 352,84	69,07	2 283,77

2.3.4.4. Produkcja zwierzęca

Stan inwentarza we wszystkich gospodarstwach kształtował się w 2010 r. na następującym poziomie w sztukach fizycznych (SF):

Tabela 6. Stan inwentarza w roku 2010¹⁴.

Rodzaj inwentarza	Sztuk fiz. ogółem	w tym: w gospodarstwach indywidualnych
bydło ogółem	838	379
bydło krowy	321	149
trzoda chlewna ogółem	3 532	2 831
trzoda chlewna lochy	297	243
konie	20	20
drób ogółem razem	9 026	9 026
drób ogółem drób kurzy	6 043	6 043

Wskaźniki produkcyjne wynikające z obsady zwierząt na 100 ha użytków rolnych kształtowały się dla gospodarki całkowitej oraz w sektorach indywidualnym na następującym poziomie :

2.3.4.5. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Teren gminy położony jest w granicach dwóch nadleśnictw i trzech leśnictw:

- Nadleśnictwa Prudnik:
 - Leśnictwo Biechów
 - Leśnictwo Szklary
- Nadleśnictwo Tułowice
 - Leśnictwo Dębina

Dane statystyczne dotyczące leśnictwa (patrz tabela poniżej) wskazują, że po latach stabilizacji, po roku 2015 nastąpił gwałtowny przyrost powierzchni gruntów leśnych w Gminie. Największy względny przyrost dotyczył gruntów znajdujących się w rękach prywatnych (osób fizycznych). W tym okresie współczynnik lesistości wzrósł z 4,1% do 4,4%.

¹⁴ Spis Rolny 2010, GUS

Rysunek 14. Leśnictwa i nadleśnictwa obejmujące teren gminy Skoroszyce.¹⁵

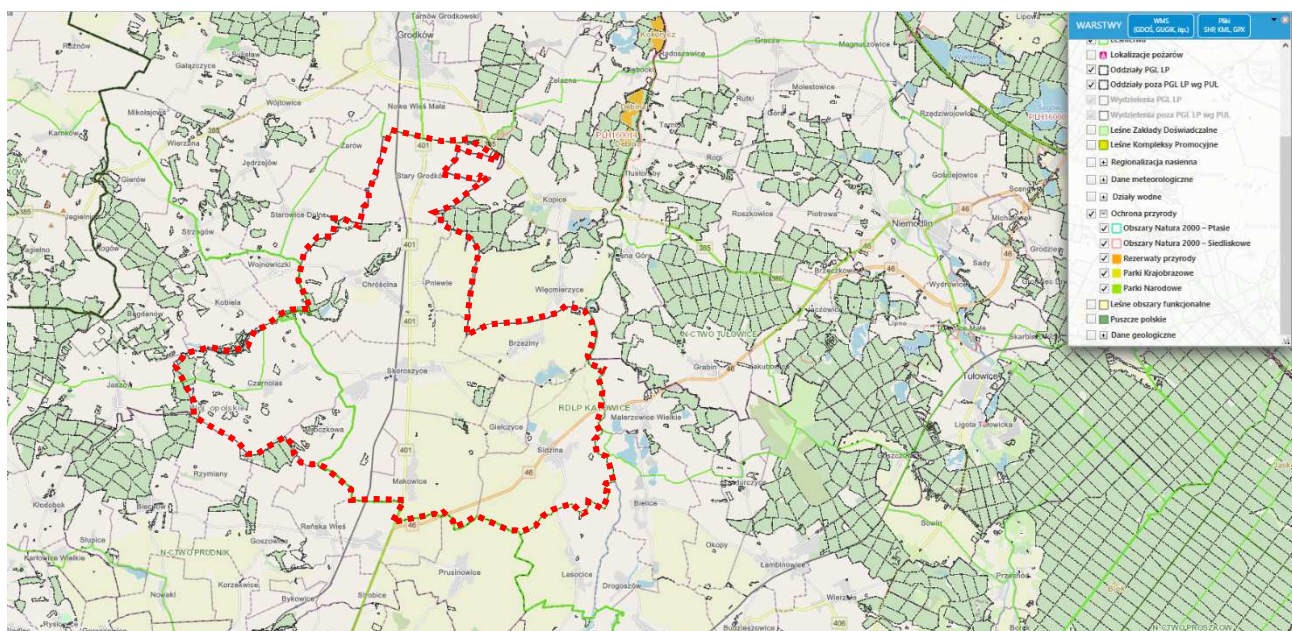

Tabela 7. Powierzchnia gruntów leśnych.¹⁶

	Jednostka miary	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	ha	409,7	414,9	417,2	430,59	466,13
grunty leśne publiczne ogółem	ha	386,7	395,3	397,6	410,99	418,13
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	381,3	389,9	392,2	405,59	412,73
grunty leśne gminne ogółem	ha	5,40	5,40	5,40	5,40	5,40
grunty leśne prywatne ogółem	ha	23,00	19,60	19,60	19,60	48,00
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	17,30	19,60	19,60	19,60	48,00
lesistość	%	-	4,0	4,0	4,1	4,4

W zakresie gospodarki leśnej dało się obserwować przyrost ilości pozyskiwanej grubizny w latach 2010-2015 (brak aktualnych danych). Jednocześnie nie pojawiły się dane dotyczące zalesień, choć rosnący wskaźnik lesistości wskazuje, że takie miały miejsce.

Tabela 8. Wskaźniki dla gospodarki leśnej.¹⁷

	Jednostka miary	2000	2005	2010	2015	2020
Pozyskanie drewna (grubizny)						
ogółem	m3	0	0	30	35	0
las prywatne	m3	0	0	30	35	0
Zalesienia						
ogółem	ha	0,0	0,0	1,5	0,00	0,00
zalesienia lasy publiczne ogółem	ha	0,0	0,0	1,5	0,00	0,00
zalesienia lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	0,0	0,0	1,5	0,00	0,00

¹⁵ Bank Danych o Lasach. <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

¹⁶ BDL GUS 2022

¹⁷ BDL GUS 2022

2.4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina objęta jest następującymi strefami ochrony konserwatorskiej:

- Strefa „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- Strefa „B”- ochrony konserwatorskiej,
- Strefę „W” – ochrony archeologicznej;
- Strefa „OW” - obserwacji archeologicznej,
- Strefa „K” ochrony krajobrazu.

Poniżej przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie opracowania. Na obszarze gminy prowadzone są nadal badania archeologiczne i wykaz ten może być uzupełniany o nowoodkryte stanowiska archeologiczne.

Tabela 9. Wykaz stanowisk archeologicznych dla gminy Skoroszyce

Miejscowość	Gmina	Nr stanowis.	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rejestru zabytków	Lokalizacja
Makowice	Skoroszyce	1	punkt osadniczy	XIV-XV w.	-	dz. 162, 163,164
Sidzina	Skoroszyce	4	osada - prac. Hutnicza	późny okres wpl. rzymskich	-	dz. 691/1
Sidzina	Skoroszyce	5	śląd osadnictwa	pradzieje	-	dz. 691/1
Sidzina	Skoroszyce	6	punkt osadniczy	XIV-XV w.	-	dz. 735/1
Sidzina	Skoroszyce	7	osada - prac. Hutnicza	XIV-XV w.	-	dz.45/1
Sidzina	Skoroszyce	8	punkt osadniczy	druga poł. XIII - XIV w.	-	dz. 2/1
Sidzina	Skoroszyce	1	grodzisko	okres późnośredniowieczny	-	park, na północny-zachód od majątku
Sidzina	Skoroszyce	3	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	dz. 691/1
Stary Grodków	Skoroszyce	2	punkt osadniczy	-	-	-
Pniewie	Skoroszyce	1	śląd osadnictwa	średniowiecze	-	-
Pniewie	Skoroszyce	2	grodzisko domniemane	-	-	-
Pniewie	Skoroszyce	3	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	-
Brzeziny	Skoroszyce	1	śląd osadnictwa	epoka kamienia	-	dz. 189
Chróścina	Skoroszyce		grodzisko	Średniowiecze (XIV-XV w.)	A-600/81	dz. 10/2, park
Mroczkowa	Skoroszyce	1	punkt osadniczy	-	-	dz. 107

2.4.1. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI I PRZYSIÓLKÓW POD KĄTEM DANYCH HISTORYCZNYCH, UKŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH I STREF OCHRONY

2.4.1.1. Brzeziny

Wieś położona jest we wschodniej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przepływa niewielka rzeczka Młynówka. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ¹⁸

- Kościół filialny p. w. św. Marcina XVI/XVII, nr rejestru 1142/66 z 12.02.1966 r.

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

- Ogrodzenie kościoła z bramką XVII w. 1682
- Kaplica cmentarna przy murze mur XIX w.

c) Objęte ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków, numeracja porządkowa budynków dotyczy okresu przed dokonaniem zmiany):

- Kapliczka przy domu nr 32 mur. ok. 1850
- Kapliczka przy domu nr 58 mur. 1900
- Szkoła podstawowa ok. 1930
- Obora przy domu nr 2 mur XIX
- Dom nr 6 ok. 1915
- Dom nr 12 XIX w.
- Dom nr 13 ok. 1860
- Dom nr 15 ok. 1915
- Bud. gospodarczy przy domu nr 15 ok. 1910
- Dom nr 18 XIX w.
- Dom nr 19 XIX w.
- Dom nr 20 XIX w.
- Dom nr 21
- Dom nr 23 ok. 1850
- Dom nr 27 ok. 1840
- Dom nr 30 ok. 1850
- Dom nr 32 ok.
- Dom nr 35a k. XIX w.
- Dom nr 37 k. XIX w.
- Dom nr 46 k. XIX w. mur.
- Dom nr 49 XIX w.
- Dom nr 57 XIX w. mur.
- Dom przy domu nr 51 XIX w.
- Dom nr 59 ok. 1900
- Dom nr 60 XIX w.
- Dom nr 64 XIX w.

¹⁸ Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 30 września 2020 r.

- Bud. gospodarczy przy domu nr 38 mur. 1910
- Dom nr 71b ok. 1850
- Dom nr 75 mur. XIX w.
- Dom nr 78 k. XIX w.
- Dom nr 81 ok. 1850
- Dom nr 82b k. XIX w.
- Dom nr 84 k. XIX w.
- Dom nr 87 ok.1938
- Trafostacja mur. ok. 1930

2.4.1.2. Chróścina

Wieś położona jest w centralnej części gminy Skoroszyce, zaraz obok miejscowości gminnej. Jako jedna największych w całej gminie stanowi ważniejszy ośrodek rozwoju usług i handlu. Przez jej teren przebiega linia kolejowa. Chróścina, jako jedyna, posiada stację kolejową, obsługującą ruch pasażerski i towarowy.

Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z zabudową zróżnicowaną, ale z przewagą zabudowy zagrodowej.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ:

- Kościół parafialny p.w. Michała Archanioła XV/XVI w., nr rejestru 1143/66 z 12.02.1966 r.
- park krajobrazowy w zespole dworskim, nr rejestru 49/81 z 10.09.1984 r. (R.37/48 z 26.08.1948 r.)
- grodzisko późnośredniowieczne w parku (dz.10/2), nr rejestru A-600/81 (wymienione też w rozdziale 2.4.)

b) Zabytki ujęte w ewidencji WOSOZ w Opolu:

- wieża 1820, odbud. 1946r
- pozostałości ogrodzenia XV i XVI w
- kapliczka „ przy domu ul. Dolna 3 ,ok. 1900r
- kapliczka ul. Ogrodowa 54, ok. 1850r
- kapliczka ul. Ogrodowa 57 ok. 1900 r
- ruiny dworu
- spichlerz ul. Ogrodowa 88a
- szkoła ul. Dolna 2
- komenda Policji, ul. Ogrodowa 42 ok. 1920r
- stacja PKP, mur ok. 1900r
- dom dróżnika PKP ul. Kolejowa 12 ok. 1900r
- magazyn ul. Ogrodowa 41
- trafostacja ul. Ogrodowa , ok. 1930r
- stodoły:
 - ul. Ogrodowa 88a

- ul. Kroszyńska 13
- ul. Kroszyńska 27
- domy:
 - ul. Ogrodowa 7 - poczta
 - ul. Ogrodowa 9
 - ul. Ogrodowa 29
 - ul. Ogrodowa 30
 - ul. Ogrodowa 31
 - ul. Ogrodowa 35
 - ul. Ogrodowa 41
 - ul. Ogrodowa 43
 - ul. Ogrodowa 19
 - ul. Ogrodowa 23
 - ul. Ogrodowa 27
 - ul. Ogrodowa 54
 - ul. Ogrodowa 55
 - ul. Ogrodowa 59
 - ul. Ogrodowa 65
 - ul. Ogrodowa 69b
 - ul. Ogrodowa 78-80
 - ul. Ogrodowa 66
 - ul. Ogrodowa 88a
 - ul. Ogrodowa 88d
 - ul. Dolna 11
 - ul. Dolna 21
 - ul. Dolna 20
 - ul. Drzewna 1 ok. 1930r
 - ul. Kolejowa 1
 - ul. Kolejowa 2 ok. 1920r
 - ul. Kolejowa 3
 - ul. Kolejowa 6 ok. 1935r
 - ul. Kruszyńska 1
 - ul. Kruszyńska 2
 - ul. Kroszyńska 3
 - ul. Kroszyńska 9
 - ul. Kroszyńska 11
 - ul. Kroszyńska 13
 - ul. Kroszyńska 17
 - ul. Kroszyńska 20
 - ul. Kroszyńska 24
 - ul. Kroszyńska 33
 - ul. Kroszyńska 35

- ul. Leśna 1
- ul. Mała 6
- ul. Mała 10
- ul. Parkowa 2
- ul. Parkowa 4
- ul. Polna 2
- ul. Stara 1
- ul. Stara 3
- ul. Stara 5
- ul. Stara 6
- ul. Stara 10.

2.4.1.3. Czarnolas

Wieś położona jest w zachodniej części gminy Skoroszyce w pobliżu lasów. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ:

- Brak

b) Objęte ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków):

- Kaplica cmentarna przy kościele mur. ok. 1900
- Kapliczka na przeciw domu nr 76 ok. 1900
- Kapliczka przy domu nr 51 XIX w.
- Kapliczka przy domu nr 94 XIX w.
- Kapliczka przy domu nr 99 XIX w.
- Kapliczka na przeciw domu nr 101
- Bud. byłej szkoły podstawowej nr 35 mur. 1909
- Dom nr 1 XIX w.
- Dom nr 2 k. XIX w.
- Dom nr 10 XIX w.
- Dom nr 17 XIX w.
- Stodoła przy domu nr 17 ok. 1850
- Dom nr 18 XIX w.
- Dom nr 19 XIX w.
- Stodoła przy domu nr 19 XIX w.
- Dom nr 44 ok. 1850
- Dom nr 49 ok. 1850
- Dom nr 50 ok. 1850
- Dom nr 58 ok. 1860

- Dom nr 76 ok. 1850
- Dom nr 77 ok. 1850
- Dom nr 81 ok. 1890
- Dom nr 83 k. XIX w.
- Stodoła przy domu nr 83 ok. 1850
- Dom nr 86 ok. 1850
- Dom nr 87 ok. 1850
- Dom nr 89 XIX w.
- Dom nr 90 ok. 1850
- Stodoła przy domu nr 90 ok. 1850
- Bud. gospodarczy przy domu nr 90 ok. 1910
- Dom nr 95 ok. 1850
- Dom nr 96 ok. 1850
- Dom nr 99 ok. 1850
- Stodoła przy domu nr 101
- Dom nr 104 XIX w.
- Stodoła przy domu nr 109 ok. 1850
- Trafostacja mur. 1930

2.4.1.4. Giełczyce

Wieś położona jest we wschodniej części gminy Skoroszyce w pobliżu miejscowości Sidzina. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ:

- Brak

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

- Brak wniosków

c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków):

- Kaplica p. w. MB Różańcowej mur. pocz. XX w.
- Dom nr 42 świetlica wiejska mur. poł. XIX w.
- Dom nr 7 1850
- Dom nr 10 ok. 1850
- Dom nr 1 mur. XIX w.
- Dom nr 16 ok. 1850
- Dom nr 18 ok. 1925
- Stodoła przy domu nr 27 ok. 1915
- Stodoła przy domu nr 33 mur. k. XIX w.

2.4.1.5. Makowice

Wieś położona jest w południowej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 401, a także linia kolejowa. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- Kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła wraz z otoczeniem w granicach ogrodzenia - 1450 r., nr rejestru 33/2004 z 8.11.2004 r.

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

- Kościół parafialny p.w. św. Andrzeja mur. XV/XVIII 1892 (transept i nowe prezbiterium)
- Mur wokół kościoła k. XVIII ok. 1890
- Cmentarz przy kościele k. XVIII

c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków):

- Kapliczka przy murze cmentarza 1900
- Kapliczka przy domu nr 93 XIX w.
- Kapliczka przy domu nr 131 mur. ok. 1920 Dom Zakonny ob. Dom Nauczyciela nr 131 (1915)
- Plebania nr 30 k. XIX w.
- Bud. gospodarczy przy plebani k. XIX w.
- Szkoła podstawowa mur. ok. 1925
- Przedszkole nr 35 ok. 1925
- Zajazd "Pod Wilkiem" ok. 1900
- Ruina bud. gospodarczego przy zajęździe ok. 1850
- Bud. gospodarczy przy zajęździe XIX w.
- Dom nr 2 ok. 1915
- Dom nr 4 ok. 1910
- Dom nr 17 1850
- Obora przy domu 19 XIV
- Dom nr 24 ok. 1840
- Dom nr 25 ok. 1900
- Dom nr 38 1936
- Dom nr 48 ok. 1880
- Stodoła przy domach 53 - 59
- Dom nr 57 ćw. XIX w. Dom nr 58 k. XIX w.
- Dom nr 64 ćw. XIX w.
- Stodoła przy domach 63 , 64 XIX w.
- Dom nr 68 XIX w.

- Dom nr 85 ćw. XIX w.
- Dom nr 88 ćw. XIX w.
- Dom nr 89 ćw. XIX w.
- Dom nr 91 ok. 1860/1910
- Dom nr 92 ok. 1850 XX w.
- Dom nr 94 ok. 1925 mur.
- Dom nr 95 mur. XIX w.
- Stodoła przy domach nr 94 , 95 (1870)
- Dom nr 98 mur. ćw. XIX w.
- Stodoła przy domu nr 106
- Obora przy domu nr 113 ok. 1900 Stodoła przy domu nr 113 ok. 1850
- Dom nr 115 ok. 1925
- Dom nr 116 ok. 1920
- Dom nr 124 mur. XIX w.- ok. 1900r
- Dom nr 129 mur . pocz. XX w. Dom przy domu nr 129 mur. XIX w.
- Dom przy domu nr 130 ok. 1930 XX w.
- Trafostacja koło domu nr 115 ok. 1925

2.4.1.6. Mroczkowa

Wieś położona jest w zachodniej części gminy Skoroszyce poniżej miejscowości gminnej. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- Brak

b) Wnioskowane do wpisania przez OWKZ do rejestru obiektów zabytkowych

- Kościół odpustowy p. w. NMP Wspomożycielki mur. 1824 - k. XIX w.
- Aleja z zespołem kapliczek przed kościołem odpustowym ok. 1825 - 1915
- Bramka w ogrodzeniu kościoła mur. 1825/1915
- Cmentarz ok. 1825 - XX w.
- Bramka na cmentarz mur. ok. 1825

c) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków):

- Kapliczka przy drodze do Skoroszyc mur. pocz. XX w.
- Kapliczka przy domu nr 21 mur. ok. 1870
- Dwór mur. 2 ćw. XIX w.
- Brama wjazdowa do zespołu dworskiego mur. ok. 1900
- Oficyna w zespole dworskim nr 29 mur. k. XIX w.
- Budynek gosp. w zespole dworskim mur. XIX

- Budynek gosp. w obejściu domu nr 35 w zespole dworskim mur. 1900
- Stodoła w zespole dworskim przy domu nr 35 ok. 1860
- Świetlica i sklep dom nr 6 mur.
- Dom nr 7 mur. 1877
- Dom nr 14 XIX w.
- Dom nr 21 mur. XIX w.
- Dom nr 29 mur. XIX w.
- Dom nr 30 mur. XIX w.
- Dom przy domu nr 30 mur. 2 ćw. XIX w.
- Trafostacja przy domu nr 20 mur. ok. 1930

2.4.1.7. Pniewie

Wieś położona jest w środkowo-wschodniej części gminy Skoroszyce. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- Ruina kościoła p. w. św. Józefa XV w., nr rejestru 945/65

b) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

- Mur zachowany fragmentarycznie wokół terenu pokościelnego mur. 1 poł. XV w .
- Kapliczka poł. XIX w.
- Kapliczka mur. k. XIX w.
- Kapliczka przy nr3 mur. 1900
- Dom nr 2 mur. ćw. XIX w.
- Dom nr 4 ok. 1850
- Dom nr 5 ćw. XIX w.
- Dom nr 6 opuszczony 1850
- Dom nr 8 ok. 1850
- Dom nr 10 XIX w.
- Stodoła przy domu nr 12
- Dom nr 15 ok. 1925
- Dom przy domu nr 16 XIX w.
- Dom nr 19 k. XIX w.
- Dom przy domu nr 19 ćw. XIX w.
- Dom nr 21 1825
- Bramka przy domu nr 21 k. XIX w.
- Dom nr 25 ok. 1850
- Kurnik , gołębnik przy nr 25 ok. 1925
- Dom nr 26 ok. 1840

- Dom nr 33 XIX w.
- Dom nr 36 ok. 1850/1992
- Dom nr 37 ok. 1920
- Dom przy domu nr 39 XIX w.
- Trafostacja przy nr 25 mur. ok. 1930

2.4.1.8. Sidzina

Wieś położona w południowo-wschodniej części gminy. Przez jej teren przebiega droga krajowa nr 404. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła, mur XIV w, 1651,1824, nr rejestru: 1155/66 z 17.02.1966 r.
- Park krajobrazowy w zespole dworskim - II poł. XIX w., nr rejestru: 50/81 z 1.06.1981 r.
- Baszta obronna w zespole dworskim XVI-XVII w., nr rejestru: 1886/67 z 15.07.1967 r.
- Oficyna dworska, mur w zespole dworskim - pocz. XIX w., nr rejestru: 1878/67 z 23.03.1967 r.

b) Zabytki ujęte w ewidencji WOSOZ w Opolu

- ogrodzenie XVI w , mur
- plebania ok. 1830 mur, ul. Radziechowska 25
- budynek gospodarczy przy plebani, mur XIX, XX w
- kapliczka, ul. Elsnera mur, ok. 1800
- kapliczka ul. Polna, mur, ok. 1900r
- kapliczka ul. Radziechowska przy nr 47, mur ok. 1800, 1992r
- Kościół odpustowy p.w. św. Krzyża "w parku", mur 2 poł. XIX w.
- Szkoła podstawowa, mur, 1935
- Przedszkole
- Dom Ludowy
- Dom - poczta
- Remiza
- Trafostacja
- Stodoły:
 - ul. Polna 2
 - ul. Radziechowska 2
 - ul. Radziechowska 8
- Domy:
 - ul. Elsnera 4, 8, 14
 - ul. Grodkowska 7, 16
 - ul. Nyska 1
 - ul. Ogrodowa 1
 - ul. Opolska 4, 5, 7, 13, 15

- o ul. Powstańców 17
- o ul. Polna 16
- o ul. Powstańców 1, 2, 5, 9, 18, 19, 22, 24,
- o ul. Radziechowska 2, 10, 13, 19, 23, 28, 39, 40, 42, 47
- o ul. Radziechowska 46, 51, 57, 59, 63, 65.

c) Stanowiska archeologiczne:

- st. Nr 4, dz. grunt. Nr 691/1
- st. Nr 5, dz. grunt. Nr 691/1
- st. Nr 6, dz. grunt. Nr 735/1
- st. Nr 7, dz. grunt. Nr 45/1
- st. Nr 8, dz. grunt. Nr 2/1
- st. Nr 1 - grodzisko w parku
- st. Nr 3 - obozowisko z epoki kamienia (dz.727,728)

2.4.1.9. Skoroszyce

Miejscowość gminna usytuowana w centralnej części. Jako najważniejsza w całej gminie stanowi ważniejszy ośrodek rozwoju usług i handlu. Przez jej teren przebiega linia kolejowa. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie wieloulicówki z zabudową zróżnicowaną, ale z przewagą zabudowy zagrodowej.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- kościół p.w. św. Jadwigi XIV, XVII w, nr rejestru: 1056/65 z 31.03.1965 r.
- park - pocz. XIX w., nr rejestru: 48/81 z 1.06.1981 r.
- cmentarz parafialny wraz z gotyckim kościołem, nagrobkami i trzema kapliczkami - XIX, XX w., nr rejestru: 280/90 z 5.11.1990 r.

b) Zabytki ujęte w ewidencji WOSZ w Opolu

- dzwonnica mur, 1911
- zespół kapliczek przy murze wokół kościoła
- kapliczka ul. Górna
- kapliczka, ul. Łąkowa
- kapliczki, ul. Powstańców nr 6, nr 11, nr 30
- kapliczka, ul. Pola 17
- plebania XIX w., bramka przy plebani, stodoła ok. 1825r
- dwór XX w
- cmentarz przykościelny sprzed 1945 roku
- świetlica
- przedszkole ok. 1920r
- remiza drewniana ok. 1920
- trafostacja

- zakład mleczarski
- wiadukt
- stodoły:
 - ul. Dolna 9
 - ul. Dolna 17
 - ul. Nyska 8
 - ul. Wolności 9
 - ul. Wolności 19
- domy:
 - ul. Dolna 7
 - ul. Dolna 11
 - ul. Dolna 19
 - ul. Dolna 29
 - ul. Nyska 6
 - ul. Parkowa2
 - ul. Polna 3
 - ul. Górna 1
 - ul. Górna3
 - ul. Górna 10
 - ul. Górna14 /ok. 1840/
 - ul. Górna18 / ok. 1930 r/
 - ul. Górna20 -ul. Górna30
 - ul. Górna44
 - ul. Wolności 4
 - ul. Wolności 5
 - ul. Powstańców 1
 - ul. Powstańców 13
 - ul. Powstańców 14
 - ul. Powstańców 22
 - ul. Powstańców 23
 - ul. Powstańców 24
 - ul. Powstańców 30
 - ul. Powstańców 49
 - ul. Powstańców 51
 - ul. Powstańców 54
 - ul. Powstańców 56
 - ul. Powstańców 58
 - ul. Powstańców 64.

2.4.1.10. Stary Grodków

Wieś położona jest w północnej części gminy Skoroszyce. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 401, a także linia kolejowa. Obok sołectwa znajduje się przystanek kolejowy obsługi ruchu pasażerskiego. Układ przestrzenny wsi - wieś o układzie ulicówki z przeważającą zabudową zagrodową.

Zabytki architektury i budownictwa wsi:

a) Wpisane do rejestru zabytków OWKZ

- Kościół parafialny p.w. św. Trójcy, nr rejestru: 1156/66 z 17.02.1966 r., oraz
 - Ogrodzenie kościoła,
 - Zespół 4 jednakowych kapliczek przy murze kościoła,
- Dom nr 25, dawny zajazd - 1 poł. XIX w., nr rejestru: 2205/89

b) Objęte ochroną konserwatorską na podst. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (wpisane do gminnej ewidencji zabytków)

- Cmentarz przy kościele - ok. XIX w
- Kapliczka przy domu nr 19 - ok. XIX w
- Kapliczka przy domu nr 34 - ok. XIX w
- Budynek stacji kolejowej nr 15 - mur 1900r
- Budynek poczekalni w zespole stacji kolejowej - mur 1900r
- Dom nauczyciela nr 102 - ok. 1925r
- Dom nr 9 - ok. 1925r
- Dom nr 11 - pocz. XX w
- Dom nr 12- ok. 1925r
- Dom nr 14 - ok. 1930r
- Budynek gospodarczy przy domu nr 14 -ok. 1930r
- Dom nr 15 - mur ok. 1900r
- Dom nr 17 - pocz. XX w
- Dom nr 18-20 - mur pocz. XX w
- Dom nr 21 - k. XIX w
- Dom nr 34 - mur XIX w
- Dom nr 36 - ok. 1925r
- Dom nr 37 - ok. 1925r
- Dom nr 38 - ćw. XIX w
- Dom nr 39 - ok. 1925r
- Dom nr 43 - k. XIX w
- Dom nr 55 - ok. 1850r
- Dom nr 61 - ćw. XIX w
- Dom nr 65 - ćw. XIX w
- Dom nr 67 - ćw. XIX w
- Dom nr 70 - ćw. XIX w
- Dom nr 71- ćw. XIX w

- Dom nr 72- k. XIX w
- Dom nr 75- ok. 1910 r
- Dom nr 77 - ćw. XIX w
- Dom nr 85- ćw. XIX w
- Dom nr 88 - ćw. XIX w
- Dom nr 89 - ćw. XIX w
- Dom nr 91 - ćw. XIX w
- Dom nr 92 - pocz. XX w
- Dom nr 95 - k. XIX w
- Stodoła przy domach nr 95-97 -ćw. XIX w
- Dom nr 97 - ok. 1850r
- Stodoła przy domu nr 98 - ok. 1860r
- Dom nr 101 - ćw. XIX w
- Dom nr 106 - ok. 1900r
- Budynek gospodarczy przy domu nr 106 - ok. 1900r
- Dom nr 108 - pocz. XX w
- Dom nr 110 - ćw. XI lw
- Trafostacja mur - ok. 1930r

Na Polanie Śmierci pod Starym Grodkowem, miejscu byłego poniemieckiego lotniska polowego, znajduje się memoriał poświęcony morderstwu około 100 żołnierzy NSZ ze Zgrupowania Oddziałów Leśnych mjr Henryka Flamego „Bartka” dokonanej we wrześniu 1946 r. przez MBP i NKWD pod kryptonimem „Lawina”. Memoriał znajduje się na terenie gminy Grodków (Kopice).

2.4.2. STAN DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W gminie Skoroszyce pojęcie dóbr kultury współczesnej dotyczy niewielkiej ilości rozwiązań urbanistyczno - architektonicznych.

Obiekty mieszkalne, budowane do końca lat osiemdziesiątych, odznaczają się niskimi walorami funkcjonalno - estetycznymi. Budynki mieszkalne budowane po 1990 roku charakteryzują się często ciekawymi rozwiązaniami architektonicznymi, jednak nie zawsze związane są one z architekturą regionalną.

2.5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

2.5.1. DEMOGRAFIA I ZATRUDNIENIE

2.5.1.1. Sieć osadnicza i demografia

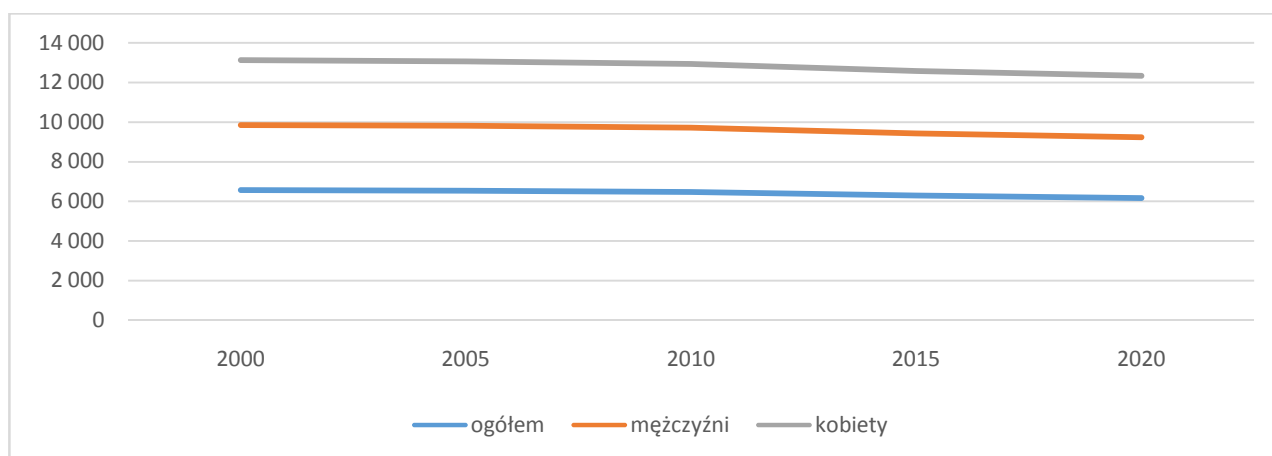
Gmina Skoroszyce zajmuje 104 km² powierzchni. Jest to 1,1% powierzchni Województwa Opolskiego. Na terenie gminy znajduje się 10 sołectw. Gmina liczyła w 2020 roku 6 164 mieszkańców. W 2000 roku liczba mieszkańców wynosiła 6 564 osoby. Obecnie gęstość zaludnienia dla gminy Skoroszyce wynosiła 59 osób na km² (spadek od roku 2000 o 4 osoby /km²) i była niższa od średniej dla Województwa Opolskiego (111 osób na km²).

Tabela 10. Stan zameldowania w poszczególnych miejscowościach¹⁹

Miejscowość	2018			2019			2020		
	Ogółem	Mężczyźni ogółem	Kobiety ogółem	Ogółem	Mężczyźni ogółem	Kobiety ogółem	Ogółem	Mężczyźni ogółem	Kobiety ogółem
Brzeziny	317	160	157	321	160	161	316	155	161
Chróścina	1 477	723	754	1 464	717	747	1467	718	749
Czarnolas	412	223	189	413	222	191	406	217	189
Giełczyce	171	91	80	163	85	78	164	85	79
Makowice	550	274	276	542	273	269	547	273	274
Mroczkowa	220	116	104	218	115	103	213	114	99
Pniewie	100	47	53	97	47	50	93	44	49
Sidzina	1 069	530	539	1 056	526	530	1040	514	526
Skoroszyce	1 425	720	705	1 439	717	722	1436	710	726
Stary Grodków	410	199	211	402	199	203	400	196	204
Razem	6 151	3 083	3 068	6 115	3061	3 054	6 082	3 026	3 056

Zmiany liczby mieszkańców gminy w latach 2000 - 2020 przedstawia wykres poniżej. Od roku 2000 liczba mieszkańców wykazuje stały spadek. W ostatnich latach wahania liczby ludności są stabilniejsze, jednak nadal można zauważyć tendencję spadkową.

Rysunek 15. Liczba ludności w gminie Skoroszyce w latach 2000-2020²⁰

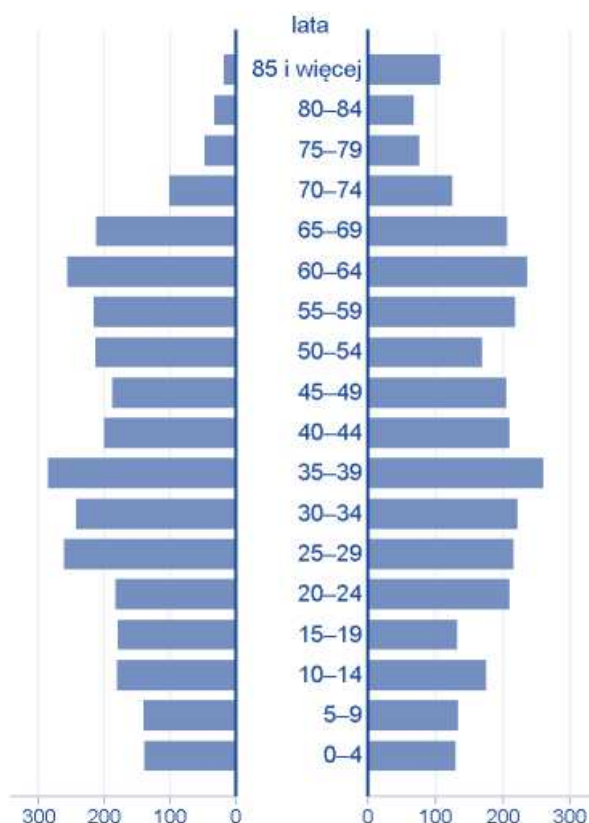

¹⁹ Raport o stanie gminy Skoroszyce 2020, Skoroszyce 2021

²⁰ BDL GUD 2022

Strukturę wiekową (układ kohortowy) ludności Gminy przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 16. Ludność według płci i wieku w 2019 r.²¹

Gmina cechuje się najniższym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym. Grupa wiekowa: 65 i więcej lat stanowiła w roku 2020 20,5% ludności Gminy (wzrost od 16,3% w ciągu dwóch dekad). Jednocześnie nastąpił znaczący spadek odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym z 23,0% w 2000 r. do 17,5% w 2020 r. oraz w wieku produkcyjnym z 64,2% w 2000 roku do 62,1% w 2020 r.

Zjawisko „starzenia się” ludności jest wynikiem występującej w przeszłości stałej i bardzo intensywnej migracji ze wsi oraz jest odzwierciedleniem trendów ogólnopolskich.

Tabela 11. Liczba ludności w kategoriach ekonomicznych²²

		j.m.	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	ogółem	osoba	6 564	6 529	6 463	6 287	6 164
	mężczyźni	osoba	3 279	3 276	3 246	3 146	3 070
	kobiety	osoba	3 285	3 253	3 217	3 141	3 094
w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	osoba	1 820	1 502	1 313	1 151	1 077
	mężczyźni	osoba	945	788	678	610	565
	kobiety	osoba	875	714	635	541	512
w wieku produkcyjnym	ogółem	osoba	3 904	4 192	4 238	4 083	3 826
	mężczyźni	osoba	2 085	2 225	2 303	2 221	2 079
	kobiety	osoba	1 819	1 967	1 935	1 862	1 747
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	osoba	840	835	912	1 053	1 261
	mężczyźni	osoba	249	263	265	315	426
	kobiety	osoba	591	572	647	738	835

²¹ Vademecum Statystyczne Samorządowca, Gmina Wiejska Skoroszyce, Powiat Nyski, Urząd Statystyczny w Opolu 2020.

²² BDL GUS 2022

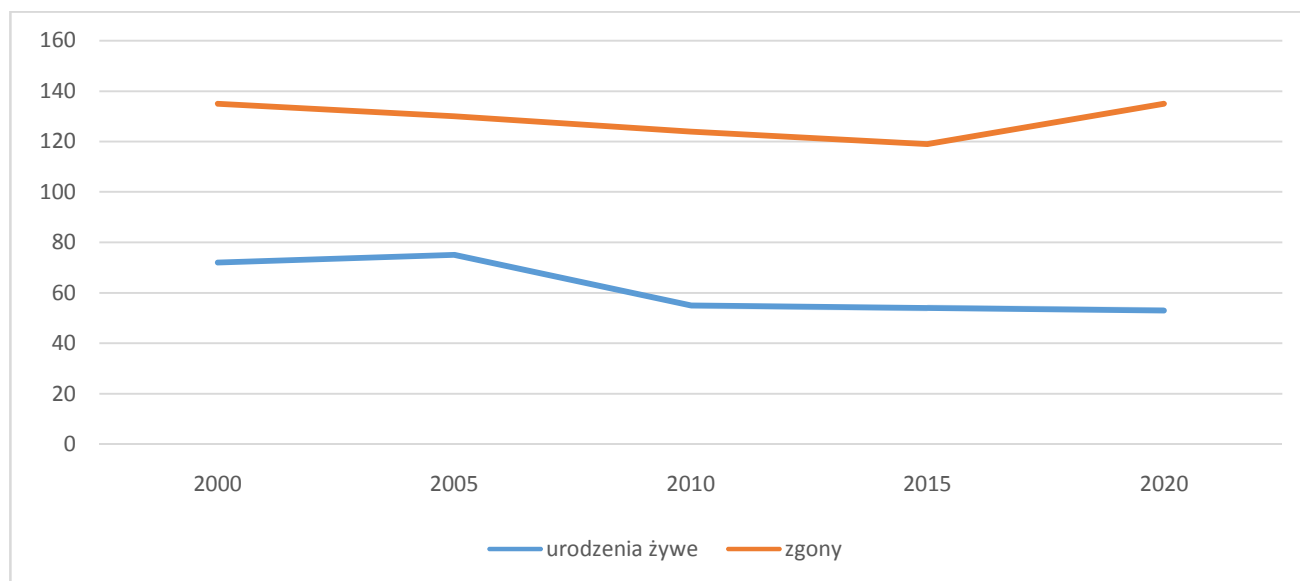
Według danych zawartych w Banku Danych Lokalnych GUS 2022, w Skoroszycach na 100 mężczyzn przypadło od 99 kobiet (w roku 2000) do 101 kobiet (w roku 2020). Widać nieznaczny ale zauważalny trend wzrastającej feminizacji (np. wskaźnik ten dla Powiatu Nyskiego w roku 2019 wynosił aż 106).

2.5.1.2. Ruch naturalny ludności

Przyrost naturalny. Na liczbę urodzeń wpływa dzietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zasobności społeczeństwa, ponadto ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest zależność, która polega na tym, że im bogatsze jest społeczeństwo, tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje struktura wiekowa i jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Przyrost naturalny wynika z relacji pomiędzy tymi wartościami.

Wśród czynników, które w istotnym stopniu określają dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności. Podlegał on w latach 2000-2020 wahaniom, generalnie utrzymując w analizowanym okresie wartości spadkowe: +9 w roku 2000, +20 w roku 2005, ale już -14 w roku 2010, -11 w roku 2015 i – 29 w roku 2020. Liczbę urodzeń i zgonów w latach 2000-2020 przedstawia wykres poniżej.

Rysunek 17. Urodzenia i zgony w latach 2000-2020²³

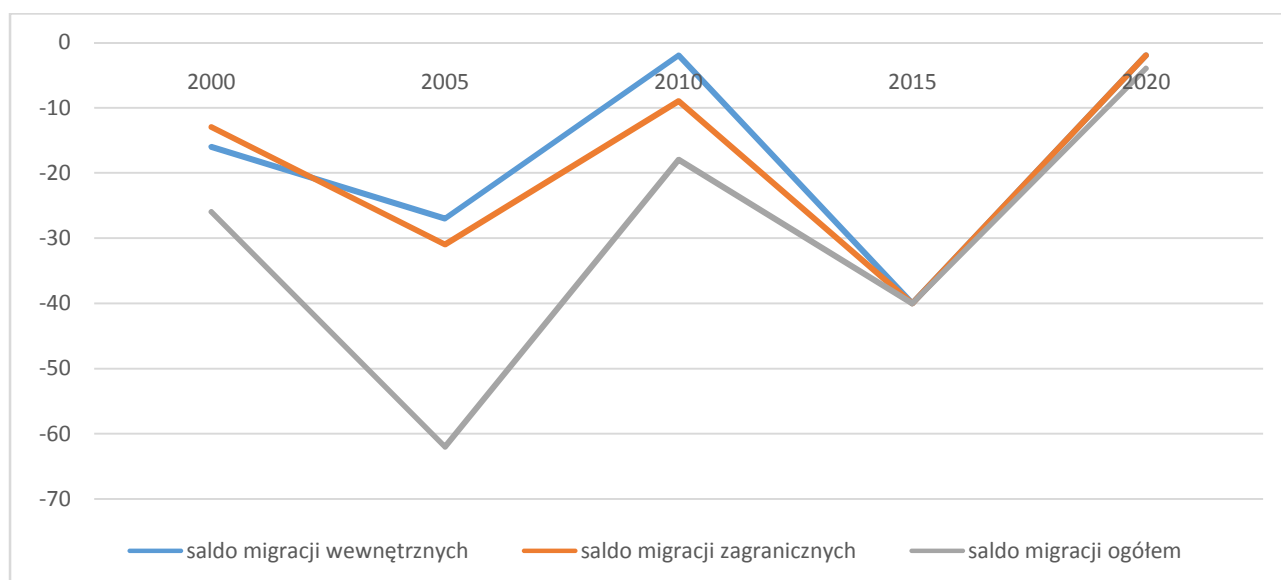

Migracje. Migracje w gminie Skoroszyce w latach 2000 - 2020 obrazuje wykres poniżej. Liczba osób odpływających (wymeldowujących się) przewyższa liczbę osób napływających (zameldowanych) z wyjątkiem roku 2020, kiedy to nastąpiło lokalne zbilansowanie.

Rysunek 18. Napływ, odpływ ludności i saldo migracji w Skoroszycach w latach 2000-2020²⁴

²³ BDL GUS 2022

²⁴ BDL GUS 2022

Podsumowanie. Gminę Skoroszyce cechuje obecnie ujemny przyrost naturalny. W roku 2020 nastąpiło zbilansowanie przepływów migracyjnych (dla tej pory niekorzystnych dla Gminy), co jednak nie jest w stanie wyrównać ubytku liczby mieszkańców spowodowanego czynnikami naturalnymi.

2.5.1.3. Zatrudnienie

Ludność w gminie jest zatrudniona głównie w miejscowych gospodarstwach rolnych, instytucjach użyteczności publicznej, zakładach pracy i zakładach usługowych. Część mieszkańców dojeżdża do pracy w Opolu, Nysie i Grodkowie. Pomimo zmniejszającego się w ostatniej dekadzie bezrobocia rejestrowanego, liczba pracujących na 1000 mieszkańców systematycznie maleje. W roku 2020 wskaźnik ten wynosił 73 osoby / 1000 mieszkańców. Nieznacznie rośnie za to wartość wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, obecnie wynosi on 117,4 osoby/ na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Tabela 12. Pracujący w gminie Skoroszyce w latach 2000-2020.²⁵

		j.m.	2000	2005	2010	2015	2020
Pracujący na 1000 ludności	pracujący na 1000 ludności ogółem	osoba	-	-	83	72	73
	pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	osoba	-	-	-	110,5	117,4
Pracujący w gminach wg płci	ogółem	osoba	663	646	538	451	449
	mężczyźni	osoba	314	276	238	194	196
	kobiety	osoba	349	370	300	257	253

Bezrobocie. W roku 2020 w Gminie zarejestrowanych było 146 bezrobotnych (spadek z 818 osób bezrobotnych rejestrowanych w 2005 r.). Odsetek osób zarejestrowanych jako pozostających bez pracy w tym czasie zmalał z 19,5% (2005 r.) do 3,8% (2020 r.). Przy czym bezrobocie wśród kobiet jest wyższe o ok. 1,5-3 punkty procentowe niż wśród mężczyzn.

²⁵ BDL GUS 2022

Tabela 13. Poziom bezrobocia gminy Skoroszyce w latach 2000-2020²⁶

		2000	2005	2010	2015	2020
Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminach	ogółem	-	818	353	246	146
	mężczyźni	-	401	171	117	67
	kobiety	-	417	182	129	79
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci	ogółem	-	19,5	8,3	6,0	3,8
	mężczyźni	-	18,0	7,4	5,3	3,2
	kobiety	-	21,2	9,4	6,9	4,5

2.5.1.4. Prognoza demograficzna

Przeprowadzona prognoza rozwoju ludności dla gminy Skoroszyce jest prognozą biologiczną, to znaczy uwzględniającą zmiany spowodowane urodzeniami i zgonami oraz naturalnymi przesunięciami kohort demograficznych w miarę upływu czasu. Prognozowaniem zmian demograficznych objęto 15 lat (lata 2020-2035). Liczba ludności wg. grup wieku i płci została zaprezentowana dla 2025, 2030 i 2035 roku²⁷.

Tabela 14. Prognoza ludności dla gminy Skoroszyce wg GUS na lata 2020-2030²⁸.

Płeć	Wiek	2020	2025	2030
Ogółem	Ogółem	6 101	5 901	5 677
	przedprodukcyjny	1 047	949	839
	produkcyjny	3 789	3 499	3 335
	poprodukcyjny	1 265	1 453	1 503
Mężczyźni	Ogółem	3 061	2 983	2 861
	przedprodukcyjny	544	483	426
	produkcyjny	2 081	1 931	1 831
	poprodukcyjny	436	569	604
Kobiety	Ogółem	3 040	2 918	2 816
	przedprodukcyjny	503	466	413
	produkcyjny	1 708	1 568	1 504
	poprodukcyjny	829	884	899

Wyniki długookresowej prognozy ludności Polski na lata 2008-2030 Głównego Urzędu Statystycznego wskazywały, że w perspektywie kolejnych lat, tzw. horyzontu prognozy, liczba ludności Polski będzie systematycznie zmniejszać się, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu. Ubytek liczby ludności w stosunku do 2007 r. ma wynieść w końcu horyzontu prognozy ponad 2,2 mln osób, co oznacza 5,6% ludności mniej.

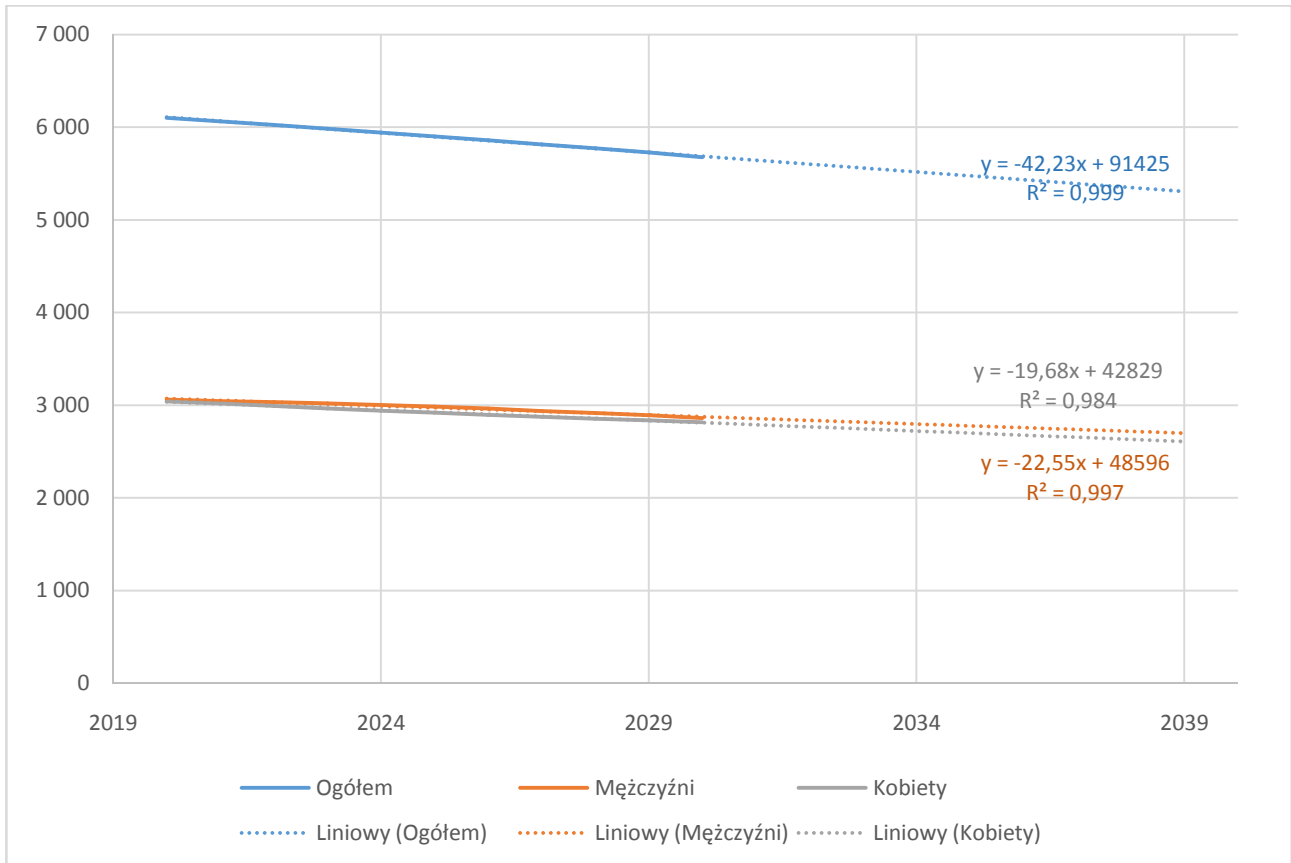
Dokonana na podstawie prognozy GUS projekcja liczby ludności w roku 2040 (regresja liniowa, analiza dla perspektywy 15-letniej) wskazuje, że modele zaproponowane przez GUS pozwalają na wyliczenie wielkości populacji w roku 2035: dla prognozy kohortowym wg płci, uzyskane wartości R^2 wynosił dla całkowitej populacji Gminy 0,999 (0,984 dla kobiet; 0,997 dla mężczyzn). Prognozy w ujęciu kohortowym wg grup ekonomicznych nie są już takie jednoznaczne, R^2 wynosił od 0,5816 do 0,9775.

²⁶ BDL GUS 2022

²⁷ Prognoza ludności gmin 2017-2030, GUS 2017.

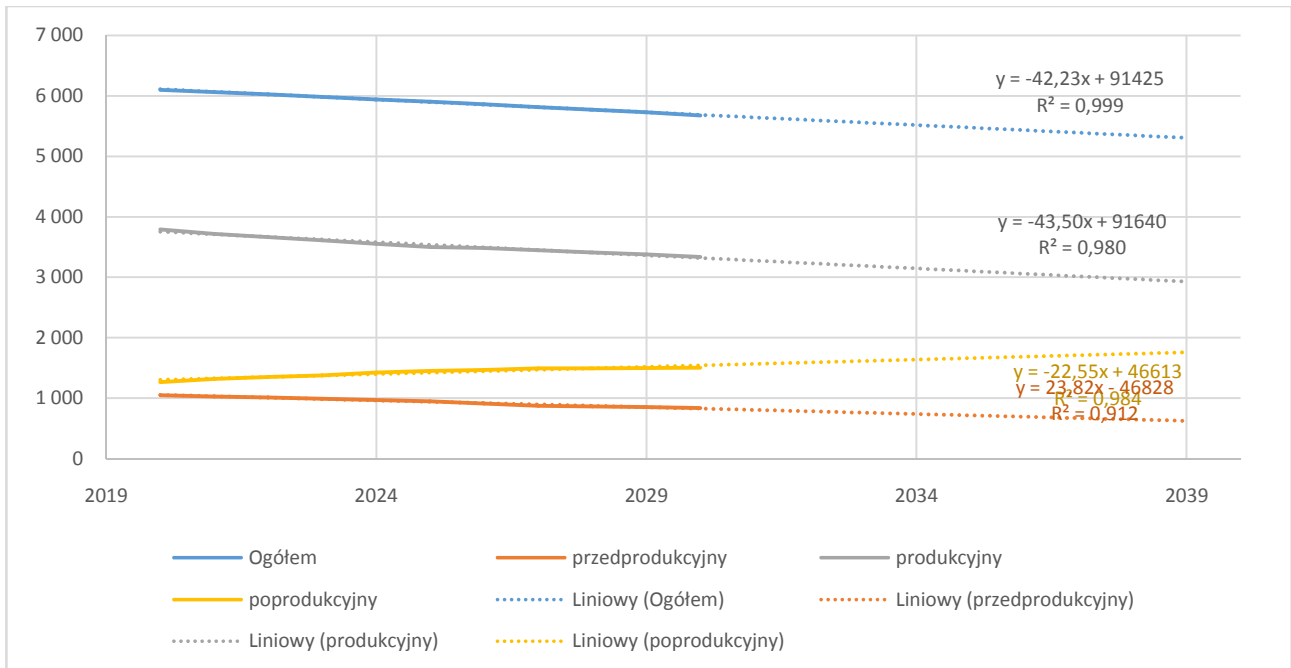
²⁸ Prognoza ludności gmin 2017-2030, GUS 2017.

Rysunek 19. Projektja liczebności populacji Gminy w roku 2035 (2040) wg płci.

Źródło: obliczenia własne

Rysunek 20. Projektja liczebności populacji Gminy w roku 2035 (2040) wg grup ekonomicznych.

Źródło: obliczenia własne

Na podstawie wyznaczony wskaźników regresji (widocznych na rys. powyżej) dokonano obliczenia populacji gminy w roku 2035. Spodziewana (prognozowana) liczność populacji gminy Skoroszyce w roku 2035 wyniesie

5 475 mieszkańców (z czego kobiet 2 776 osób, mężczyzn 2 697 osób), w stosunku do 6 164 osób zamieszkujących gminę w roku 2020 (dane rzeczywiste). Zmiana ilościowa jest znaczna (spadek w ciągu 15 lat o 11,2%) jednakże w podobnym tempie spadać też będzie ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Rosnąc natomiast będzie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, co stanowić będzie poważne zagrożenie dla demografii i gospodarki Gminy w dalszych latach, o ile nie zostanie wdrożona polityka zmieniająca na dodatni współczynnik migracji wewnętrznych i zewnętrznych, np. poprzez stworzenie dogodnych warunków do osiedlenia się dla osób w wieku produkcyjnym, co niestety wymaga stworzenia odpowiedniej ilości miejsc pracy i/lub warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

2.5.2. WARUNKI MIESZKANIOWE

2.5.2.1. Zasoby mieszkaniowe

Gmina Skoroszyce jest gminą wiejską, stąd większość budynków mieszkalnych to obiekty wolnostojące i jednorodzinne. Tabela poniżej zestawia dane dotyczące własności mieszkań i okresu oddania do użytkowania. Na terenie gminy nie ma mieszkań spółdzielczych, przeważają natomiast mieszkania będące własnością osób fizycznych. Pozostałe są głównie własnością gminy, Skarbu Państwa i zakładów pracy. Budynki nowe powstają wyłącznie w zabudowie jednorodzinnej.

Tabela 15. Budynki nowe oddane do użytkowania²⁹

		2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	ogółem	-	-	9	14	20
	tradycyjna udoskonalona	-	-	0	14	19
	konstrukcji drewnianych	-	-	-	0	1
jednorodzinny	ogółem	-	-	-	14	20
	tradycyjna udoskonalona	-	-	-	14	19
	konstrukcji drewnianych	-	-	-	0	1

Poniższe tabele zawierają podstawowe dane dotyczące stanu zasobów mieszkaniowych w gminie Skoroszyce 2002 roku w porównaniu do 2005 r.

Tabela 16. Zasoby mieszkaniowe gminy Skoroszyce w 2020 r.³⁰

Lp.	Stan gospodarki mieszkaniowej	ilość / powierzchnia w 2020 r.
1	Liczba mieszkań	2 024
2	Liczba izb w mieszkaniach	9 051
3	powierzchnia użytkowa	182 800 m.kw.

Tabela 17. Formy własności mieszkań (stan na koniec 2005 r.)³¹

Lp.	Forma	Liczba
1	Własność gminy	31
2	Własność spółdzielni mieszkaniowych	185
3	Własność zakładów pracy	49
4	Własność prywatna	1 552

²⁹ BDL GUS 2022

³⁰ BDL GUS 2022

³¹ Brak aktualnych danych w BDL GUS 2022

Na terenie gminy funkcjonuje spółdzielnia mieszkaniowa w Chróście jako administrator wspólnot mieszkaniowych.

Jakość zasobów mieszkaniowych zależy od stanu technicznego budynków i uzbrojenia terenów. Powszechnie dostępna jest jedynie sieć energetyczna i wszystkie budynki mieszkalne są do niej podłączone. Stan techniczny prywatnych zasobów mieszkaniowych w Skoroszycach ocenić należy jako zadawalający. Są to budynki dobrze utrzymane, systematycznie remontowane, często zmodernizowane.

Zastrzeżeń nie budzi stan techniczny budynków wybudowanych na terenach wiejskich po 1945 r. Są one dobrze utrzymane i poza stanem izolacji termicznej charakteryzują się wysokim standardem.

Działania samorządu lokalnego powinny zmierzać w kierunku dalszej poprawy warunków zamieszkania w gminie. Dotyczy to zarówno polepszenia wskaźników, jak i standardów, poprzez wyposażenie zabudowy mieszkaniowej w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

2.5.2.2. Budynki komunalne

Okolo 2% zasobów mieszkaniowych, to budynki pozostające mieniem komunalnym gminy. Większość nie spełnia standardów dotyczących izolacji termicznej.

2.5.3. EDUKACJA

Obserwowane zmiany w oświacie i wychowaniu wynikają zarówno z procesów demograficznych, jak i przeobrażeń systemowych po wprowadzeniu reformy ustroju szkolnego (począwszy od roku szkolnego 1999/2000) oraz w powiązaniu z nowym podziałem terytorialnym kraju (16 województw, 308 powiatów ziemskich i 65 grodzkich). Doprowadziły one do decentralizacji w zakresie zarządzania oświatą. Obecnie niemal wszystkie publiczne szkoły i placówki oświatowe są prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego: gminy, powiaty i województwa. Zadaniem własnym gminy jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli (w tym przedszkoli specjalnych), szkół podstawowych (bez szkół podstawowych specjalnych).

Na terenie gminy Skoroszyce oświatą zarządza Gminny Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół i Przedszkoli.

2.5.3.1. Szkoła podstawowa i gimnazjum

Gmina przejęła prowadzenie szkół z dniem 1 stycznia 1996 r. Z dniem 31 sierpnia 2019 roku, w wyniku reformy systemu oświaty z 2017 roku, gimnazja zostały zlikwidowane, a od roku szkolnego 2017/2018 nowe roczniki nie były przyjmowane, rozpoczęto wygaszanie gimnazjów.

W poniższym zestawieniu ujęto sytuacje szkół w zakresie liczby dzieci, liczby oddziałów oraz liczby zatrudnionych nauczycieli w rozbiciu na formę zatrudnienia wychowawców:

Tabela 18. Liczba dzieci, liczba oddziałów i nauczycieli w szkołach na terenie gminy Skoroszyce 2000-2020.³²

	j.m.	2000	2005	2010	2015	2020
Ogółem szkoły podstawowe	Obiekt	5	4	4	4	3
Oddziały w szkołach podstawowych	-	34	27	23	24	27
Uczniowie szkół podstawowych	Osoba	604	498	383	405	455
Absolwenci szkół podstawowych	Osoba	138	106	81	57	58
Ogółem gimnazja	Obiekt	1	1	1	1	1
Oddziały w gimnazjach	-	8	11	10	7	8
Uczniowie gimnazjów	Osoba	192	293	233	150	192
Absolwenci gimnazjów	Osoba	81	56	54	81	56

W Gminie funkcjonują trzy zespoły szkolno-przedszkolne:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Skoroszycach
ul. Braterstwa Broni 9, 48-320 Skoroszyce:
 - Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Skoroszycach,
 - Przedszkole;
- Zespół Szkolno-Przedszkolny
ul. Szkolna 3, 48-320 Skoroszyce:
 - Szkoła Podstawowa im. Arki Bożki w Chróście,
 - Przedszkole;
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Sidzinie
ul. Radziechowska 3, 48-320 Skoroszyce:
 - Szkoła Podstawowa im. ks. prof. Józefa Tischnera w Sidzinie,
 - Przedszkole.

2.5.3.2. Wychowanie przedszkolne

W latach 1996-2003 liczba przedszkoli w gminie zmniejszyła się o 50% - z liczby 6 do 3 przedszkoli (Skoroszyce, ZS-P Sidzina, ZS-P Chróście).

Tabela 19. Liczba przedszkoli w latach 1996 - 2020³³

	1996	2000	2005	2010	2015	2020
Liczba przedszkoli	6	5	4	4	4	3

Redukcji placówek odpowiada spadek w badanym okresie liczby dzieci korzystających z ich usług.

Tabela 20. Liczba dzieci w przedszkolach w latach 1996 - 2003

	1996	2000	2005	2010	2015	2020
Liczba dzieci w przedszkolach	202	194	187	176	147	173

Na koniec 2020 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 11 nauczycieli. Ogólne koszty utrzymania przedszkoli ponosi budżet gminy. Rodzice, oprócz kosztów wyżywienia, wnoszą również stałą opłatę za świadczone usługi, której wysokość ustala w drodze uchwały Rada Gminy. Stan techniczny obiektów przedszkoli ocenia się jako dobry.

³² BDL GUS 2022

³³ BDL GUS 2022

2.5.4. KULTURA

Ośrodek Kultury Gminy Skoroszyce z siedzibą w Sidzinie prowadzi od dnia 17 kwietnia 1999 r. działalność kulturalną o zasięgu lokalnym. Ponadto czynnie wspiera większość inicjatyw oddolnych, w tym działalność stowarzyszeń i organizacji działających na terenie Gminy Skoroszyce. Ogółem w Ośrodku organizowane jest rocznie kilkadziesiąt imprez (66 w roku 2015, i 23 w roku 2020), szczególnie licznie organizowane są prelekcje, spotkania i wykłady (odpowiednio: 15 i 6); imprezy turystyczno-rekreacyjne (odpowiednio: 12, 11) oraz konkursy (odpowiednio: 15 w roku 2015 i 5 w roku 2020). Spośród cyklicznych imprez artystyczno – rozrywkowych na uwagę zasługują:

- Gminny Przegląd Jasełek;
- Biała zima;
- Dzień Matki i Dziecka;
- Święto Strachów.

Biblioteki. Biblioteka publiczna działa w strukturach organizacyjnych Ośrodka Kultury Gminy Skoroszyce. Mieści się w budynku przy Placu Elsnera 16 w miejscowości Sidzina.

Podstawowe statystyki 2020 mówią:

- Ogółem wypożyczono 4 258 woluminów;
- Zasób biblioteczny wynosi 6 378 pozycji;

Wśród czytelników najliczniejszą grupę stanowią dzieci oraz młodzież ucząca się. Na obszarze gminy działają biblioteki szkolne, których zasoby dostępne są również dla szerszego grona czytelników.

2.5.5. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

W każdej miejscowości znajduje się boisko sportowe. Istnieje 6 klubów sportowych LZS, sekcja piłki nożnej i 1 klub sportowy LKS. Ogółem w roku 2020 aktywnymi kluby te liczyły 57 członków, z czego 38 osób byli to chłopcy do 18 roku życia.

2.5.6. OCHRONA ZDROWIA

W roku 2020 łącznie udzielono 28 381 porad lekarskich. Na terenie gminy funkcjonują 2 przychodnie. Placówki służby zdrowia, mające swoje siedziby na terenie gminy, są sprywatyzowane i działają w oparciu o kontrakty zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. Są to:

- Grupowa Praktyka Lekarzy „SKORMED” w Skoroszycach. Swoje usługi świadczą tu specjaliści: lekarz rodzinny, pediatra oraz dentysta.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VITA-MED” w Chróście - pacjentów przyjmuje lekarz ogólny.

Dużym udogodnieniem dla społeczności lokalnej jest „Apteka Słońca” w Skoroszycach, zatrudniająca w roku 2020 1 mgr farmacji.

W nagłych zagrożeniach życia i zdrowia, w tym w sytuacji wypadków komunikacyjnych, mieszkańcy gminy mogą liczyć na pomoc ze strony Stacji Pogotowia Ratunkowego Szpitala w Nysie.

2.5.7. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej powołano uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Skoroszycach z dnia 4 kwietnia 1990 r. Datą rozpoczęcia statutowej działalności jest 1 lipiec 1990 r. Organizację pomocy społecznej, cele i zadania określiła uchwalona dnia 29 listopada 1990 r. ustawa o pomocy społecznej. Do dnia 30 kwietnia 2004 r. ośrodek realizował zadania wyłącznie w zakresie pomocy społecznej. Od 1 maja 2004 r., wraz z dniem wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiada za realizację dwóch ustaw, a mianowicie: ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz nową ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Siedzibą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są trzy, dość dobrze wyposażone pomieszczenia w budynku Urzędu Gminy w Skoroszycach. Obecnie w strukturach organizacyjnych zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych pracujących w rejonach.

2.5.8. POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Na terenie gminy występuje wiele rodzajów działalności pozarolniczej, takich jak: budownictwo, produkcja i przetwórstwo artykułów spożywczych, produkcja i przerób wyrobów metalowych oraz stolarstwo. W strukturze gospodarczej dominują podmioty małe i mikro.

W Gminie większość stanowią przedsiębiorstwa prywatne, z dominującą formą – jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi. W Gminie funkcjonuje kilkanaście podmiotów sektora publicznego, w większości państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego.

Tabela 21. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości.³⁴

	2000	2005	2010	2015	2020
ogółem	-	-	419	437	520
0 - 9	-	-	397	418	500
10 - 49	-	-	21	18	19
50 - 249	-	-	1	1	1

³⁴ BDL GUS 2022

Tabela 22. Podmioty gospodarcze wg form prawnych.³⁵

	2000	2005	2010	2015	2020
sektor prywatny ogółem	-	-	402	419	504
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	-	319	311	386
spółki handlowe	-	-	23	25	26
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	-	7	6	3
spółdzielnie	-	-	6	5	5
stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	-	-	10	12	16
sektor publiczny ogółem			17	17	15
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem			15	15	13

Do największych zakładów na terenie gminy należą:

- GENHEL LUKAS PRODUKT w Skoroszycach - produkcja światowej sławy smarów i olejów przystosowanych do maksymalnej wydajności pracy i obciążeń,
- DARFRUIT Sp. z o. o. - produkcja i sprzedaż owoców i warzyw,
- PPUH PRODREW Spółka Jawna - produkcja opakowań drewnianych, tarcica, kantówka, więźba dachowa, deski podłogowe i podbitki,
- STALSTOP w Chróście - punkt skupu surowców wtórnych, przerób i sprzedaż, Eksport-Import oraz budownictwo mieszkaniowe,
- TRANS-ZŁOM w Skoroszycach - skup złomu i metali kolorowych.

Działalność usługowa jest reprezentowana przez firmy budowlane, instalacyjne, metalowe, transportowe, komunalne i motoryzacyjne. Gmina jest również wyposażona w usługi z zakresu krawiectwa, fryzjerstwa, napraw sprzętu AGD i RTV oraz usługi weterynaryjne.

³⁵ BDL GUS 2022

2.6. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

W gminie Skoroszyce nie ma obszarów chronionych poza terenami i obiektami chronionymi z punktu widzenia przepisów szczególnych, omówionych w punkcie 2.3 i 2.4.

2.7. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

W granicach obszaru objętego drugą zmianą studium nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, poza lokalnie istniejącym zagrożeniem dla gleb spowodowanym erozją wietrzną lub wodną na niektórych obszarach.

2.8. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

2.8.1. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

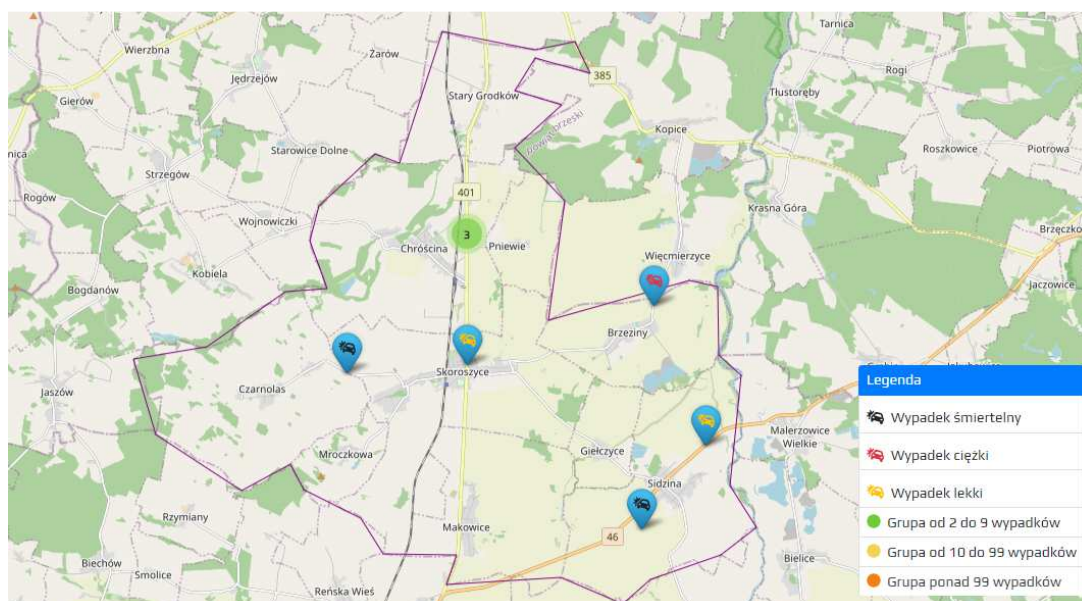
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE .Problem bezpieczeństwa mienia związany jest z brakiem odpowiedniej ilości posterunków policji oraz środków finansowych. Za bezpieczeństwo w Gminie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Nysie, na terenie Gminy służbę pełnią dwaj dzielnicowi, Do obszarów priorytetowych wyznaczonych dla terenu gminy w roku 2022 należą:

- działania zmierzające do wyeliminowania zjawiska polegającego na spożywaniu alkoholu , zaśmiecaniu oraz zakłócaniu porządku publicznego przez osoby gromadzące się w rejonie sklepu spożywczego lewiatan w miejscowości Sidzina ul. Radziechowska 9.
- działania zmierzające do wyeliminowania zjawiska polegającego na spożywaniu alkoholu, zakłócaniu porządku publicznego oraz zaśmiecaniu przez osoby gromadzące się w rejonie sklepu Bort Wimar w miejscowości Chróścina ul. Szkolna 6.

Na terenie Gminy działa 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, w tym dwie należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Skoroszycach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chróscinie (należąca do KSRG);
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnolesiu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Brzezinach;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Makowicach (należąca do KSRG);
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sidzinie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Grodkowie;

Rysunek 21. Mapa lokalizacji wypadków drogowych na terenie gminy Skoroszyce w roku 2020.³⁶

³⁶ Obserwatorium Ruchu i Bezpieczeństwa Drogowego, <http://www.obserwatoriumbrd.pl>

BEZPIECZEŃSTWO RUCHU DROGOWEGO. Przez teren gminy przebiega droga krajowa DK46 i droga wojewódzka DW401, na których występuje wzmożony ruch pojazdów. Na drogach tych dochodzi do zdarzeń drogowych, w tym najcięższych wypadków, z ofiarami śmiertelnymi. Ze względu na stan techniczny dróg i niedostosowanie prędkości do panujących warunków, do wypadków dochodzi także na drogach lokalnych.

W latach 2018-2020 na terenie Gminy miało miejsce 20 wypadków drogowych, w związku z którymi śmierć poniosły 3 osoby (wszystkie w roku 2020).

Tabela 23. Statystyki wypadków drogowych w gminie Skoroszyce.³⁷

	2018	2019	2020
Wypadki	7	5	8
Ofiary śmiertelne	0	0	3
Zmarli na miejscu	0	0	1
Zmarli w ciągu 30 dni	0	0	2
Ranni	10	5	7
Ciężko ranni	5	2	4
Lekko ranni	5	3	3

AWARIE PRZEMYSŁOWE. Na przedmiotowym obszarze zlokalizowany jest zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) „DRAGONGAZ”³⁸ [DRAGONGAZ Sp. z o.o. we Wrocławiu, Rozlewnia Gazu Płynnego w Chróście Nyskiej, ul. Ogrodowa 1, 48-319 Chróścina Nyska].

Ponadto zagrożenie mogą stanowić wycieki substancji ropopochodnych podczas kolizji i wypadków drogowych. Przez teren gminy przebiegają wyznaczone trasy przewozu materiałów niebezpiecznych (droga krajowa nr 46 i droga wojewódzka nr 401), którymi przewożone są substancje niebezpieczne i w przypadku zaistnienia zdarzenia drogowego mogą spowodować wystąpienie poważnej awarii.

POZOSTAŁE. Do niebezpiecznych zalicza się również pożary lasów i nieużytków.

2.8.2. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Głównym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i mienia stanowią powodzie. Występuje ono głównie wzdłuż rzeki Nisy Kłodzkiej.

Na terenie gminy Skoroszyce występują:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary na których prawdopodobieństwo wstąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

³⁷ Obserwatorium Ruchu i Bezpieczeństwa Drogowego, <http://www.obserwatoriumbrd.pl>

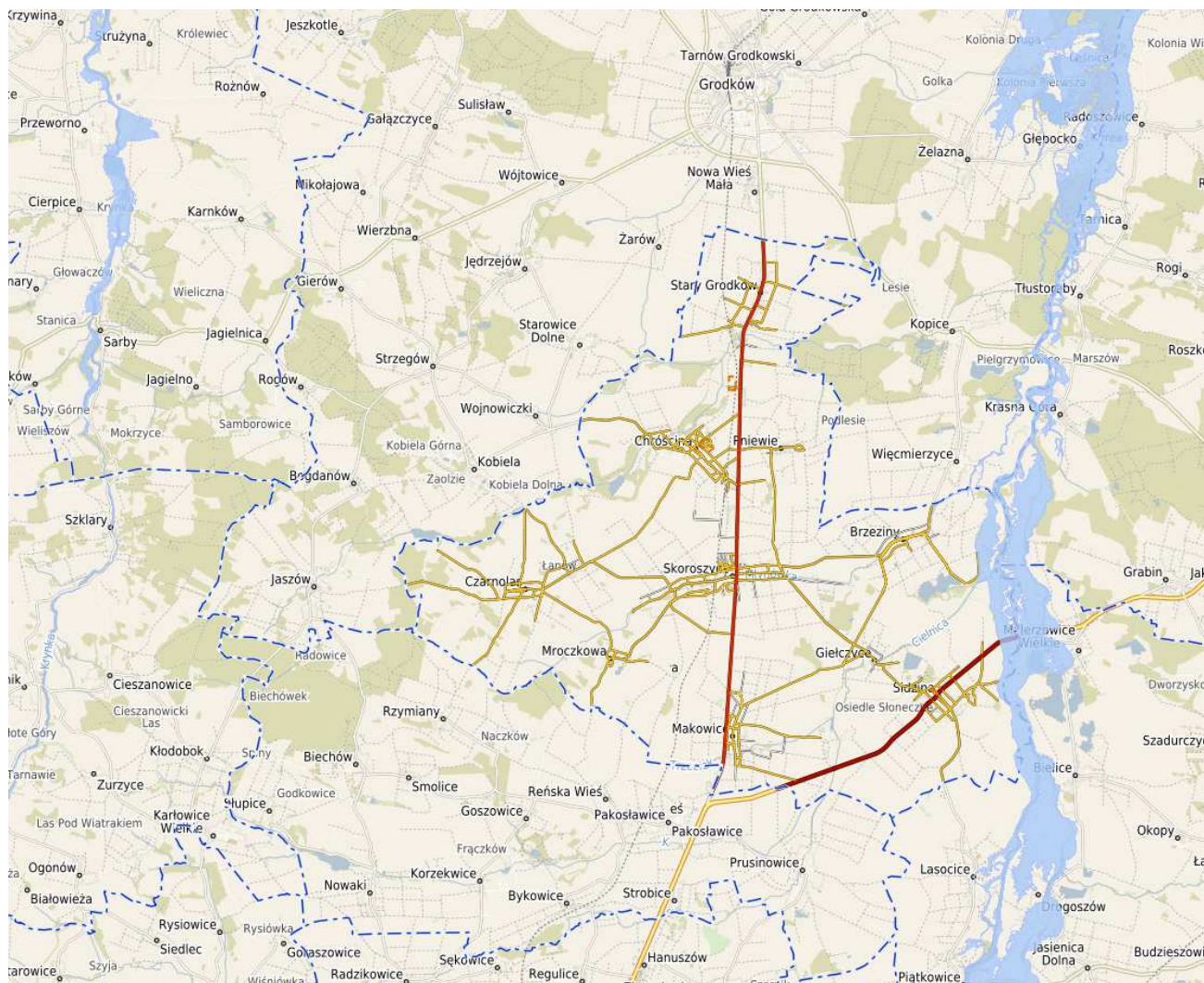
³⁸ <https://wiosopole.bip.gov.pl/rejestr-zakladow-duzego-i-zwiekszonego-ryzyka-wystapienia-awarii/rejestr-zakladow-duzego-i-zwiekszonego-ryzyka-wystapienia-awarii.html>

W ujęciu prawnym, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023, poz. 1478, z późn. zm.), obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- c) obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wskazane na Załączniku graficznym (rysunek Studium) oraz, poglądowo, poniżej.

Rysunek 22. OSZP 1% z map zagrożenia powodziowego od strony rzeki³⁹

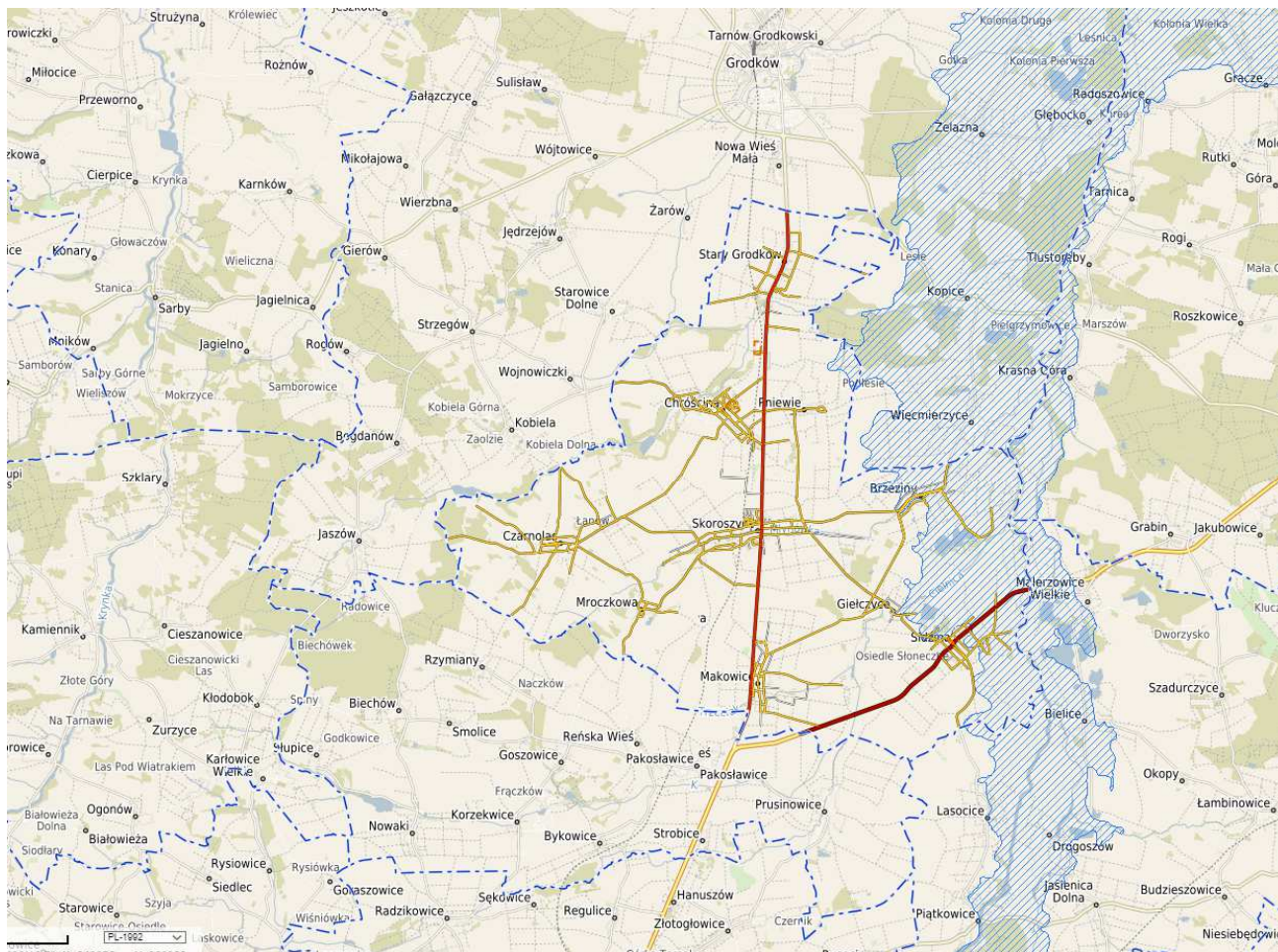
Zadanie ochrony przeciw powodziom i podtopieniami realizowane są przez Wydział Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej i KP PSP Nysa, na podstawie *Planu operacyjnego ochrony przed powodzią powiatu nyskiego*. W ramach planu prowadzony jest powiatowy magazyn przeciwpowodziowy na terenie Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej nr 3 w Paczkowie

³⁹ SIP gminy Skoroszyce, Warstwa Wody Polskie, data dostępu 08.02.2022

2.8.3. OBSZARY ZAGROŻENIA PODTOPIENIAMI

Rysunek poniżej ukazuje maksymalny możliwy zasięg występowania **podtopień** w sąsiedztwie dolin rzecznych, które mogą nastąpić na skutek podniesienia się zwierciadła wód podziemnych. Zasięg ten nie pokrywa się ze strefą zalewów wód powierzchniowych (powodzi).

Rysunek 23. Obszary zagrożone podtopieniami.⁴⁰

2.8.4. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Według Systemu Osłony Przeciwosuwikowej SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego, (stan na wrzesień 2023 r.), na terenie Gminy nie występują osuwiska ani obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

⁴⁰ SIP gminy Skoroszyce. Warstwa Państwowego Instytutu Geologicznego.

2.9. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złoża kopalin występujących na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 2.3.1.2.

Zasoby wód podziemnych występujących na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 2.3.1.4.

Na terenie gminy Skoroszyce nie znajdują się obszary, na których dopuszcza się lokalizację kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.⁴¹

2.10. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Tereny górnicze występujące na terenie gminy Skoroszyce zostały wymienione i omówione w punkcie 2.3.1.2.

⁴¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie obszarów, na których dopuszcza się lokalizowanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla (Dz.U. 2014 poz. 1272).

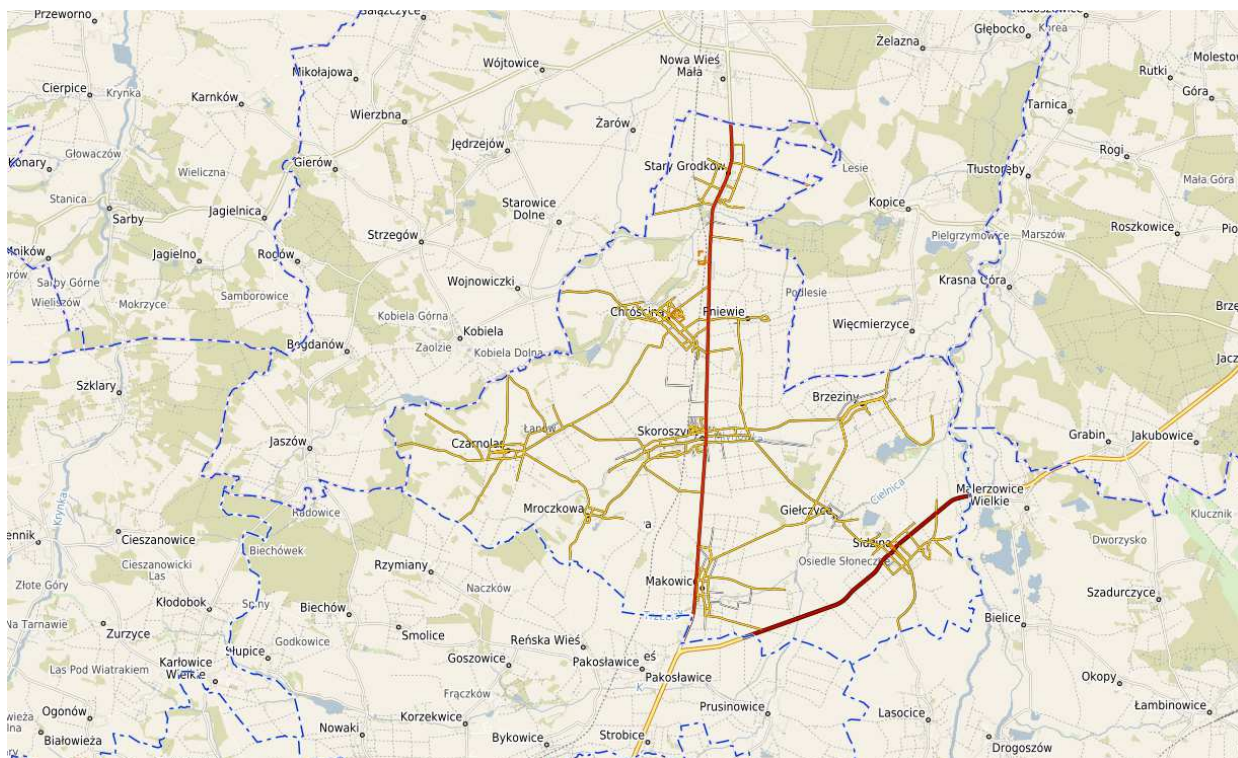
2.11. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

2.11.1. STAN SYSTEMU KOMUNIKACJI

2.11.1.1. Komunikacja drogowa

Przez teren gminy przebiega droga krajowa DK46 (Kłodzko-Nysa-Opole-Szczekociny) o długości 6 549 m przez wieś Sidzina (w tym m. Sidzina 887 m) oraz droga wojewódzka DW401 (Brzeg-Grodków-Pakosławice) o długości 12 994 m. Pozostałe drogi o długości 34 568 m to drogi powiatowe oraz drogi gminne, stanowiące własność gminy o długości 28 614 m. Stan dróg powiatowych i gminnych nie jest zadowalający.

Rysunek 24. Sieć drogowa gminy Skoroszyce.⁴²

W skład systemu drogowego na terenie gminy Skoroszyce wchodzi:

- 1) Droga krajowa:
 - a) Nr 46 Kłodzko-Nysa-Opole-Szczekociny (6,5 km)
- 2) Droga wojewódzka:
 - a) Nr 401 Brzeg - Grodków - Pakosławice (do 1998r. droga krajowa), (13,00 km)
- 3) Drogi powiatowe zamiejskie:
 - a) 27-540 Skoroszyce-Piątkowice, o dł. 8,1 km,
 - b) 27-540 Skoroszyce-Kopice, o dł. 4,5 km,

⁴² SIP Gminy Skoroszyce.

- c) 27-541 Pniewie-Więcmierzyce, o dł. 2,3 km,
 - d) 27-542 Skoroszyce-Mroczkowa, o dł. 2,4 km,
 - e) 27-543 Skoroszyce-Jaszów, o dł. 8,4 km,
 - f) 27-544 Chróścina-granica dawnego Woj. Wałbrzyskiego, o dł. 4,3 km,
 - g) 27-547 Jędrzejów-Chróścina, o dł. 1,5 km,
 - h) 27-553 Stary Grodków-Żarów, o dł. 1,6 km.
- 4) Drogi gminne (łącznie 60 dróg)
- a) obejmują drogi typu gospodarczego oraz ulice wewnątrz wiejskie poza w/wciągami, łącznie 54,09 km.

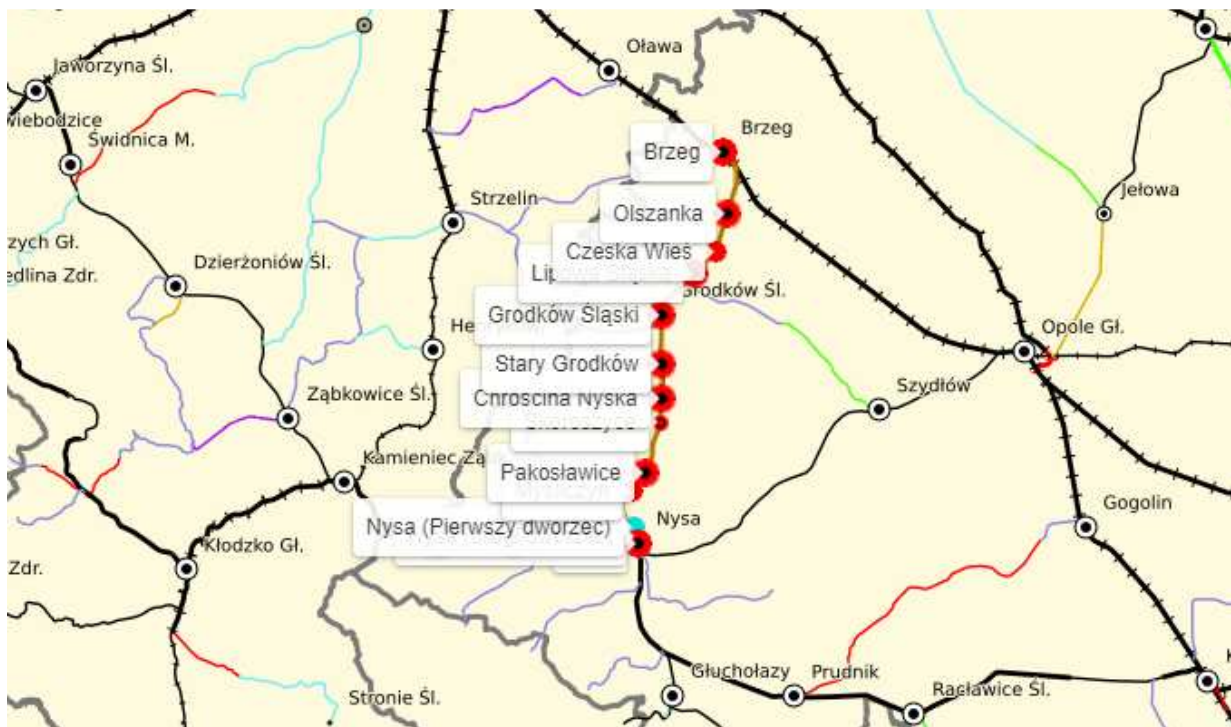
W ramach Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020 – 2030, do roku 2028 zrealizowana zostanie obwodnica Sidziny (długości ok. 8 km) w ciągu DK46.

2.11.1.2. Komunikacja kolejowa

Układ tras szynowych na terenie gminy tworzy linia kolejowa nr 288, relacji Nysa - Grodków - Brzeg, którą po likwidacji 02.04.2000 r. transportu osobowego, odbywał się wyłącznie transport towarowy. Od 7.02.2005 ruch osobowy został wznowiony na około 1 rok. Ponowne otwarcie linii dla ruchu pasażerskiego miało miejsce 14.12.2008 r. W roku 2020 rozpoczęto prace projektowe nad rewitalizacją linii.

W gminie znajdują się trzy przystanki osobowe dla ruchu pasażerskiego w Starym Grodkowie i Chróscinie (Nyskiej) i Skoroszycach

Rysunek 25. Przebieg linii kolejowej nr 288.⁴³

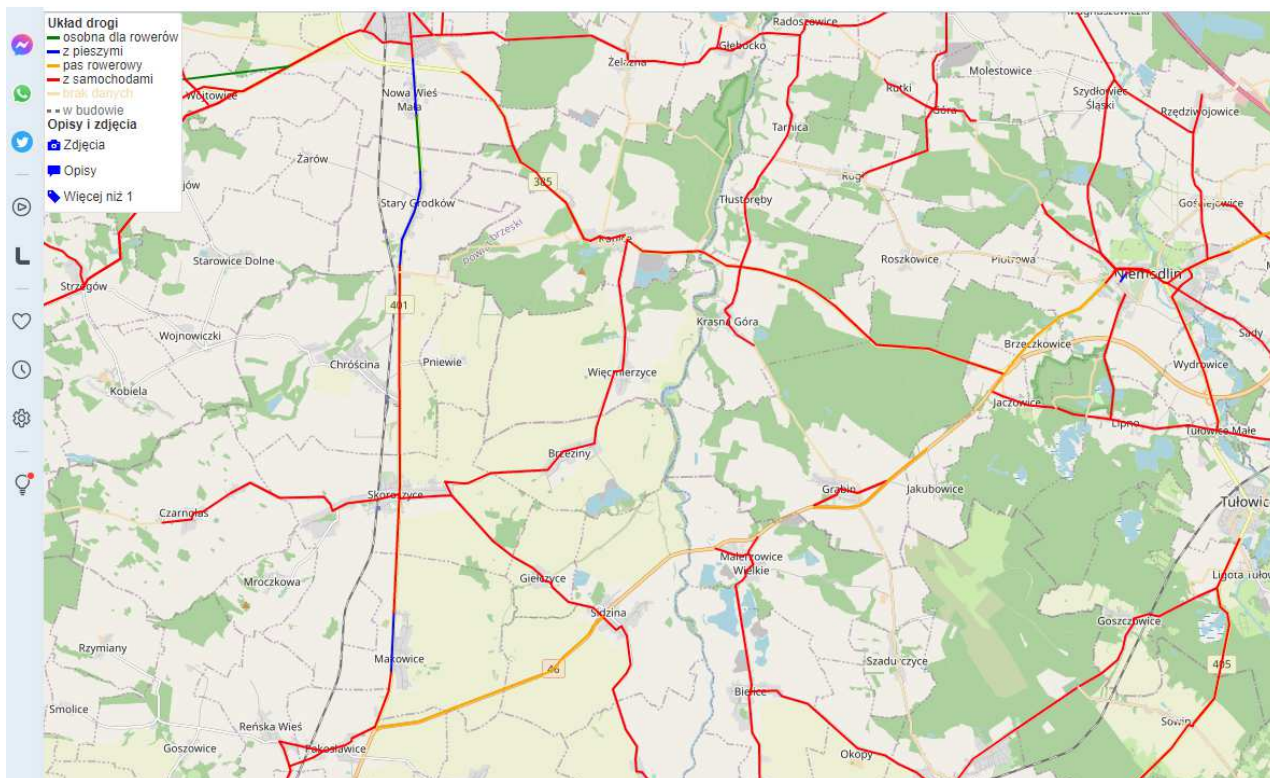
⁴³ Ogólnopolska Baza Kolejowa <https://www.bazakolejowa.pl/>

2.11.1.3. Ścieżki rowerowe

Na terenie gminy wyznaczony jest szlak rowerowy, biegnący przez miejsca o wysokich wartościach kulturowych oraz przyrodniczych. Szlak został poprowadzony drogami gminnymi drugorzędnymi oraz gruntowymi tak, aby nie kolidował z intensywnym ruchem samochodowym.

Wg BDL GUS na terenie Gminy zlokalizowane było 3,7 km dróg rowerowych (2020 r.). Ponadto lokalny ruch rowerowy, związany z codziennymi dojazdami ludności do pracy i szkół, odbywa się po drogach publicznych wraz z ruchem pieszym i samochodowym.

Rysunek 26. Przebieg dróg dla rowerów.⁴⁴

2.11.1.4. Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy Skoroszyce nie istnieje zarejestrowane lotnisko. Lotnisko zlokalizowane we wsi Chróścina, aktualnie nie jest czynne i stanowi pozostałość po dawnym lotnisku wojskowym.

2.11.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Obszar całej gminy nie jest dostatecznie wyposażony w urządzenia i sieci infrastruktury technicznej. Nie ma zdecydowanej różnicy między wyposażeniem w infrastrukturę techniczną miejscowości gminnej i pozostałych sołectw. Należy jednakże podkreślić, że następuje od lat 90-ch zdecydowany rozwój sieci i urządzeń infrastrukturalnych. Teren gminy wyposażony jest w następujące urządzenia i sieci infrastruktury technicznej:

- ujęcia wody, SUW, sieć wodociągową,

⁴⁴ <https://siecrowerowa.pl>

- oczyszczalnia ścieków w Skoroszycach, odcinki kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- trafostacje, sieć energetyczną napowietrzną i w małych odcinkach kablową sn i nn,
- centrale telefoniczne, sieć telekomunikacyjną napowietrzną i w małych odcinkach kablową,
- sieć gazową zaopatrującą wieś Skoroszyce.
- lokalne kotłownie c.o.

Przez teren gminy przebiega tranzytowa jednotorowa linia 110kV relacji Nysa - Ziębice, jednotorowa linia 220 kV relacji Groszowice - Ząbkowice Śl. - Świebodzice oraz linie telekomunikacyjne.

Na terenie gminy jest jedynie częściowo rozwiązany problem gospodarki ściekowej. Gmina nie posiada scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Elementy takiego systemu funkcjonują jedynie we wsiach Skoroszyce i Chróścina Nyska.

2.11.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę realizowane jest w przez zakład budżetowy Gminy pod nazwą - Zakład Oczyszczania i Wodociągów z siedzibą w Skoroszycach. Wszystkie miejscowości są w pełni zwodociągowane. Łączna długość sieci wodociągowej rozdzielczej i sieci tranzytowej przedstawia się jak niżej.

Tabela 24. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej i sieci tranzytowej w Gminie.⁴⁵

	j.m.	2000	2005	2010	2015	2020
długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	-	-	-	-	56,3
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	37,7	35,0	35,4	36,7	38,3
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	871	1 044	1 159	1 211	1 619
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	177,5	151,4	141,4	147,4	157,2
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m3	-	23,2	21,8	23,4	25,4
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	-	5 236	5 262	5 800	5 812

Ujęcie wody w Skoroszycach będące jedynym ujęciem wody na terenie Gminy Skoroszyce zaopatruje w wodę pitną mieszkańców 9 sołectw (Skoroszyce, Czarnolas, Mroczkowa, Sidzina, Giełczyce, Brzeziny, Makowice, Chróścina, Pniewie), dla sołectwa Stary Grodków woda zakupywana jest od firmy Grodwik w Grodkowie. W skład ujęcia wody i stacji uzdatniania wody wchodzi: - trzy studnie podziemne z utworów trzeciorzędowych: nr 1a głębokość 51 m, nr 2 głębokość 55 m, nr 3a głębokość 51 m, - aerator 1 szt.,- filtry pionowe - odżelaziacze 5 szt.,- filtry węglowe -2 szt., - chlorator, - zbiornik magazynowy wody, - zestaw pompowy II stopnia, - odstojnik wód popłucznych,- neutralizator ścieków chemicznych.

Dla ujęcia wody ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej na terenie działek nr ew. 208/17 i 208/23, o powierzchni 0,4200 ha, w granicach istniejącego ogrodzenia stacji wodociągowej (pozwolenie wodnoprawne ROŚ.6341.58.2011.MK z dnia 16 grudnia 2011 r.). Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia zabrania się użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody należy: odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarować teren zielenią, odprowadzać poza granice terenu

⁴⁵ BDL GUS 2022

ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody, ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Obecnie (wg danych za rok 2020) 96,5% mieszkań w Gminie wyposażonych jest w wodociąg.

2.11.2.2. Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy funkcjonuje 1 oczyszczalnia ścieków w Skoroszycach, typu Bioblok, o przepustowości 720m³/d (mechaniczno- biologiczna) odbierająca ścieki kanalizacją sanitarną z sektora zabudowy wielorodzinnej i zabudowy jednorodzinnej.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków w nie skanalizowanej części zabudowy należącej do gminy, nie jest zorganizowane. Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków polega na ich czasowym gromadzeniu w zbiornikach wybieralnych i wywożeniu do oczyszczalni ścieków w Skoroszycach. Długość sieci kanalizacyjnej przedstawia się następująco:

Tabela 25. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy⁴⁶.

	j.m.	2000	2005	2010	2015	2020
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	9,0	15,5	23,7	33,5	38,6
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	2,0	13,3	23,7	33,5	38,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	111	215	330	463	768
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	-	-	-	62,1	83,9
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	73,9	64,7	54	64,0	83,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	-	1 663	1 954	2 236	3 003

W roku 2020 w Gminie 96,5% mieszkań wyposażonych było w ustęp splukiwany a 90,1% posiadało łazienkę.

Na terenie gminy od 2004 r. znajduje się jeden system zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków we wsi Skoroszyce jest to oczyszczalnia biologiczna typu „BIOBLOK WS-400” oczyszczające ścieki metodą niskoobciążonego osadu czynnego wraz ze stabilizacją osadów. Wg BDL GUS w roku 2020 z oczyszczalni ścieków korzystało 4 024 mieszkańców Gminy, nadal w użytkowaniu pozostawało 631 zbiorników bezodpływowych oraz 31 oczyszczalni przydomowych.

Ciąg technologiczny oczyszczalni ścieków przeznaczony jest do oczyszczania ścieków sanitarnych odprowadzanych z miejscowości Skoroszyce i Chróścina kanalizacją sanitarną i składa się z następujących obiektów oczyszczalni ścieków :

- Krata koszowa mechaniczna typu KK-400 z wyciągarką elektryczną i ręczną,
- Przepompownia ścieków sanitarnych z pompami 50 NFT 305-28,
- Zmodernizowana oczyszczalnia biologiczna BIOBLOK WS-400 dla $Q_{dmax} = 1054,08 \text{ m}^3 / \text{d}$,
- Koryto pomiarowe ścieków oczyszczonych KPV-I z przepływomierzem ultradźwiękowym.

Przepustowość istniejącej oczyszczalni ścieków wynosi :

- średnia dobowa : $Q_{d\acute{s}r} = 720 \text{ m}^3 / \text{d}$,

⁴⁶ BDL GUS 2022

- max. dobowa : $Q_{d,max} = 1054,08,0 \text{ m}^3 / \text{d}$,
- max. godzinowa : $Q_{h,max} = 43,92 \text{ m}^3 / \text{h}$.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni ścieków sanitarnych dla miejscowości Skoroszyce jest rzeka Młynówka, stanowiąca dopływ lewostronny rzeki Nysy Kłodzkiej. Parametry ścieków po oczyszczeniu przedstawiały się następująco:

Tabela 26. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu.⁴⁷

	j.m.	2000	2005	2015	2010	2020
BZT5	kg/rok	1 344	1 920	928	1 934	2 339
ChZT	kg/rok	4 635	4 707	9 228	9 450	13 401
zawiesina ogólna	kg/rok	231	1 080	1 109	1 485	2 319
azot ogólny	kg/rok	1 674	1 865	5 998	4 395	8 577

2.11.2.3. Regulacja stosunków wodnych

Przez teren gminy Skoroszyce przepływają następujące ciekł : Stara Struga - całkowita długość ciekł wynosi 27 000 m, w tym odcinek uregulowany -16 300m. Średnia głębokość - 1,50m. Stara Struga wpływa do Nysy Kłodzkiej. Na rzece zostały wykonane budowle: mosty betonowe i drewniane oraz przepusty.

Młynówka Skoroszycka - całkowita długość ciekł wynosi 18 500 m, pow. ogólna zlewni wynosi 47,2km². Uregulowana jest na długości 13 100 m. Młynówka wpływa do Nysy Kłodzkiej. Na ciekł, na terenie gminy Skoroszyce wykonane zostały budowle: mosty i kładki.

Potok Lasocicki - całkowita długość ciekł 9 500m. Uregulowany na długości 8 400. Pow. ogólna zlewni 20,9km². Potok Lasocicki wpływa do Młynówki Skoroszyckiej. Na terenie gminy Skoroszyce na ciekł wykonane zostały budowle: - most, przepusty, rurociąg, zastawki i syfony.

Cielnica - całkowita długość ciekł 35800 m. Uregulowana na długości 18 000 m. Pow. ogólna zlewni 149km². Cielnica wpływa do Nysy Kłodzkiej. Jej dopływem jest rzeka Korzkiew. Na terenie gminy Skoroszyce na ciekł wykonane zostały budowle: most, przepusty, jaz i stopnie betonowe.

Uzupełnieniem sieci wyżej wymienionych ciekł są **rowy** szczełółowe.

Stawy hodowlane zlokalizowane są we wsiach Sidzina, Mroczkowa i Chróscina Nyska.

2.11.2.4. Gospodarka odpadami

W dniu 1 lipca 2011 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, która wzorując się na doświadczeniach innych krajów europejskich zmienia dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Nowy system zakłada, że samorząd, który jest odpowiedzialny za wszystko to, co służy lokalnej społeczności, powinien być również odpowiedzialny za odebranie i właściwe zagospodarowanie odpadów. W nowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi gmina będzie miała wpływ na każdy z jego elementów i dzięki temu będzie mogła kształtować sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie.

⁴⁷ BDL GUS 2022

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (tzw. PSZOK) dla gminy Skoroszyce zlokalizowany jest przy ul. Nyskiej 11 w Skoroszycach tj. na terenie siedziby Zakładu Oczyszczania i Wodociągów.

Tabela 27. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku.⁴⁸

	j.m.	2000	2005	2015	2010	2020
ogółem	t	-	-	-	-	801,30
papier i tektura	t	-	-	-	-	28,52
szkło	t	-	-	-	-	133,30
tworzywa sztuczne	t	-	-	-	-	182,57
tekstylia	t	-	-	-	-	6,66
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	t	-	-	-	-	4,94
wielkogabarytowe	t	-	-	-	-	88,21
biodegradowalne	t	-	-	-	-	21,14
baterie i akumulatory razem	t	-	-	-	-	0,57
pozostałe	t	-	-	-	-	335,39

Tabela 28. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku⁴⁹

	j.m.	2000	2005	2015	2010	2020
ogółem	t	-	215,71	225,98	712,50	745,77
ogółem na 1 mieszkańca	kg	-	33,0	34,9	112,9	120,7
z gospodarstw domowych	t	-	169,49	154,08	641,24	671,19
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	-	26,0	23,8	101,6	108,6
udział odpadów zdeponowanych na składowiskach w ilości odpadów zebranych zmieszanych	%	-	100,00	-	-	-
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	szt.	-	-	908	-	-
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	szt.	-	-	1	1	1
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	-	-	-	-	74,58

Tabela 29. Odpady wytworzone w ciągu roku⁵⁰

	j.m.	2000	2005	2015	2010	2020
Odpady wytworzone w ciągu roku	tys. t	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1
unieszkodliwione razem	tys. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
unieszkodliwione termicznie	tys. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
przekazane innym odbiorcom	tys. t	-	-	-	0,0	1,0

2.11.2.5. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren Gminy zlokalizowana jest następująca infrastruktura gazownicza:

- 1) gazociąg wysokiego ciśnienia Lewin Brzeski - Nysa:
 - a) fragment nitki głównej DN 250 PN 4,0 MPa, rok budowy 1977, obręb Brzeziny, Makowice i Skoroszyce
 - b) odgałęzienie do stacji gazowej Skoroszyce, DN 80 PN 4,0 MPa, rok budowy 1994, obręb Skoroszyce
 - c) fragment odgałęzienia do stacji gazowej Grodków ul. Warszawska, DN 80 PN 4,0 MPa, rok budowy 1977, obręb Stary Grodków (dla gazociągu przyjęta strefa ochronna zmniejszona do 25% odległości podstawowej tj. 15 m - informacja z projektu)
- 2) stacja gazowa Skoroszyce ul. Wolności.

⁴⁸ BDL GUS 2022

⁴⁹ BDL GUS 2022

⁵⁰ BDL GUS 2022

Na terenie objętym opracowaniem planowana jest modernizacja gazociągu wysokiego ciśnienia Lewin Brzeski-Nysa DN 250 PN 4,0 na parametry DN 500 PN 8,4 MPa.

W gminie dobrze rozwinięta jest sieć dystrybucyjna gazu bezprzewodowego. Długość sieci gazowej czynnej rozdzielczej według stanu na 2020 r. wynosi 6 123 m. Według stanu na 31 grudnia 2020 r. do sieci gazowej przyłączone było 75 budynków mieszkalnych, a w tym 117 mieszkań ogrzewane było gazem. Łącznie z przyłącza gazowego w roku 2020 korzystało 729 mieszkańców Gminy. Sieć gazowa jest w stanie dobrym i zapewnia pokrycie zapotrzebowania na gaz dla istniejących i potencjalnych Odbiorców paliwa gazowego. Stan techniczny gazociągów monitorowany jest na bieżąco i zapewnia bezpieczeństwo eksploatacji.

2.11.2.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy przebiegają tranzytowo dwie linie:

- jednotorowa linia napowietrzna 220 kV relacji Ząbkowice - Groszowice. Długość tej linii o przekroju przewodów roboczych 525 mm² AFL w granicach gminy wynosi ok. 0,5 km,
- napowietrzna jednotorowa linia 110 kV o przekroju przewodów roboczych 240 mm², relacji GPZ Grodków - GPZ Hajduki, której długość na terenie gminy Skoroszyce wynosi 13,11 km

Odbiorcy z terenu gminy zasilani są z GPZ Bielice oraz GPZ Grodków.

Na terenie gminy występują obiekty sieci 15 kV i 0,4kV:

- linie 15kV napowietrzne o łącznej długości 64,3 km i kablowe o długości 2,7 km;
- linie napowietrzne i kablowe 0,4kV;
- 40 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, (z czego 38 stacji stanowi własność ZE Opole SA, a dwie stanowią własność zakładów, na terenie których są usytuowane);
- 1 rozdzielnia o mocy 15kV/15kV.

Oświetlenie dróg we wsiach na terenie gminy jest zróżnicowane (rtęciowe, sodowe).

2.11.2.7. Gospodarka ciepła

Na terenie gminy nie funkcjonuje scentralizowany system ciepły. Jedynie w osiedlu mieszkaniowym wielorodzinnym w Chróście ogrzewanie bazuje na kotłowni osiedlowej- olejowej. Pozostałe potrzeby grzewcze są pokrywane ze źródeł lokalnych. Istniejące kotłownie są w złym stanie technicznym, nie spełniają norm ciepłych i wymagają termoizolacji oraz modernizacji, w tym wprowadzenia technologii wysokosprawnych i wysokowydajnych.

2.11.2.8. Odnawialne źródła energii

Według posiadanych przez UG danych⁵¹, na terenie Gminy zlokalizowanych jest 42 instalacji solarnych na budynkach mieszkalnych wytwarzających rocznie około 54 MWh energii, natomiast na budynkach użyteczności publicznej tego rodzaju instalacje w Gminie Skoroszyce występują na szkole w Chróście. Jest to nowa oddana do użytkowania instalacja pod koniec 2020 r.

⁵¹ Raport o stanie Gminy Skoroszyce 2020, Skoroszyce maj 2021.

2.12. STAN PRAWNY GRUNTÓW I BILANS TERENÓW

2.12.1. STAN OBECNY

Na obszarze gminy Skoroszyce istotne znaczenie w strukturze własności gruntów mają grunty należące do Skarbu Państwa, a przede wszystkim do Agencji Nieruchomości Rolnych. Przeważnie przejęto je po byłych państwowych gospodarstwach rolnych. Są to z reguły duże działki rolne. Wynika to z typowo rolniczego charakteru gminy.

Najistotniejszy udział w strukturze własności gruntów gminy mają grunty należące do osób fizycznych. Są to przede wszystkim grunty orne, zlokalizowane na całym obszarze gminy oraz pastwiska i łąki. Gruntów należących do gminy jest stosunkowo niewiele i należą do nich głównie grunty zabudowane i zurbanizowane oraz niewielka część użytków rolnych.

Zgodnie z danymi statystycznymi GUS, całkowita powierzchnia geodezyjna gminy Skoroszyce w 2014 r. wynosiła 610 386 ha. Na terenie gminy największe powierzchnie zajmują użytki rolne będące gruntami ornymi (powierzchnia 9 190 ha). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione będące lasami (523 ha) są porównywalne wielkością z terenami zurbanizowanymi (553 ha). Gmina posiada wydzielone tereny zurbanizowane niezabudowane (23 ha), tereny komunikacji kolejowej (36 ha), oraz użytki kopalne (21 ha). Pozostałe rodzaje zagospodarowania bardzo niewielkie powierzchnie : tereny wód - 44 ha, nieużytki - 41 ha oraz tereny różne (35 ha).

Tabela 30. Powierzchnia geodezyjna gminy Skoroszyce wg kierunków wykorzystania powierzchni w 2014 r.⁵²

Kierunki wykorzystania powierzchni	Wartość [ha]
powierzchnia ogółem	10 386
użytki rolne razem	9 190
użytki rolne - grunty orne	8 316
użytki rolne - sady	12
użytki rolne - łąki trwałe	460
użytki rolne - pastwiska trwałe	160
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	147
użytki rolne - grunty pod stawami	22
użytki rolne - grunty pod rowami	73
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	523
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	450
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	73
grunty pod wodami razem	44
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	42
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	2
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	553
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	88
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	17
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	19
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	23
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	19
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	330
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	36
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	21
grunty rolne - nieużytki	41
tereny różne	35

⁵² BDL GUS, 2014, (brak aktualnych danych)

Powierzchnia obecnie (dane za 2014 r.) zainwestowana w zabudowie mieszkaniowej to ok. 88 ha, terenów przemysłowych 17 ha, innych 19 ha oraz niezabudowanych 23 ha.

Tabela 31. Tereny zielone w Gminie.⁵³

	j.m.	2010	2020
tereny zieleni osiedlowej	ha	0,0	2,18
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	0,0	2,18
cmentarze	ha	5,1	5,10
lasy gminne	ha	5,4	5,40
udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	%	0,0	0,0
udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	0,10	0,12

Tabela 32. Zasoby mieszkaniowe gminy Skoroszyce w 2020 r.⁵⁴

Zasoby mieszkaniowe	j.m.	2020
budynki mieszkalne	szt	1 396
mieszkania	szt	2 024
izby	szt	9 051
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	182 800

Tabela 33. Zasoby mieszkaniowe gminy Skoroszyce, wskaźniki, w 2020 r.⁵⁵

Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki	j.m.	2020
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	90,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	29,7
..... osób zamieszkujących w jednym mieszkaniu	-	3,05
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	328,4

Z danych GUS za rok 2020 wynika, że średnia powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w gminie wynosi 90,3 m² (29,7 m² na 1 mieszkańca). Na 1 000 mieszkańców przypadało 328,4 mieszkań, co daje w przybliżeniu 3 osoby zamieszkujące wspólnie w jednym mieszkaniu.

2.12.2. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH W PLANACH MIEJSCOWYCH POD ZABUDOWĘ

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce uchwalone Uchwałą Rady Gminy Skoroszyce, stanowiące Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLI/316/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 12 października 2018 r., wskazuje następujące przeznaczenie terenów:

Jak wynika z danych obecnie powierzchnia „tereny mieszkaniowe” wynosi 2 305,7 ha. Powierzchnia zabudowana nie jest tożsama z wielkością terenu przeznaczanego pod zabudowę mieszkaniową, wymienioną w tabeli 30 i 31.

⁵³ BDL GUS, 2022

⁵⁴ BDL GUS, 2022

⁵⁵ BDL GUS, 2022

Tabela 34. Powierzchnie przeznaczenia terenów pod funkcje w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce⁵⁶.

Przeznaczenie terenów	Mieszaniowa wielorodzinną	Mieszaniowa jednorodzinna	usługowe	Techniczno-produkcyjne	Komunikacyjne	Infrastruktury technicznej	Użytkowania rolniczego		Zieleni i wód	Inne
							ogółem	Zabudowy zagrodowej		
Udział % w powierzchni gminy	1,0	21,2	10,2	2,1	10,3	1,0	52,6	1,2	0,9	0,7
Wielkość terenów [ha]	103,9	2 201,8	1059,4	218,1	1069,8	103,9	5463,0	124,6	93,5	72,7

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- 1) Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoroszyce (linia energetyczna 220kV), Uchwała Nr V/22/99 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 02.02.1999 r.
- 2) Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoroszyce (kopalnie odkrywkowe); Uchwała Nr XXXIII/210/01 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22.08.2001 r
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce; Uchwała Nr IX/46/03 z dnia 30.06.2003 r.
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Sidzina, Uchwała nr IX/47/03 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 30.06.2003 r.,
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Uchwała Nr XXI/109/04 z dnia 13.08.2004 r.
- 6) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czarnolas, Uchwała Nr XXI/110/04 z dnia 13.08.2004 r.
- 7) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Giełczyce, Uchwała nr XXI/111/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,
- 8) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Makowice, Uchwała Nr XXI/112/04 z dnia 13.08.2004 r
- 9) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Pniewie, Uchwała nr XXI/114/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004 r.,
- 10) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Grodków, Uchwała Nr XXI/115/04 z dnia 13.08.2004 r
- 11) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzeziny, Uchwała nr VIII/41/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.05.2011r.,
- 12) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, Uchwała nr VIII/42/11 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 23.05.2011 r.,
- 13) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Grodków, Uchwała Nr VIII/43/11 z dnia 23.05.2011 r.

⁵⁶ Formularz PZP-1 za rok 2019

- 14) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Stary Grodków, Uchwała nr XXI/115/04 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 13.08.2004r. i nr VIII/43/11 z dnia 23.05.2011r.,
- 15) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Mroczkowa, Uchwała nr XVI/79/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 02.03.2012 r.,
- 16) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Chróścina, Uchwała nr XXIV/129/12 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 28.12.2012 r.,
- 17) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Skoroszyce, Uchwała nr XXXIII/183/13 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 25.10.2013r. i nr XXXVIII/220/2014 z dnia 25.04.2014r.,
- 18) Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Sidzina, Uchwała nr III/11/2014 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 30.12.2014r.,
- 19) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębu Makowice-część 2, Uchwała nr XXIX/217/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 28.04.2017r.,
- 20) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Czarnolas oraz części obrębu Mroczkowa, Uchwała nr XXXI/228/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017r.,
- 21) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Chróścina, Uchwała nr XXXI/229/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22 czerwca 2017r.,
- 22) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Stary Grodków, Uchwała nr XXXI/230/2017 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 22.06.2017r.,
- 23) UCHWAŁA nr III/28/2019 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 25 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Chróścina w granicach obejmujących działkę nr 570/2,
- 24) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Skoroszyce; Uchwała nr XXVII/238/2021 Rada Gminy Skoroszyce z dnia 26 listopada 2021 r.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla gminy Skoroszyce ustalono przeznaczenia terenów dla następujących grup terenów zabudowy:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej,
- tereny zabudowy zagrodowej, produkcji rolnej,
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej,

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie terenów wg funkcji przeznaczonych pod zabudowę. Wszystkie tereny o określonej funkcji posiadają status ustaleń - przeznaczeń w różnych uchwalonych planach miejscowych lub ich zmianach.

Tabela 35. Wykaz powierzchni terenów w MPZP.⁵⁷

Przeznaczenie terenów	Zabudowy mieszkaniowej		Zabudowy usługowej		Użytkowania rolniczego		Techniczno-produkcyjne	Zieleni i wód	Komunikacyjne	Infrastruktury technicznej
	ogółem	W tym zabudowy wielorodzinnej	ogółem	w tym usług publicznych	ogółem	(w tym) Zabudowy zagrodowej				
% powierzchni MPZP	37,5	0,4	7,2	0,1	42,1	0,6	5,0	2,7	4,5	1,0
Wielkość terenów ⁵⁸ [ha]	1 414,5	15,1	271,6	3,8	1 588,0	22,6	188,6	101,8	169,7	37,7

W powyższej tabeli zawarto zestawienie powierzchni przeznaczonych pod zabudowę z podziałem na funkcje. Trzeba jednak stwierdzić że symbole funkcji określającej przeznaczenie terenu w studium i planach miejscowych są różne w związku z czym pomimo kierunku określonego w studium plan miejscowy może ustalać nieco inne przeznaczenie. Dlatego też do analizy przyjęto tereny przeznaczone pod zabudowę wg przeznaczeń określonych dla danej funkcji w planach miejscowych lub faktycznie użytkowanych.

Innym zagadnieniem jest trudność w jednoznacznym określeniu przeznaczenia, ponieważ w praktyce nie występują jednorodne funkcje. Funkcja zabudowy mieszkaniowej np. jest połączona z funkcją usługową, sportową lub nawet produkcyjną. Dlatego wartości te należy traktować jako przybliżone, określające tendencje w zagospodarowaniu przestrzeni, wskazujące na wykorzystanie przestrzeni i służące do konstruowania polityki przestrzennej. Ponadto w ogólnym bilansie nie znalazły się tereny przeznaczone pod szczególną formę zabudowę tzn. elementy infrastruktury takie jak tereny kanalizacji, elektroenergetyki, wodociągów czy układ drogowy. Są to tereny przeznaczone pod zabudowę ale ich realizacja jest pochodną innych funkcji, takich jak: mieszkaniowa, usługowa czy produkcyjna. Ich realizacja wynika jedynie z potrzeby uzbrajania terenów i mogą one występować jako niezależne tereny, ale także są wpisane do terenów podstawowych jako funkcja uzupełniająca. Brak odniesienia się do tych funkcji jest celowy i wynikający z przeświadczenia, iż lokalizacja i powierzchnie terenów przeznaczanych pod funkcje związane z infrastrukturą techniczną nie są możliwe do przewidzenia na etapie tworzenia dokumentów planistycznych. Można również stwierdzić, że w stosunku do przeznaczeń terenów przewidzianych pod zabudowę tereny infrastruktury technicznej są nie wystarczające w stosunku do ogólnej powierzchni terenów.

W obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego **tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową** obejmują łącznie powierzchnię ok. 1 414,5 ha, w tym w zabudowie wielorodzinnej ok. 15,1 ha, pozostałe - w zabudowie jednorodzinnej ok. 1 400 ha.

Realnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie zostaną skonstruowane w całości. Część terenów nigdy nie zostanie zabudowana, bądź w perspektywie odleglejszej niż 15 lat. Składają się na to następujące czynniki:

⁵⁷ Formularz PZP-1 za rok 2020.

⁵⁸ Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęto powierzchnię 3 772 ha (PZP-1 za 2020 r.).

- nieuregulowane własności,
- rolnicze użytkowanie gruntów,
- geometrie działek uniemożliwiający zabudowę,
- brak realnej możliwości zapewnienia dojazdu do działek,
- niesprzyjające sąsiedztwo,
- brak planów właścicieli co do ich zabudowy bądź sprzedaży nieruchomości na cele budowlane,
- nietrafione lokalizacje.

2.12.3. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Kolejnym etapem sporządzanego bilansu jest szacowanie chłonności położonych na terenie gminy **obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej**, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

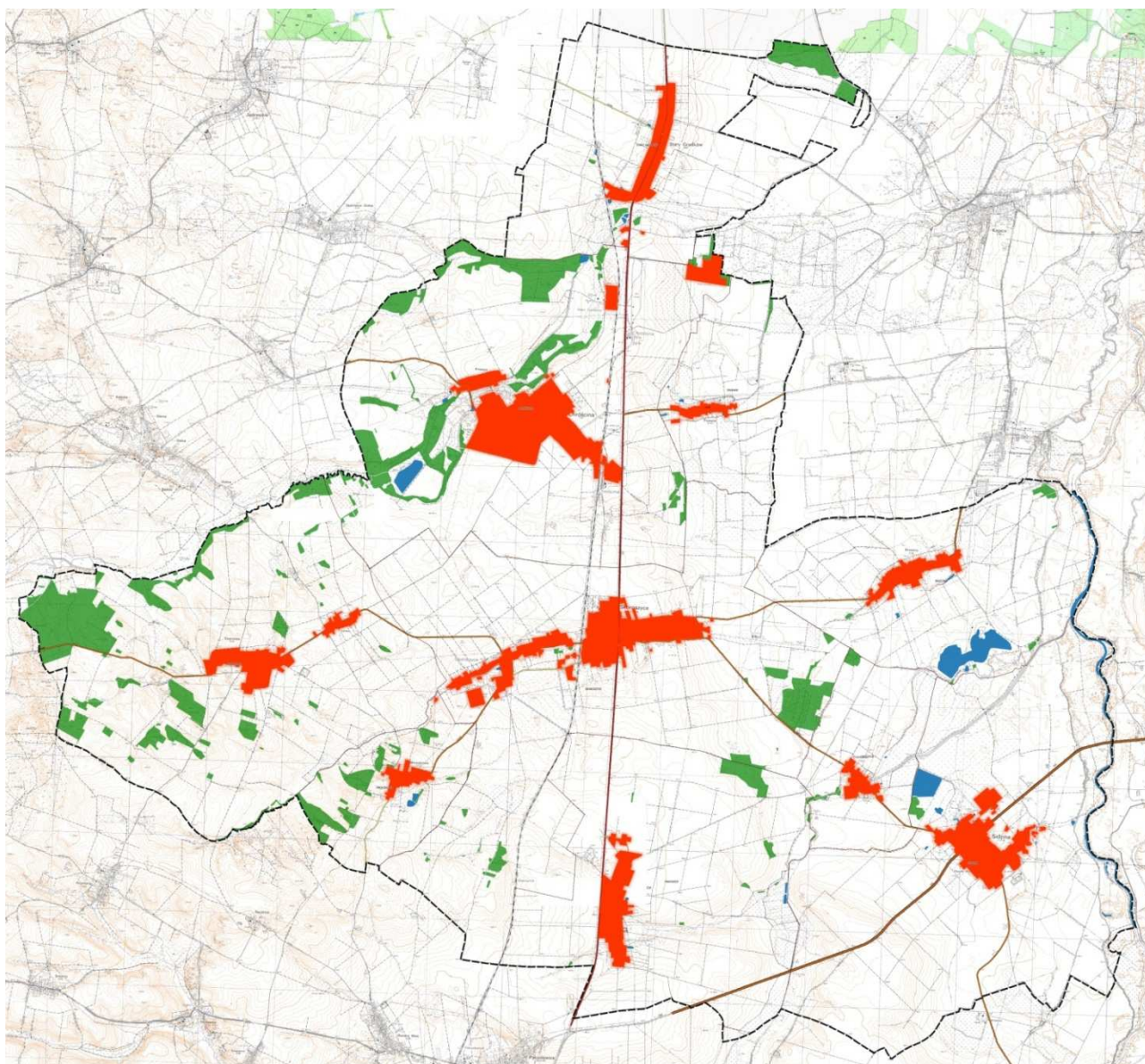
Powierzchnie terenów zabudowanych obliczonych szacunkowo na podstawie zagospodarowania istniejącego terenów wg BDOiT wynoszą:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna 227 ha
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna 12 ha
- zabudowa usługowa 3 ha
- zabudowa związana z działalnością gospodarczą 30 ha

W granicach jednostki osadniczej o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, tj. obszaru o w miarę skoncentrowanej zabudowie pozostają nieruchomości niezabudowane, które mogą stanowić potencjalną rezerwę inwestycyjną pod zabudowę o funkcji mieszkaniowej, także zabudowy usługowej lub zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej. Łączna powierzchnia terenów w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych wynosi ok. 770 ha, co przekłada się na łączną powierzchnię użytkową ok. 1 540 000 m².

Nieruchomości niezabudowane, o których mowa powyżej często jednak stanowią integralne części osiedli stanowiąc ich np. tereny zielone, w części też położone są na gruntach o ograniczonej dostępności. Zatem ilościowy bilans wolnej powierzchni nie może stanowić wyłącznej podstawy oszacowania chłonności rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy poprzez porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Rysunek 27. Obszar jednostki osadniczej o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno- przestrzennej w granicach gminy o powierzchni 770 ha.

Dla oszacowania chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych na obszarze gminy przyjęto wskaźnik dostępności na poziomie 0,2.

Szacunkowa chłonność położonych na terenie gminy obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, wynikająca z powyższej powierzchni, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy wynosi łącznie $(770 \text{ ha} - 227 \text{ ha} - 126 \text{ ha} - 3 \text{ ha} - 30 \text{ ha} = 498 \text{ ha})$, $498 \cdot 0,2 = 99 \text{ ha}$. Przyjmuje się, że ok. 99 000 m² to powierzchnia użytkowa i w przyjętym podziale na funkcje zabudowy przedstawia się następująco:

- I. zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna, w tym w zabudowie zagrodowej - 66.000 m²;
- II. zabudowa związana z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym zabudowa usługowa - 33.000 m². Przyjmuje się:

- a. 2 000 m² - zabudowa usługowa,
- b. 31 000 m² - zabudowa produkcyjna.

Chłonność obszarów położonych na terenie gminy, które posiadają w wykształconą zwartą strukturę funkcjonalno przestrzenną w granicach jednostki osadniczej wyrażona w szacowanych wielkościach wynosi:

- dla funkcji mieszkaniowo - usługowej - około 50 ha,
- dla funkcji aktywności gospodarczej - około 5 ha

2.12.4. ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową określone zostanie dla przyjętej perspektywy czasowej wynoszącej 20 lat. Zapotrzebowanie na tereny usługowe zostanie wyznaczone jako pochodna funkcji mieszkalnictwa.

Zakładamy, że poziom życia mieszkańców, na który bezpośrednio wpływają warunki mieszkaniowe, będzie wzrastał. W związku z tym do obliczeń zapotrzebowania przyjęto powierzchnię 50 m² na 1 mieszkańca przy założeniu, że średnio w gospodarstwie domowym mieszka 2 osoby (wartość charakterystyczna dla starzejących się społeczeństw). Założona wartość jest zbliżona do wartości jakie w chwili obecnej (dane Eurostat) charakteryzują rynek mieszkań w krajach „starej Unii”. W Danii, przeciętnie na osobę przypadają 53 m². Niewiele gorzej jest w Austrii i Luksemburgu. W obu tych państwach na mieszkańca przypadają około 52 m² mieszkania. Jest to wynik obecnie ponad dwukrotnie lepszy niż w Polsce. **Zakładamy, że w perspektywie 15-letniej wskaźnik ten wzrośnie w gminie do poziomu 35 m²/osobę**

Zgodnie z prognozą demograficzną [patrz rozdział 2.5.1.4.] gminę Skoroszyce w 2035 r. będzie zamieszkiwało 5 475 mieszkańców.

Do przeprowadzonych wyliczeń wprowadzono współczynnik korekcyjny +30% celem uwzględnienia ryzyka niewłaściwej oceny procesów demograficznych i rozwojowych.

Tabela 36. Kalkulacja zapotrzebowania na powierzchnię mieszkaniową.

Rok	Liczba mieszkańców	Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca [m ²]	Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań [m ²]	Zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej [m ²]
2020	6 164	29,7	182 800	-
Prognoza 2035 r.	5 475	35	191 625	
			294 112*	
Różnica pomiędzy obecnym i prognozowanym zapotrzebowaniem				8 825
Różnica, po zwiększeniu o 30% z względu na niepewność procesów (*)				46 015

Źródło: obliczenia własne.

Oznacza to, że w ciągu najbliższych 15 lat powinno w gminie Skoroszyce przybyć około 46 tysięcy m² powierzchni mieszkaniowej [dotyczy zabudowy jedno- i wielorodzinnej]. Oznacza to konieczność budowy nowych budynków jedno- i wielorodzinnych. Jednocześnie należy pamiętać, że substancja mieszkaniowa w Gminie, została oceniona jako silnie zdekapitalizowana i stanowiąca jedną z barier rozwojowych.

Tabela 37. Bieżące zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową.

Zabudowa	Udział w zabudowie	Powierzchnia mieszkań [m ²]	Liczba budynków [szt.]	Przeciętna powierzchnia działki [m ²]	Powierzchnia terenów mieszkaniowych [m ²]
wielorodzinna	23%	42 044	117	2 000	233 578
jednorodzinna	77%	140 756	1 280	800	1 023 680
Razem:	100%	182 800	1 396	-	1 257 258

Źródło: obliczenia własne

Jak wynika z obliczeń, powierzchnia terenów pod zabudowę mieszkaniową wynosi 125,7 ha, przy potencjale (przeznaczenie w Studium) na poziomie 2 305,7 ha (bez uwzględnienia terenów zabudowy zagrodowej, która wynosi 126,4 ha) – patrz rozdział 2.12.3.

Zakładając, że obecna i przyszła zabudowa mieszkaniowa gminy Skoroszyce charakteryzować się będzie dość wysokim wskaźnikiem stosunku zabudowy jednorodzinnej do zabudowy wielorodzinnej. Obecnie (dane za 2020 r) około 77% budynków to budynki posiadające tylko jedno mieszkanie. Ponadto przyjmujemy do kalkulacji:

- Rzeczywista intensywność zabudowy dla obu typów zabudowy mieszkaniowej: 15% (dla terenów wiejskich) – przeciętna wielkość działki wynosić będzie 1200 m².
- Ilość mieszkań na 1 działce:
 - w zabudowie jednorodzinnej: 1
 - w zabudowie wielorodzinnej: 4

Tabela 38. Przyszłe (2035) zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. Źródło: obliczenia własne

Zabudowa	Udział w zabudowie	Powierzchnia mieszkań [m ²]	Liczba budynków [szt.]	Powierzchnia a działki [m ²]	Powierzchnia terenów mieszkaniowych [m ²]
wielorodzinna	23%	57 296	286	2 000	572 959
jednorodzinna	77%	191 817	1 279	1 200	1 534 533
Razem:	100%	249 113	1 565	-	2 107 492

Powyższe oszacowanie dokonano biorąc pod uwagę perspektywę 15 letnią (dostępne dane demograficzne). Za główne punkty odniesienia uznano:

- prognozy demograficzne,
- niski poziom wskaźnika powierzchni mieszkania przypadający na 1 mieszkańca

Zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkalnictwa (w perspektywie 2035 r.) wynosić będzie 210,7 ha. W kalkulacji nie uwzględniono zapotrzebowania na tereny pod zabudowę rekreacyjną oraz terenów pod zabudowania gospodarcze lub usługowe – towarzyszące zabudowie mieszkaniowej. Część nowego zapotrzebowania pokryte zostanie z terenów przeznaczonych pod zabudowę zagrodową.

W piśmiennictwie i praktyce urbanistycznej brak jest jednoznacznych wskazań dotyczących struktury użytkowania gruntów. Takie wskazania musiałby być oparte na zbyt skomplikowanych algorytmach, aby uwzględnić całą zmienność sytuacji z jakimi mają do czynienia projektanci realizująca na zlecenie samorządów działania związane z planowaniem przestrzennym. Przyjmuje się, jednak (na zasadzie dobrej praktyki) iż powierzchnia terenów pod zabudowę winna być zgodna z przyjętymi poniżej założeniami.

Tabela 39. Struktura użytkowania terenu w dzielnicy mieszkaniowej / małego miasta dla powierzchni 100 ha według wskaźników urbanistycznych

Funkcja	Powierzchnia względem całości dzielnicy	Powierzchnia względem terenów mieszkalnictwa
tereny mieszkalnictwa	25 – 40%	100%
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	5 – 15%	12-40%
tereny aktywności gospodarczej	1,5 – 5%	4-15%
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	10 – 20%	25-50%
tereny zieleni izolacyjnej	1 – 10%	2-25%
tereny komunikacji	25 – 40%	60-100%

Oznacza to, że wymienione wyżej tereny o funkcjach pomocniczych względem podstawowej funkcji mieszkalnictwa wymagają zwiększenia o dodatkowe 100-240%. Zakładamy, że dla gminy Skoroszyce wskaźnik ten można zastosować na poziomie minimalnym). Uwzględniając zatem wskaźnik na poziomie 100% otrzymujemy dla pozostałych terenów zainwestowanych:

$$100\% * 210,7 \text{ ha} = 210,7 \text{ ha.}$$

Ponieważ powyższe wyliczenia zostały dokonane w oparciu o wskaźniki charakterystyczne dla zabudowy małomiasteczkowej lub osiedla do 100 tys. mieszkańców, dla obszarów wiejskich gminy należy uwzględnić dodatkową rezerwę wynikającą z rozproszenia zabudowy w krajobrazie wiejskim (10%).

$$210,7 \text{ ha} + 210,7 \text{ ha} * 10\% = 231,8 \text{ ha}$$

Całkowite zapotrzebowanie na tereny z przeznaczeniem pod zagospodarowanie – tj. wynikające z zapotrzebowania na nowe tereny nowe wyniesie około 602 ha (patrz tabela niżej), z czego około 45% powinno zostać przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.

Tabela 40. Struktura użytkowania terenu w dzielnicy mieszkaniowej / małego miasta dla powierzchni 100 ha według wskaźników urbanistycznych

Funkcja	Przyjęty wskaźnik wzgl. terenów mieszkalnictwa	Zapotrzebowanie przyszłe (2035) [ha]	Rzeczywiste (2014) zagospodarowanie [ha]	Różnica [ha]
tereny mieszkalnictwa	100%	231,8	111,0	-120,8
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	20%	57,6	19,0	-38,6
tereny aktywności gospodarczej	10%	28,8	13,0	-15,8
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	20%	57,6	19,0	-38,6
tereny zieleni izolacyjnej	20%	57,6	7,58	-50,0
tereny komunikacji	60%	172,8	330	157,2
razem	230%	606,2	499,6	

Oznacza to, że z punktu widzenia przyszłego zapotrzebowania na realizację funkcji wymaganych do sprawnego funkcjonowania lokalnego ośrodka administracji samorządowej, usług i przedsiębiorczości, kultury i sportu wymagane będzie zaspokojenie spodziewanego deficytu na tereny:

- Mieszkaniowe
- Usług
- Aktywności gospodarczej
- Zieleni wypoczynkowej i sportu

Jednocześnie pod uwagę musi być wzięta podaż w/w terenów w obowiązującym Studium oraz wyniki analizy chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Tabela 41. Podaż terenów w obowiązującym Studium

Funkcja	Przyjęty wskaźnik wzgl. terenów mieszkalnictwa	Zapotrzebowanie przyszłe (2035) [ha]	Bieżąca podaż w Studium [ha]	Różnica [ha]
tereny mieszkalnictwa	100%	231,8	2305,7	2073,9
tereny usług podstawowych i ponadpodstawowych	20%	57,6	1059,4	1001,8
tereny aktywności gospodarczej	10%	28,8	218,1	189,3
tereny zieleni wypoczynkowej i sportu	20%	57,6	93,5	-21,7
tereny zieleni izolacyjnej	20%	57,6		
tereny komunikacji	60%	172,8	1 069,8	897
razem	230%	606,2	4 746,5	

2.12.5. PODSUMOWANIE

Jak wskazano wyżej, z punktu widzenia rzeczywistego zagospodarowania terenów w gminie Skoroszyce, istnieje duży niedobór pod względem ilości terenów objętych zainwestowaniem na niemal wszystkie funkcje (poza komunikacją).

Zestawienie przyszłego zapotrzebowania na poszczególne tereny z bieżącą podażą w obowiązującym Studium wskazuje, że potrzeby te w zasadzie mogą być zaspokojone dla wszystkich funkcji poza zielenią rekreacyjną i izolacyjną, której brakuje w rolniczym krajobrazie Gminy.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce tereny wyznaczone pod zabudowę mieszkaniową, przekraczają w niewielkim stopniu szacunkowe zapotrzebowanie na tereny zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym **nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową nie wyznacza się.**

Istnieją możliwości i potrzeby przeznaczania w studium nowych terenów pod funkcje związane z przemysłem i aktywnością gospodarczą. Zapotrzebowanie to nie wynika wprost z przeprowadzonego bilansu i prognozy zapotrzebowania, jednak za zmianą przemawiają: zapotrzebowanie jakie zgłaszane jest do Urzędu Gminy ze strony przedsiębiorców oraz koncepcja wprowadzenia instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW jako dopuszczalnej formy zagospodarowywania terenów produkcyjnych i aktywności gospodarczej (AG). W związku z powyższym **wyznacza się dodatkowe tereny inwestycyjne (AG)** w Chróście / Starym Grodkowie / Pniewiu (w kierunku wschodnim od DW401 – w kierunku lotniska).

2.13. CELE WYNIKAJĄCE Z PONADLOKLANYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

2.13.1. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBLA CENTRALNEGO

2.13.1.1. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do roku 2030

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju do roku 2030⁵⁹, która określała zasady prowadzenia polityki przestrzennej przede wszystkim w oparciu o ustrojową zasadę zrównoważonego rozwoju i wynikające z niej zasady planowania publicznego została uchylona Ustawą z dnia 15 lipca 2020 r o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., 2020, poz. 1378).

Zgodnie z treścią Ustawy z dnia 15 lipca 2020 r o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., 2020, poz. 1378), w oparciu o zapisy Ustawy dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815) planowanie strategiczne rozwoju, w tym strategiczne planowanie przestrzenne zostało przeniesione na szczebel wojewódzki. Ustęp 1c⁶⁰ przyjmuje brzmienie:

Strategia rozwoju województwa zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby tej strategii oraz określa w szczególności:

- 1) cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; (...)*
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa;*
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie;(...)"*

Zmiany znalazły też odzwierciedlenie w Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 503).

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030” została przyjęta uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego.

2.13.1.2. Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020–2030

Program Budowy 100 Obwodnic na lata 2020–2030 stanowi Załącznik do uchwały nr 46/2021 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 2021 r.. W ramach Programu (na Liście Inwestycyjnej – Załącznik nr 1) znajduje się obwodnica Sidziny w ciągu drogi DK 46, z planowaną budową w latach 2026-2029.

⁵⁹ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, M.P.2012.

⁶⁰ Ustawa dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. 2020, poz. 1668)

2.13.2. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO

2.13.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030” została przyjęta uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego. W wymiarze terytorialnym Strategia odwołuje się do przedstawionego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (PZP WO) modelu policentrycznego rozwoju, jako optymalnego i pożądanego wobec aktualnych wyzwań rozwojowych.

*Strategie rozwoju szczebla krajowego i regionalnego wyznaczają obszary strategicznej interwencji (OSI), na które ukierunkowane będą działania rozwojowe i wsparcie w programach rozwoju. OSI w województwie opolskim pokrywają się ze strukturami funkcjonalno-przestrzennymi, w ramach których następuje integracja funkcjonalna. Uwzględniają istniejące lub potencjalne powiązania funkcjonalne, a także różnią się między sobą szczególnymi warunkami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi. Dobre doświadczenia współpracy, a także wskazane w Diagnozie problemy i potencjały rozwojowe oraz aktualność wyzwań przemawiają za utrzymaniem interwencji w pięciu OSI: 1. OSI Subregion Aglomeracja Opolska, 2. OSI Subregion Brzeski, 3. OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki, 4. OSI Subregion Północny, **5. OSI Subregion Południowy.***

OSI Subregion Południowy (przygraniczny) – odznaczający się utrudnioną dostępnością transportową do centrum regionu, zdominowany funkcją rolniczą, z barierami zagospodarowania wynikającymi z charakteru terenów górskich i podgórskich oraz uwarunkowań historycznych (granica państwowa). Powyższe uwarunkowania miały wpływ na wolniejsze w skali regionu tempo rozwoju, co wymaga dodatkowego wsparcia, jeszcze skuteczniej wyrównującego różnice rozwojowe, w dużej mierze opartego na wykorzystaniu możliwości rozwoju kapitału ludzkiego (np. w oparciu o funkcje akademickie Nysy). Szansą rozwojową może być transgraniczne położenie, rozwój współpracy w ramach Euroregionów i większe wykorzystanie walorów turystycznych. Dwa miasta subregionu: Nysa i Prudnik zakwalifikowane są w KSRR 2030 do OSI krajowych jako miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze (w KSRR 2030 pominięto Głubczyce). W tym subregionie znajdują się również gminy zagrożone trwałą marginalizacją: Baborów, Branice, Kamiennik, Otmuchów, Paczków, Pakosławice oraz inne **gminy o najtrudniejszej sytuacji rozwojowej** (Biała, Korfantów, Łambinowice, **Skoroszyce** oraz Kietrz i Branice). Określone instrumenty wsparcia będą kierowane również do małych miast subregionu: Baborowa, Kietrza, Głogówka, Białej, Korfantowa, Głuchołaz oraz Otmuchowa i Paczkowa.

Adresatem polityki przestrzennej są obszary funkcjonalne, tj. obszary wyróżniające się intensywnymi i otwartymi systemami powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami geograficznymi. Wdrażanie działań interwencyjnych i regulacyjnych w OSI powinno odbywać się w zgodzie z wypracowanymi celami i rekomendacjami rozwoju przestrzennego (patrz poniżej oraz zasadami realizacji Strategii. Oznacza to, że na każdym poziomie planowania rozwoju (lokalnego, ponadlokalnego), organy sporządzające dokumenty planistyczne powinny uwzględniać zgodność projektowanych rozwiązań z celami i rekomendacjami rozwoju przestrzennego oraz zasadami realizacji Strategii. Cele polityki przestrzennej województwa są w pełni spójne z przyjętymi celami strategicznymi i celami operacyjnymi.

Rysunek 28. Cele polityki przestrzennej i rekomendacje – OSI Subregion południowy

Cele polityki przestrzennej				
Rekomendacje	Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Nysy	Miasta małe tracące funkcje społeczno-gospodarcze
Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego				
Rozwój powiązań systemu przyrodniczego	*	*	*	*
Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych				
Rozwój nowoczesnej gospodarki odpadami	*	*	*	*
Ochrona cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych	*	*	*	*
Ograniczenie emisji hałasu i poprawa klimatu akustycznego	*		*	*
Poprawa jakości powietrza	*	*	*	*
Ochrona wysokiego potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej				
Ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych gleb		*	*	
Przeciwdziałanie erozji gleb	*	*	*	*
Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich				
Kształtowanie przestrzeni dla różnych form aktywności gospodarczej		*	*	*
Wielofunkcyjny rozwój węzłowych ośrodków rozwoju				
Kształtowanie przestrzeni dla rozwoju funkcji miejskich	*		*	
Wzmocnienie funkcji kulturowych				
Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych	*	*	*	*
Stanowienie pomników historii	*	*	*	*
Tworzenie parków kulturowych	*	*	*	*
Wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania				
Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej	*	*	*	*
Tworzenie warunków dla rozwoju funkcji turystycznych	*	*	*	*
Zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej	*	*	*	*
Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych	*	*	*	*
Wzmocnienie odporności przestrzeni na zagrożenia naturalne				
Bieżące utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej	*	*	*	*
Prewencyjna ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego	*	*	*	*
Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych i odporności na susze	*	*	*	*
Wzmocnienie potencjału energetycznego				
Proekologiczna modernizacja gospodarki	*	*	*	*
Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych				
Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej)	*	*	*	*
Kształtowanie systemów ścieżek i szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	*	*	*	*
Tworzenie warunków dla rozwoju transportu publicznego	*		*	*
Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa powodziowego				
Realizacja działań technicznych związanych ze zbiornikami i ciekami wodnymi	*	*	*	*
Poprawa ładu przestrzennego				
Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych	*	*	*	*
Zwiększanie partycypacji społecznej w działaniach planistycznych	*	*	*	*
Ograniczanie rozpraszania zabudowy	*	*	*	*
Wprowadzanie rozwiązań poprawiających bezpieczeństwo publiczne	*	*	*	*
Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych	*	*	*	*

2.13.2.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego (PZP WO)⁶¹ został zaktualizowany w roku 2019. W odróżnieniu od SR WO 2020 jest dokumentem aktualnym i uwzględniającym bieżący kontekst rozwoju przestrzennego województwa.

Według opracowania pt. *Identyfikacja Obszarów Funkcjonalnych (OF), Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), Obszarów Problemowych (OP) w województwie opolskim, najsłabsze tendencje rozwojowe w regionie posiadają następujące gminy (...):*

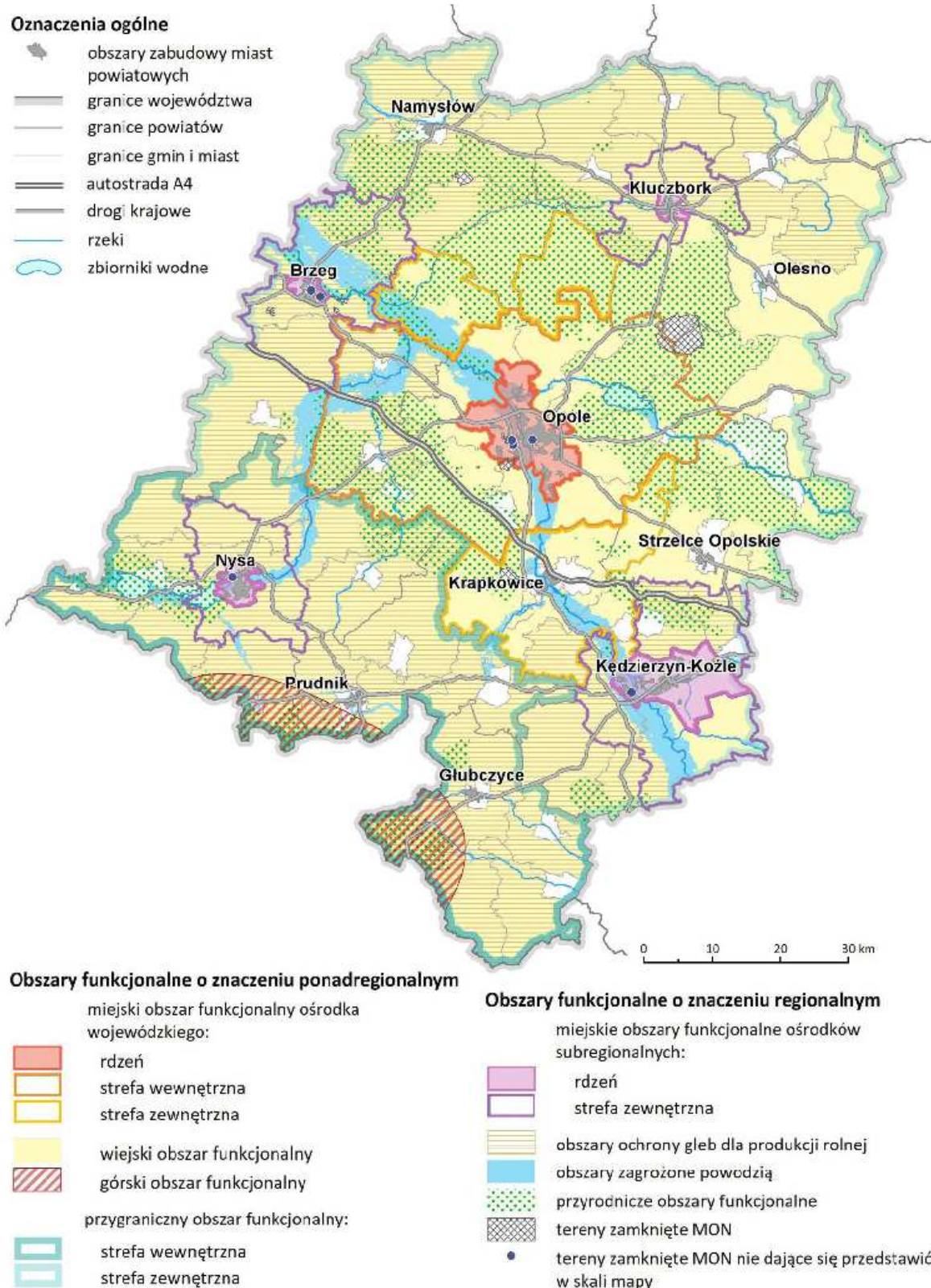
- Południowo-zachodnia część regionu – Lubrza, Biała, Korfantów, Łambinowice, **Skoroszyce** oraz Kamiennik.

Teren gminy Skoroszyce należy do **strefy przygranicznej**. Województwo opolskie jest regionem przygranicznym – na południu przebiega granica państwowa z Republiką Czeską, w tym z dwoma regionami: krajem ołomunieckim i morawsko-śląskim. Granica przebiega głównie w obszarach górskich i podgórskich. Tylko w nieznacznej mierze została ona wytyczona w oparciu o naturalne bariery geograficzne. Sieć powiązań transgranicznych obejmuje zarówno sferę społeczno-gospodarczą, infrastrukturalną, jak i ekologiczną – w tym w ramach istniejących euroregionów i projektów realizowanych w ramach programu operacyjnego współpracy transgranicznej. Pomimo tego, że bariery geograficzne w tym obszarze nie są tak istotne, jak np. w innych regionach, to jednak powiązania, jakie tu powstały w procesach historycznego rozwoju obszaru pogranicza, nie są liczne i znaczące, szczególnie w zakresie infrastruktury technicznej i transportowej. Stan taki nie jest jedynie wynikiem technicznych trudności realizacji infrastruktury w obszarach górskich i podgórskich, ale głównie niewielkich dotychczasowych potrzeb w tym zakresie (przez wiele dziesiątków lat inwestycje koncentrowały się na wiązaniu peryferyjnych obszarów z centrum regionu i kraju).

Gmina Skoroszyce została zakwalifikowana do **Funkcjonalnych obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych**. W przypadku województwa opolskiego obszarami wiejskimi wymagającymi wsparcia procesów rozwojowych uznano gminy wiejskie i miejsko-wiejskie prezentujące najniższe wartości standaryzowanego wskaźnika syntetycznego kapitałów intelektualnego, fizycznego i administracyjnego, które odznaczają się dominacją funkcji rolniczej i ofertą miejsc pracy głównie w sektorze usług publicznych oraz uzupełniająco w innych sektorach, niską dostępnością do podstawowych usług publicznych, które w znikomym stopniu uczestniczą w procesach rozwojowych.

⁶¹ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r.

Rysunek 29. Obszary funkcjonalne województwa opolskiego.⁶²

Dla usprawnienia obsługi komunikacyjnej województwa opolskiego na kierunku północ – południe postuluje się (...):

⁶² Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. Załącznik graficzny nr 2.

2) wzmocnienie powiązania w relacji Kępno – Namysłów – Brzeg – Nysa – Głucholązy/granica państwa, poprzez (...):

- budowę obwodnic miejscowości: Kolnica, Nowa Wieś Mała, Stary Grodków, **Skoroszyce** o parametrach technicznych klasy G w ciągu drogi wojewódzkiej nr 401 (Brzeg – Pakosławice) na odcinku węzeł „Brzeg” – Pakosławice

W celu zapewnienia dostępu do sieci gazowej wszystkim ośrodkom miejskim na obszarze województwa, planuje się sukcesywną gazyfikację pozostałych czterech miast, tj.: Biała, Dobrodzień, Leśnica i Ujazd. Większy problem stanowi brak sieci gazowej na obszarach wiejskich województwa opolskiego. Dla poprawy tego stanu docelowo planuje się gazyfikację wszystkich gmin wiejskich celem uzyskania jednakowych standardów zaopatrzenia w gaz na całym obszarze województwa opolskiego, w tym: gazyfikację gmin, przez obszar których przebiega istniejąca sieć gazowa. Są to: gm. (...) **Skoroszyce**, (...).

Obszary koncentracji działań w zakresie rozwoju systemów gospodarki ściekowej obejmują: (...) obszary budowy, rozbudowy i przebudowy sieci kanalizacyjnej oraz modernizacji oczyszczalni ścieków dla aglomeracji o RLM od 2 000 do 15 000: (...) w zakresie modernizacji oczyszczalni – **aglomeracje** (...) **Skoroszyce**, (...); (...) Zgodnie z Aktualizacją Master Planu dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG opracowanego na podstawie AKPOŚK 2017 aglomeracje zostały podzielone na IV priorytety ważności inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Podział aglomeracji w województwie opolskim wg kryteriów wygląda następująco (...) **Priorytet P2** (...), **Skoroszyce**). Aglomeracje, które do dnia 31 września 2016 r. spełniły warunki dyrektywy 91/271/EWG dotyczące jakości i wydajności oczyszczalni oraz zagwarantowały wyposażenie w sieć kanalizacyjną co najmniej na poziomie:

- 95% - aglomeracje o RLM < 100 000,
- 98% - aglomeracje o RLM ≥ 100 000.

Planują jednak dalsze prace zmierzające do utrzymania oraz poprawy jakości i stanu środowiska.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa, zgodnie z ich właściwością, zawierają:

- Komunikacja Nr 30. Rewitalizacja linii kolejowej nr 288 Nysa – Brzeg; Program: Kontrakt terytorialny, Gminy: Nysa, Pakosławice, Skoroszyce, Grodków, Olszanka, Skarbimierz, Brzeg; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PKP PLK; Faza planowania;
- Energetyka Nr 3. Budowa linii energetycznej 400 kV Dobrzeń – Ząbkowice – Świebodzice; Program: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Gminy: Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Niemodlin, Łambinowice, Skoroszyce, Pakosławice, Nysa, Otmuchów, Kamiennik; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PSE SA; Faza planowania;
- Obwodnice w ciągu dróg krajowych: DK46, Sidzina;
- Obwodnice w ciągu dróg wojewódzkich: DW401: Stary Grodków, Skoroszyce;

W wyniku działań Zespołu ds. zachowania dziedzictwa kulturowego wsi i ochrony wiejskiego krajobrazu Opolszczyzny działającego pod kierunkiem Wojewody Opolskiego sporządzono zestawienie wsi województwa opolskiego o wysokich walorach zabudowy i ukształtowania przestrzennego wymagających ochrony. W

ramach analizy wzięto pod uwagę m.in. następujące kryteria: historyczny ogólny układ przestrzenny, jednolite fragmenty historycznego układu przestrzennego, wartości obiektów architektonicznych, pojedyncze cechy i wyróżniki. W wyniku prac wytypowanych zostało 53 miejscowości wiejskich predysponowanych do podjęcia dalszych prac Zespołu, w tym: ze względu na wysokie walory zabudowy i ukształtowania przestrzennego (klasyfikacja: wybitne i bardzo wysokie): (...) **Makowice (gm. Skoroszyce)**, (...).

W związku z tym, iż Województwo Opolskie nie posiada, audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie zgłoszono wniosków wynikających z przedmiotowego dokumentu.

Pozostałe cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego wynikają z celów i wskazanych kierunków dla całego województwa.

2.13.3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW SZCZEBLA POWIATOWEGO

2.13.3.1. Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030

W Strategii zaprezentowano planowane do realizacji inwestycje w ramach Strategii Rozwoju Transportu OF PN 2020. Inwestycje zostały podzielone na:

- inwestycje związane z infrastrukturą przystankową,
- inwestycje drogowe,
- inwestycje w infrastrukturę parkingową,
- inwestycje w ciągi piesze i rowerowe.

Dla gminy Skoroszyce przewidziano następujące działania:

Tabela 42. Katalog projektów do realizacji w gminie Otmuchów.⁶³

Typ projektu	Nazwa projektu	Przewidywany termin realizacji
Inwestycje związane z infrastrukturą przystankową	Modernizacja przystanków kolejowych oraz autobusowych na terenie gminy Skoroszyce	2017 - 2018
Infrastruktura drogowa	Przebudowa lub budowa dróg publicznych wraz z budową chodników oraz wydzielaniem nowych przejść dla pieszych	2017-2020
	Rozwiązanie kwestii bezpieczeństwa na skrzyżowaniu: Sidzina ul. Radziechowska z DK 46	2017-2020
inwestycje w infrastrukturę parkingową	Zwiększenie liczby miejsc parkingowych w gminie Skoroszyce	2017-2020
inwestycje w ciągi piesze i rowerowe	Budowa ścieżek pieszo – rowerowych oraz budowa tras rowerowych o charakterze rekreacyjnym	2017-2022

⁶³ Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030; www.partnerstwo-nyskie2020.pl

Rysunek 30. Planowane inwestycje liniowe w gminie Skoroszyce⁶⁴

Biuro projektu:
48-300 Nysa
ul. Kolejowa 15
tel. 77 4080552
biuro@partnerstwo-nyskie2020.pl
partnerstwo-nyskie2020.pl

Kierunki rozwoju infrastruktury rowerowej w powiecie nyskim:

- budowa ścieżek rowerowych pomiędzy Skoroszycami i jego sołectwami oraz Grodkowem,

Zapotrzebowanie na miejsca parkingowe w pozostałych gminach OF PN: gmina Skoroszyce:

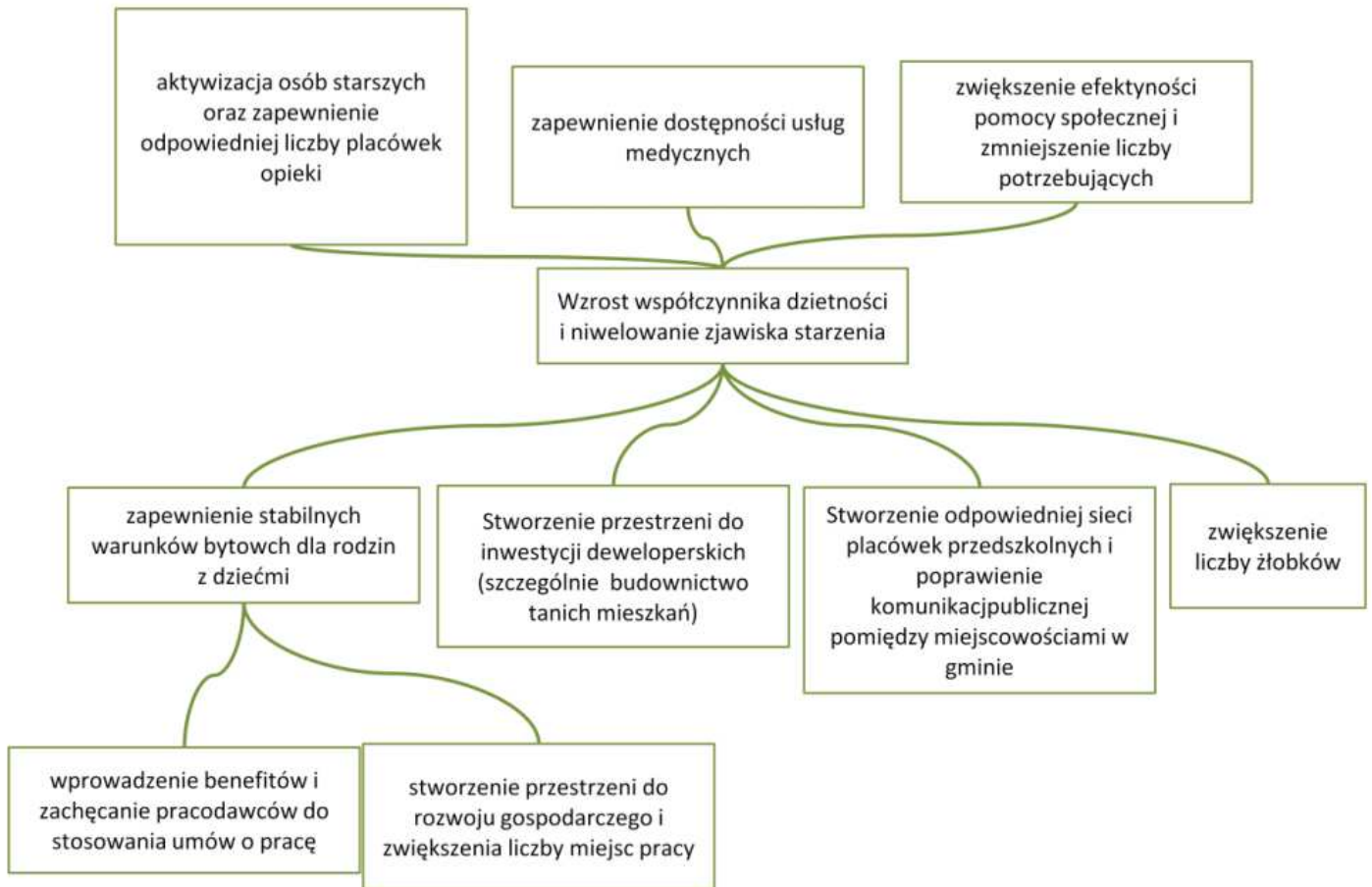
- Skoroszyce – Urząd Gminy, cmentarz,
- Chróścina – cmentarz i szkoła podstawowa,
- Sidzina – Dom Kultury, kościół, szkoła podstawowa, przedszkole,
- Makowice – kościół,
- Brzeziny – okolice cmentarza,
- Czarnolas – boisko sportowe, okolice kościoła.

2.13.3.2. Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030

W przyjętej w 2015 roku Strategii Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku, przyjęto, dla gminy Skoroszyce następujące cele:

⁶⁴ Strategia Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030; www.partnerstwo-nyskie2020.pl

Rysunek 31. Drzewo celów rozwoju społecznego dla gminy Skoroszyce⁶⁵

W szczególności powiązanie z zagadnieniami planowania i zagospodarowania przestrzennego widoczne jest w dążeniu do rozbudowy infrastruktury służby zdrowia (także pomocy społecznej i aktywizacji osób starszych) i atrakcyjności inwestycyjnej (brak planów i propozycji rozwiązań szczegółowych).

⁶⁵ Strategia Rozwoju Społecznego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku; www.partnerstwo-nyskie2020.pl

2.14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenach objętych opracowaniem występują następujące zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶⁶:

- W obszarze komunikacji. Zadanie Nr 30. Rewitalizacja linii kolejowej nr 288 Nysa – Brzeg; Program: Kontrakt terytorialny, Gminy: Nysa, Pakosławice, Skoroszyce, Grodków, Olszanka, Skarbimierz, Brzeg; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PKP PLK; Faza planowania;
- W obszarze energetyki: Zadanie Nr 3. Budowa linii energetycznej 400 kV Dobrzeń – Ząbkowice – Świebodzice; Program: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Gminy: Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Niemodlin, Łambinowice, Skoroszyce, Pakosławice, Nysa, Otmuchów, Kamiennik; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PSE SA; Faza planowania;

Postulowane zadania w obszarze komunikacji (drogi publiczne):

- Zadanie nr 36: Obwodnice w ciągu dróg krajowych: DK46, Sidzina;
- Zadanie nr 60: Obwodnice w ciągu dróg wojewódzkich: DW401: Stary Grodków, Skoroszyce;

⁶⁶ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r

2.15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na terenie gminy Skoroszyce obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

- **obszary Q10%**, na których **prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie**; są to obszary we wschodniej części gminy Skoroszyce, granice obszaru - zgodnie z Rysunkiem Studium.
- **obszary Q1%**, na których **prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie**; są to obszary we wschodnie części gminy Skoroszyce, granice obszaru - zgodnie z Rysunkiem Studium.
- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym (międzywałą), granice obszaru - zgodnie z Rysunkiem Studium.

Ponadto znajduje się obszar Q 0,2%, na których **prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie**. Obszary Q0,2% nie stanowią obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Zagospodarowanie przestrzenne na terenach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami odrębnymi Prawa wodnego (Dz.U. 2020, poz. 310 z późn. zm.).

2.16. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

2.16.1. MOZLIWOŚCI FINANSOWE GMINY

Polityka finansowa gminy realizowana jest w oparciu o budżet uchwalany corocznie przez Radę Gminy Skoroszyce. Uchwała określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Pozycję finansową gminy określa wysokość dochodów budżetowych, które stanowią źródło finansowania wydatków bieżących i inwestycyjnych. W ciągu najbliższych lat planuje się utrzymanie dochodów i wydatków na stabilnym poziomie ok 35 mln zł rocznie.

Budżet Gminy Skoroszyce na rok 2020 został przyjęty uchwałą nr XI/96/2019 Rady Gminy Skoroszyce w dniu 20 grudnia 2019 r. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami Wójta Gminy Skoroszyce.

Tabela 43. Wykonanie budżetu gminy Skoroszyce za rok 2020.

Dochód	32 769 094,44 zł
Przychód	5 824 425,67 zł
Razem	38 593 520,11zł
Wydatki	31 311 130,19 zł
Rozchody	468 327,69 zł
Razem	31 779 457,88zł

Tabela 44. Realizacja wydatków z wyszczególnieniem wydatków bieżących i majątkowych⁶⁷

Dział	Treść	Wykonanie na 31.12.2020 r.
I.	Wydatki bieżące	23 904 010,71
010	Rolnictwo i łowiectwo	769 025,26
020	Leśnictwo	822,01
600	Transport i łączność	160 958,94
700	Gospodarka mieszkaniowa	55 071,52
750	Administracja publiczna	2 439 402,40
751	Urzędy nacz. organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądown.	55 412,00
752	Obrona narodowa	457,29
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	272 544,87
757	Obsługa długu publicznego	16 708,46
801	Oświata i wychowanie	9 032 600,61
851	Ochrona zdrowia	171 792,30
852	Pomoc społeczna	664 084,30
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	307 893,53
855	Rodzina	8 091 516,37
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	999 208,83
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	410 649,30
926	Kultura fizyczna	109 719,30
II.	Wydatki majątkowe	7 407 119,48
010	Rolnictwo i łowiectwo	291 359,75
600	Transport i łączność	4 456 393,11
750	Administracja publiczna	170 957,63
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	735 827,40
801	Oświata i wychowanie	1 562 927,58
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	95 070,20
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13 000,00
926	Kultura fizyczna	81 583,81
	Razem wydatki	31 311 130,19

⁶⁷ Raport o stanie gminy Skoroszyce za rok 2020. Skoroszyce maj 2021

Tabela 45. Dochody Gminy Skoroszyce⁶⁸

Źródło dochodów	Kwota	Udział %
Razem:	32 769 094	100%
Dochody własne	10 534 856	32,15
Subwencje z budżetu państwa	9 164 599	27,97
Dotacje na zadania 500+ i 300+	8 809 163	26,88
Śr. na dofinansowanie wł. inwestycji gmin, powiatów pozyskane z innych źródeł	2 878 822	8,79
Dotacje celowe – środki unijne	838 332	2,56
Dotacje na zadania własne bieżące	489 406	1,49
Dotacje celowe	43 935	0,13
Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące	5 000	0,02
Dotacje celowe otrzymane od samorządu województwa	4 981	0,02

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w roku 2020:

- **Nowa droga w Starym Grodkowie.** To pierwsza z 5 dróg, na które pozyskano dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 80%. Całkowity koszt tego zadania to ok. 190 000 zł.
- **Budowa drogi w Brzezinach.** Całkowity koszt realizowanego zadania to ok. 900 000 zł z dotacją w wysokości 80% z Funduszu Dróg Samorządowych.
- **Droga - ul. Partyzantów w Sidzinie.** Całkowity koszt zrealizowanego zadania to ok. 610 000 zł. Na jego realizację pozyskano dotację w wysokości 80% z Funduszu Dróg Samorządowych.
- **Kompleks dróg w Makowicach.** W ramach realizacji zadania za kwotę ponad 1 050 000 zł wybudowano 1 090 mb drogi. Zadanie było w 80% współfinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych..
- **Ulica Os. Słoneczne w Sidzinie.** W ramach realizacji zadania za kwotę ponad 1 262 000 zł wybudowano 801 mb drogi. Zadanie było w 80% współfinansowane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych.
- **Dodatkowa droga w Brzezinach.** W ramach zadania zostało wykonane włączenie zrealizowanej w 2020 r. drogi z Funduszu Dróg Samorządowych do drogi powiatowej oraz, w części, droga w kierunku cmentarza. Wydano 130 000 zł ze środków własnych Gminy Skoroszyce. Łącznie w bieżącym roku nakład finansowy na drogi w sołectwie Brzeziny wyniósł 1 030 000 zł.
- **Budowa chodnika w Chróście.** W ramach wspólnego zadania Powiatu Nyskiego oraz Gminy Skoroszyce (po 50%) za ponad 180 000 zł został wybudowany nowy chodnik w ul. Ogrodowej.
- **Termomodernizacja Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Chróście.** Zakończono realizację umowy na termomodernizację Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Chróście 2 etap. Na realizację zadania pn. "Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Subregionu Południowego" pozyskaliśmy ponad 562 566 zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Całkowity koszt przedsięwzięcia to ok. 1 400 000 zł. Prace obejmują remont budynku przedszkola ze stołówką oraz remont sali gimnastycznej. Jest to:
 - ocieplenie dachu i ścian,
 - wymiana okien,
 - wymiana centralnego ogrzewania,
 - remont generalny sali gimnastycznej w tym sanitariaty, oświetlenie, nowa podłoga, wyposażenie sali w sprzęt sportowy,
 - instalacja wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła.

⁶⁸ Raport o stanie gminy Skoroszyce za rok 2020. Skoroszyce maj 2021

- **Budowa remizy OSP w Skoroszytach.** W 2020 r. rozpoczęto realizację 2. etapu budowy remizy dla OSP Skoroszyce. Wartość zadania: 1 380 000 zł. Zakończenie prac planowano na 1. półrocze 2021 r. Na realizację zadania pozyskano 500 000 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Na dzień 31.12.2020 r. stan mienia przedstawiał się następująco⁶⁹:

- grunty 3.042 026,43 zł
- budynki i lokale . 11.760 406,41 zł
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej 15.243.790,46 zł
- kotły i maszyny 151.321,68 zł
- maszyny i urządzenia 155.694,21 zł
- urządzenia techniczne 321.377,80 zł
- środki transportu 639.397,42 zł
- narzędzia , przyrządy 14 189,28 zł

RAZEM: 31 328 203,69zł

Wielkość majątku i budżetu nie wskazuje na zagrożenia dla możliwości finansowania wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych Gminy.

2.16.2. OGRANICZENIA I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY

W gminie Skoroszyce występuje tendencja wielofunkcyjnego rozwoju. Funkcjami wiodącymi stają się:

- funkcja usługowo-rekreacyjna - przy terenach usytuowanych w pobliżu cieków lub zbiorników wodnych, a także skupisk leśnych,
- funkcja produkcyjna (aktywność gospodarcza) - wzdłuż linii kolejowej,
- funkcja rolnicza - w pozostałej części wsi.

Bariery i zagrożenia rozwoju stanowią istniejące uwarunkowania, przedstawione poniżej.

2.16.2.1. Ograniczenia pochodzenia naturalnego

- Kompleksy gleb o wysokiej bonitacji klas I - III na terenie całej gminy,
- Tereny ekosystemów wodno - łąkowych, położonych wzdłuż rzeki Nysa Kłodzka,
- Tereny zagrożone wodami powodziowymi wzdłuż Nysy Kłodzkiej; zakaz wykonywania robót ziemnych w międzywalu i strefie minimum 50 m od istniejących obwałowań przeciwpowodziowych,
- Tereny zagrożone erozją wodną i wietrzną.

2.16.2.2. Ograniczenia pochodzenia antropogenicznego

- Strefa zagrożenia wzdłuż gazociągu, o zasięgu ustalonym zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami szczegółowymi.

⁶⁹ Raport o stanie gminy Skoroszyce za rok 2020. Skoroszyce maj 2021

2.16.2.3. Główne źródła zagrożeń środowiska przyrodniczego i stanu sanitarnego

- Uciążliwości i zagrożenia związane z intensywnym ruchem komunikacyjnym na drogach krajowych i, w mniejszym stopniu, na drogach powiatowych,
- Lokalne kotłownie i skupiska emitorów z palenisk domowych, powodujące zanieczyszczenie powietrza we wszystkich miejscowościach gminy,
- Dzikie wysypiska odpadów komunalnych.

2.16.2.4. Obszary szczególnej ochrony środowiska

- Parki Krajobrazowe w miejscowościach Chróścina, Sidzina i Skoroszyce,
- Korytarze ekologiczne wzdłuż ważniejszych cieków wodnych.

CZĘŚĆ B.

KIERUNKI

3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE 2014-2023

3.1. OKREŚLENIE „MISJI” I „WIZJI” ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE

Misja rozwoju Gminy Skoroszyce – która określa podstawowe wartości gminy Skoroszyce. Wartości te pomagają ujednoczyć sposoby - działania Władz i Administracji w sprawach kluczowych dla całej społeczności lokalnej - została sformułowana w Strategii Rozwoju Gminy⁷⁰:

Dbać o dobro mieszkańców gminy podnosząc jakość usług publicznych, wspierając aktywność i inicjatywy obywateli oraz rozwijając infrastrukturę gminną. Umiejętnie korzystać z dostępnych zasobów przy poszanowaniu zasady zrównoważonego rozwoju

Misja określa kierunek działania jednostek Urzędu Gminy, ich rolę i sens istnienia.

Wizją rozwojową Gminy - jej docelowym stanem w przyszłości, możliwym do osiągnięcia przy założeniu wystąpienia korzystnych warunków zewnętrznych i podejmowania trafnych i skutecznych działań - jest:

Gmina przyjazna wszystkim mieszkańcom, umożliwiająca korzystanie z rozwiniętej infrastruktury, pełne uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym, pracę, rekreację oraz realizację planów prywatnych i ambicji zawodowych.

Wizja zawiera aspiracje obywateli i ma inspirować do wspólnego działania Władze i Mieszkańców.

⁷⁰ strategia rozwoju gminy Skoroszyce na lata 2014-2023, Skoroszyce, sierpień 2014

3.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE

Na podstawie diagnozy stanu gminy, biorąc pod uwagę główne problemy mieszkańców oraz potencjał rozwojowy gminy określono cztery priorytetowe cele strategiczne na lata 2014-2023. Cele strategiczne są dość ogólne, dlatego w ramach każdego z nich wyodrębniono kilka celów operacyjnych, których realizacja przybliży gminę do osiągnięcia celów strategicznych. Celami operacyjnymi, które są punktem wyjścia dla określenia przyszłych działań, objęto tylko obszary wchodzące w zakres zadań samorządu gminnego. System celów strategicznych i operacyjnych dla Gminy na lata 2014-2023 przedstawia się następująco:

1. Rozbudowa infrastruktury społecznej, komunikacyjnej, komunalnej i ochrony środowiska

1.1. Modernizacja dróg na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą

1.2. Budowa chodników i tras rowerowych

1.3. Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej

1.4. Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków

1.5. Modernizacja i budowa zbiorników wody pitnej

1.6. Wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii

1.7. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

1.8. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, kultury i sportu

2. Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego

2.1. Podniesienie poziomu porządku publicznego

2.2. Podniesienie bezpieczeństwa publicznego poprzez wsparcie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej

3. Podniesienie jakości usług publicznych

3.1. Zwiększenie różnorodności form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

3.2. Wsparcie systemu pomocy społecznej

3.3. Rozwój oferty usług kulturalnych dla różnych grup wiekowych

3.4. Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi

4. Pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją

4.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych marginalizacją, szczególnie bezrobotnych

4.2. Wsparcie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i inicjatyw mieszkańców

4.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

4.4. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Najsilniejsze powiązanie z zagadnieniem gospodarki przestrzennej wykazują cele operacyjne zaznaczone wyżej. Działania służące realizacji tych celów zostały zdefiniowane następująco:

- **Cel operacyjny 1.1. Modernizacja dróg na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą.**
 - Rozwinięta infrastruktura drogowa nie tylko poprawia dostępność komunikacyjną gminy i poszczególnych miejscowości, ale przede wszystkim podnosi bezpieczeństwo i wygodę mieszkańców, w efekcie podnosząc atrakcyjność inwestycyjną gminy. Cel ten obejmuje budowę, remont, modernizację oraz utwardzenie dróg gminnych oraz udział w poprawie

jakości dróg powiatowych na terenie gminy Skoroszyce. Oprócz naprawy nawierzchni, w ramach dostępnych środków finansowych, gmina dbać będzie o infrastrukturę towarzyszącą (w tym oświetlenie).

- **Cel operacyjny 1.2. Budowa chodników i tras rowerowych**
 - *Przy niektórych drogach w gminie brakuje odpowiednich poboczy i chodników, brakuje także tras rowerowych. Realizacja tych inwestycji podniesie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego i pozytywnie wpłynie na komfort życia mieszkańców gminy.*
- **Cel operacyjny 1.3. Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej**
 - *Poszerzenie dostępu mieszkańców do sieci kanalizacyjnej jest priorytetem rozwoju gminy Skoroszyce w najbliższych latach. Dostęp do tej infrastruktury znacząco poprawia wygodę życia, obniża koszty utrzymania domu i zachęca do osiedlenia się na terenie gminy. W najbliższych latach planowana jest rozbudowa kanalizacji do miejscowości Giełczyce oraz Sidzina. Większa liczba gospodarstw podłączonych do sieci wpłynie na konieczność rozbudowy oczyszczalni w Skoroszycach oraz budowy bioreaktora.*
- **Cel operacyjny 1.4. Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków**
 - *Szansą na podniesienie jakości życia mieszkańców niewielkich skupisk ludności, do których niemożliwe będzie doprowadzenie sieci kanalizacyjnej, są przydomowe oczyszczalnie ścieków.*
- **Cel operacyjny 1.5. Modernizacja i budowa zbiorników wodnych**
 - *Istniejący zbiornik wody pitnej w Czarnolesie wymaga modernizacji. Istnieje również potrzeba wybudowania nowego zbiornika w Giełczycach (zapewniającego kilkudniowy zapas wody dla Giełczyc i Sidziny). Oprócz zapewnienia zapasów wody o odpowiedniej jakości zbiorniki takie zmniejszają skutki potencjalnych klęsk żywiołowych.*
- **Cel operacyjny 1.6. Wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii**
 - *Na terenie gminy Skoroszyce istnieją warunki rozwoju dla zielonej energii takiej jak np. wiatraki, fotowoltaika, kolektory słoneczne oraz uprawa roślin energetycznych. W unijnej perspektywie finansowej 2014-2020 na cele związane z rozwojem ekologicznych źródeł pozyskiwania energii zostanie przeznaczonych ponad siedmiokrotnie więcej środków niż w latach 2007-2013 (ponad dziesięciokrotnie na terenie województwa opolskiego). Cel obejmuje działania mające ukierunkowane na zwiększenie zainteresowania odnawialnymi źródłami energii wśród mieszkańców oraz poszukiwanie inwestorów i potencjalnych rynków zbytu dla biomasy produkowanej na terenie gminy.*
- **Cel operacyjny 1.8. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty i kultury**
 - *Aby w pełni dostosować ofertę gminy Skoroszyce do potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców konieczne są inwestycje w nowoczesną infrastrukturę oświaty. Budowa nowego obiektu przedszkolnego w Skoroszycach mogłaby zapewnić dzieciom komfortowe i spełniające wszystkie normy warunki. Dodatkowo realizacja celu obejmuje bieżące dokonywanie niezbędnych napraw i remontów w pozostałych obiektach szkolno-przedszkolnych oraz pełne dostosowanie ich do reformy edukacyjnej obniżającej wiek obowiązku szkolnego do 6 lat.*
- **Cel operacyjny 4.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości**

- *Przedsiębiorczość jest jednym z kluczowych czynników rozwoju gminy. Poziom przedsiębiorczości w gminie Skoroszyce jest stosunkowo niski na tle powiatu. Działania Gminy mogą obejmować wsparcie informacyjne dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Przedsiębiorcy uzyskują pomoc w dopełnieniu formalności związanych z założeniem firmy oraz informację o dostępnych formach wsparcia przedsiębiorczości. Informacje udostępniane będą również za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy. Urząd Gminy będzie również współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Nysie i innymi instytucjami w zakresie aktywizacji i wzrostu mobilności zawodowej mieszkańców gminy oraz wsparcia przedsiębiorczości (kursy, szkolenia, dotacje, doradztwo).*
- **Cel operacyjny 4.4. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy**
 - *Jedną z szans rozwojowych gminy jest zainteresowanie gminą dużego zewnętrznego inwestora i powstanie dużego w skali gminy zakładu pracy. Ważną gałęzią rozwoju gospodarki jest również wspieranie tworzenia mikroprzedsiębiorstw w sferze usług wzajemnych jako szansy na samozatrudnienie. Część opisanych powyżej działań (przede wszystkim ukierunkowanych na rozwój infrastruktury technicznej) podniesie atrakcyjność inwestycyjną gminy. Oprócz tego Urząd Gminy będzie kontynuować działania promujące gminę na wyższych szczeblach, rozwijać dotychczasową ofertę inwestycyjną (działki uzbrojone pod inwestycje) oraz aktywnie poszukiwać potencjalnych inwestorów.*

Kreowanie wielofunkcyjnej struktury przestrzenno - gospodarczej gminy Skoroszyce wymaga realizacji przyjętych celów strategicznych, dotyczących:

- w dziedzinie środowiska przyrodniczego:
 - rozwoju terenów wód otwartych dla ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju funkcji rekreacyjnej,
 - rozwoju obszarów leśnych z systemem ciągów ekologiczno - rekreacyjnych,
 - ochrona użytków rolnych wysoką zielenią śródpolną,
- w dziedzinie szeroko pojętego środowiska kulturowego:
 - budowy obwodnicy drogi nr 46 w miejscowości Sidzina,
 - budowy obwodnicy drogi nr 401 w miejscowości Stary Grodków i Skoroszyce,
 - budowy i remontów dróg,
 - rozwoju infrastruktury technicznej: budowa kanalizacji ściekowej, sieci gazowej, telekomunikacji.
 - rozwój przemysłu wydobywczego kruszywa naturalnego przeznaczone do produkcji kruszyw budowlanych i gałęzi z nim związanych,
 - reaktywowania dużych gospodarstw rolnych, zarówno prywatnych, jak również innych form własności oraz średnich wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych, przetwórstwa rolno-spożywczego i mieszkalnictwa zagrodowego,
 - rewitalizacji i rewaloryzacji historycznego dziedzictwa (zachowanie tożsamości miejsca),
 - rozwój usług, przemysłu nieuciążliwego i składów w pasie aktywizacji gospodarczej pomiędzy linią kolejową Brzeg - Nysa a drogą nr 401.

3.3. GŁÓWNE CELE ROZWOJU PRZESTRZENNO - GOSPODARCZEGO GMINY SKOROSZYCE

Realizacja wymienionych wyżej strategicznych celów rozwoju przestrzenno -gospodarczego gminy Skoroszyce pociąga za sobą potrzebę określenia bardziej szczegółowych działań i nakreślenie celów operacyjnych.

Cele operacyjne rozwoju stanowią pochodną celów strategicznych.

- W dziedzinie tworzenia ekosystemów zieleni i wód otwartych - główne cele rozwoju stanowi budowa dużych, średnich i małych zbiorników wodnych, które odgrywają bardzo ważną rolę małej retencji. Zbiorniki te podnoszą walory otoczenia i wartości rekreacyjne terenów, a co najważniejsze, pełnią rolę ochrony przeciwpowodziowej wraz z projektowaną zielenią leśną.
- W dziedzinie rolnictwa zakłada się rozwój gospodarki leśnej ze znacznymi zalesieniami gminy Skoroszyce. Planuje się zwiększenie lesistości gminy poprzez dopuszczenie zalesień na terenach rolnych, zieleni urządzonej i śródpolnej, chroniącej obszary rolne przed degradacją.
- W dziedzinie usług, przemysłu nieuciążliwego, składów i przetwórstwa w paśmie południowo-północnym (strefa aktywności gospodarczej) oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, drobnej wytwórczości oraz usług zlokalizowanych w zabudowie zagrodowej i innych budynkach usługowo-mieszkalnych na terenie całej gminy.
- W dziedzinie mieszkalnictwa głównym celem jest rozwój terenów mieszkaniowych.
- W dziedzinie infrastruktury główne cele stanowi budowa i remonty dróg, budowa obwodnic oraz rozbudowa systemu ciągów rowerowych i pieszych. Niezbędny jest także rozwój infrastruktury technicznej.
- W odniesieniu do rewitalizacji i rewaloryzacji wartości historyczno - kulturowych gminy Skoroszyce główne działania będą polegać na zachowaniu układów urbanistycznych oraz zabytkowych obiektów wraz z ich najbliższym otoczeniem.

Uzupełniającymi celami rozwoju będzie utrzymanie istniejącej infrastruktury technicznej gminy oraz obiektów, w tym również w odniesieniu do sektora usług oświaty, handlu, rzemiosła itp.

4. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO ZGODNIE Z WYMOGAMI USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Zgodnie z obowiązującą ustawą Studium jest jedynym dokumentem planistycznym, sporządzanym dla całego obszaru gminy. Dokument ten nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W rozdziale 4 Studium przedstawia się kierunki rozwoju gminy Skoroszyce zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. Kierunki te są pochodną wykreowanej struktury hierarchicznej celów rozwoju, przedstawionej w rozdziale 3 w części B.

4.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Wyznaczone kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Skoroszyce nie różnią się znacząco od kierunków przedstawionych w ostatniej edycji (aktualizacji) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z roku 2018.⁷¹

Struktura i wielkość terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową pozostają bez zmian.

Przekształcenia struktury przestrzennej w nowym studium zagospodarowania przestrzennego są związane z zapewnieniem Gminie możliwości dalszego rozwoju gospodarczego. Idąc śladem koncepcji zawartej w ostatniej edycji Studium, lokalizacja nowych terenów produkcyjnych i aktywności gospodarczej (AG) zostaje wskazana w rejonie (osi) drogi wojewódzkiej nr 401. Taka oś już zaczęła funkcjonować, Gmina konsekwentnie stawia na jej rozwój, przeznaczając tereny pod strefę aktywizacji gospodarczej. Rozwój tej funkcji opiera się na walorach przestrzennych, takich jak dogodność komunikacyjna oraz nieliczne bariery związane z ochroną środowiska. Pod nowe tereny AG wyznacza się fragment leżący w trzech sołectwach: Startym Grodkowie, Chróście, Pniewie, po wschodniej stronie DW401 (w okolicach lotniska). Pewne ograniczenia mogą powodować stosunkowo wysokie klasy bonitacyjne gleb, ale potrzeby rozwoju w kierunku tworzenia wielofunkcyjnego modelu gospodarczego obszarów wiejskich jest koniecznością współczesnej epoki i jakiś kompromis jest konieczny, aby powstawały nowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy i nie tylko dla nich.

Studium nie wprowadza zmian w kierunkach zagospodarowania w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, wprowadzając do opisu kierunków niezbędne aktualizacje. Studium nie wyznacza terenów wyłącznie przeznaczonych pod budowę instalacji OZE o mocy przekraczającej 500 kW. Funkcje te zostają dopuszczone jako uzupełniający sposób zagospodarowania terenów, na zasadach określonych w przepisach odrębnych:

⁷¹ Uchwała Nr XLI/316/2018 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 12 października 2018 r.

- usługowych [U] – wyłącznie instalacje fotowoltaiczne,
- terenach produkcyjnych i aktywności gospodarczej [AG] – wyłącznie instalacje fotowoltaiczne,
- terenów eksploatacji złóż [PG] - instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej z następujących źródeł:
 - energii wiatru, przy czym lokalizacja w/w instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, możliwa jest wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium,
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych
 - fotowoltaiki,
- oraz terenach upraw rolnych [R]. - instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, z następujących źródeł:
 - energii wiatru, przy czym lokalizacja w/w instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, możliwa jest wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium,
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych,
 - fotowoltaiki.

Pod względem formalnym Studium wprowadza zestawienie parametrów i wskaźników urbanistycznych dla poszczególnych terenów, co powinno ułatwić korzystanie z dokumentu.

Polityka przestrzenna gminy Skoroszyce jest sformułowana w oparciu o zasady zagospodarowania oraz uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego o znaczeniu ponadlokalnym, ujęte w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego*⁷² oraz opracowywanej jego aktualizacji, w tym:

I. Zasady zagospodarowania:

Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Skoroszyce, odbywa się z uwzględnieniem poniższych zasad:

- 1) Zachowania ładu przestrzennego - przejawiającej się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej, umożliwiającej uzyskanie harmonijnej całości uwzględniającej w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne;
- 2) Racjonalnego kształtowania sieci osadniczej, uwzględniającego potrzeby i możliwości rozwojowe gminy oraz dążenie do spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej, zwartości jednostek osadniczych oraz uzyskania równowagi terenów zabudowanych i terenów zieleni;
- 3) Preferencji intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową) - oznaczającej intensyfikację procesów inwestycyjnych na terenach już zagospodarowanych i przeciwdziałanie zajmowaniu nowych obszarów pod zabudowę;
- 4) Budowania tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego - polegającej na pielęgnowaniu tradycji kulturowych, dbaniu o materialną spuściznę historyczną, eksponowaniu krajobrazu kulturowego i przyrodniczego i zacieśnieniu więzi społeczności lokalnych;

⁷² Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019, poz. 1798 z dnia 14.05.2019 r.

- 5) Spójności i ciągłości przestrzennej przy wyznaczaniu obszarów planistycznych i ich strefowaniu - w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów rozwojowych przy jednoczesnej minimalizacji sytuacji konfliktowych, polegającej na wskazaniu, poszanowaniu i ochronie obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony) przy wyznaczaniu wielofunkcyjnych obszarów rozwoju;
- 6) Stymulowania rozwoju - społecznego, gospodarczego i przestrzennego, z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych.

II. Uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego:

A. Struktura i funkcje gminy

1) W rozwoju przestrzennym gminy Skoroszyce uwzględnia się:

- a) Wielofunkcyjny rozwój obszaru, w tym rozwój rolnictwa wyspecjalizowanego i ekologicznego oraz funkcji turystyki i rekreacji, a także zachowanie i ochronę dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego.
- b) Wieś Skoroszyce jako lokalny ośrodek rozwoju przeznaczony do obsługi mieszkańców gminy w zakresie usług podstawowych wymaga wzmocnienia funkcji gospodarczych i społecznych oraz poprawy ładu przestrzennego.

B. Dostępność transportowa

2) W rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia się:

- a) planowaną drogę S46 po nowym śladzie w sąsiedztwie drogi krajowej nr 46 z ewentualnym wykorzystaniem istniejących odcinków tej drogi;
- b) przebieg drogi krajowej nr 46 relacji Kłodzko - Szczekociny, dla której docelowo planuje się modernizację do parametrów klasy GP wraz z postulowaną budową obwodnicy miejscowości Sidzina - w przypadku rezygnacji z budowy drogi S46;
- c) przebieg drogi wojewódzkiej nr 401 relacji Brzeg - Pakosławice o parametrach drogi klasy G wraz z postulowaną budową obwodnic miejscowości Skoroszyce i Stary Grodków;
- d) przebieg drogi wojewódzkiej nr 385 relacji Jaczowice - granica państwa, dla której docelowo planuje się modernizację do parametrów klasy G;
- e) przebieg drugorzędnej linii kolejowej nr 288 relacji Nysa - Brzeg, planowanej do modernizacji/rewitalizacji.

C. System przyrodniczy i środowisko

1) W rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia się:

- a) ochronę i wzmocnienie węzłowych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, w tym:
 - i) poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Otmuchowsko-Nyski”, na obszarze Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich;
 - ii) krajowy korytarz ekologiczny doliny rzeki Nysa Kłodzka;
 - iii) regionalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Cielnica; regionalny korytarz ekologiczny doliny rzeki Stara Struga;
- b) występowanie złóż kruszyw naturalnych, w tym:
 - i) piasków i żwirów „Bielice Zbiornik” , „Brzeziny”.

D. Infrastruktura techniczna

- 1) W rozwoju przestrzennym gminy uwzględnia się:
 - a) budowę dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 400 kV relacji Ząbkowice - Dobrzeń, Dobrzeń-Świebodzice
 - b) przebieg jednotorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Hajduki - Grodków, planowanej do modernizacji;
 - c) przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Lewin Brzeski - Nysa - Paczków.

E. Gospodarka wodna

- 1) Planując zagospodarowanie gminy uwzględnia się:
 - a) ochronę zasobów wodnych, w tym: położenie w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 338 „Subzbiornik Paczków - Niemodlin” wymagającego wysokiej ochrony zasobów wodnych.

F. Ochrona przeciwpowodziowa

- 1) Planując zagospodarowanie gminy uwzględnia się:
 - a) potrzebę podnoszenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, poprzez realizację działań technicznych i nietechnicznych, w tym:
 - b) ochronę przed zabudową obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki Nysa Kłodzka;
 - c) rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury na terenach zurbanizowanych, zapewniającej retencję wód i przetrzymywanie wód w miejscu opadu;
 - d) obszar szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki Nysy Kłodzkiej.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej nie zostały oparte o **Audyt krajobrazowy województwa**. Audyt krajobrazowy to dokument, który zgodnie z tzw. ustawą krajobrazową⁷³, powinien być obligatoryjnie sporządzony przez samorząd województwa. Celem audytu ma być identyfikacja krajobrazów występujących na całym obszarze województwa, określenie cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości. W ramach audytu powinny zostać wyznaczone tzw. krajobrazy priorytetowe, czyli obszary szczególnie cenne dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. **Audyt krajobrazowy województwa opolskiego jest w trakcie sporządzania.**

⁷³ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015, poz 774)

4.2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

4.2.1. USTALENIA OGÓLNE

Niniejsze studium stanowi dokument kierunkowy, określający wytyczne dla działań związanych z zagospodarowaniem przestrzeni dla opracowania:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- innych przedsięwzięć związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Przyjmuje się generalne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w odniesieniu do istniejącej i nowoprojektowanej zabudowy. Są to wstępne wytyczne i postulaty do uściślenia na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów. Dopuszcza się również pozostawienie dotychczasowego przeznaczenia terenów na obszarach obecnie niezainwestowanych.

W oparciu o sporządzony bilans terenów, prognozę demograficzną oraz po rozpatrzeniu wniosków zgłoszonych do Studium zwiększono ilość terenów przeznaczonych pod inwestycje (tereny aktywności gospodarczej, tereny usług, w tym usług publicznych oraz tereny przeznaczone pod instalacje OZE) a także dokonano niewielkiej korekty terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

Obszar gminy podzielony został na 3 strefy. W strefach tych zostały wyznaczone tereny o określonych funkcjach podstawowych i dopuszczalnych oraz zostały zdefiniowane wskaźniki zabudowy (o ile nie kolidują one z przepisami odrębnymi). W uzasadnionych przypadkach dopuszczono odstępstwo od założonych wskaźników. Układ terenów koresponduje z dotychczas obowiązującym, dokonano redukcji ilości wydzielonych terenów poprzez łączenie funkcji – zwłaszcza związanych z przemysłem / aktywnością gospodarczą i usługami oraz m.in. zmniejszono katalog terenów przeznaczonych pod różnorakie usługi publiczne.

Na obszarze Gminy wyznacza się następujące typy terenów o ustalonych funkcjach:

4.2.1.1. Tereny zabudowy mieszkaniowej - oznaczone symbolem M

funkcja podstawowa:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w układzie:
 - wolnostojącym,
 - bliźniaczym,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- zabudowa zagrodowa wraz z obiektami służącymi produkcji rolniczej,
- zabudowa usługowa,

funkcje uzupełniające:

- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,

- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.2. Tereny zabudowy usługowej - oznaczone symbolem U

funkcja podstawowa: zabudowa usługowa w tym usługi z zakresu usług turystycznych:

funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- hotele, motele,
- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna w tym urządzenia służące produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej - fotowoltaika (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium).

4.2.1.3. Tereny zabudowy usług publicznych oznaczone symbolem UP

funkcja podstawowa:

- zabudowa usługowa z zakresu administracji publicznej,
- zabudowa usługowa z zakresu usług oświaty,
- zabudowa usługowa z zakresu usług zdrowia i opieki społecznej.

funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona,
- place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.4. Tereny zabudowy usług kultu religijnego oznaczone symbolem UK

funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu usług kultu religijnego:

funkcje uzupełniające:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa usługowa,
- zieleń urządzona,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.5. Tereny usług sportu i rekreacji oznaczone symbolem US

funkcja podstawowa: zabudowa usługowa z zakresu usług sportu; jak boiska sportowe, hale sportowe, stadiony, obiekty do gier terenowych, pola golfowe,

funkcje uzupełniające:

- obiekty socjalne,
- zabudowa usługowa z zakresu usług użyteczności publicznej, kultury, oświaty, zdrowia i opieki społecznej,
- parkingi, miejsca postojowe,
- zieleń urządzona,

- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - energii ze źródeł geotermalnych,
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.6. Tereny zabudowy produkcyjnej i aktywności gospodarczej oznaczone symbolem AG

funkcja podstawowa:

- zabudowa przemysłowa,
- składy magazyny,
- zabudowa z zakresu obsługi komunikacji takie jak:
 - stacje paliw,
 - parkingi,
 - garaże wielopoziomowe,
 - stacje obsługi pojazdów

funkcje uzupełniające:

- zabudowa usługowa,
- obiekty zakresu:
 - pensjonaty,
 - motele i hotele,
- zabudowa z zakresu obsługi komunikacji,
- zieleń urządzona,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - energii ze źródeł geotermalnych,
 - fotowoltaiki (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium).

4.2.1.7. Tereny zieleni parkowej oznaczone symbolem ZP

funkcja podstawowa:

- zieleń urządzona
 - parki ,
 - skwery,
 - zieleńce,

funkcje uzupełniające:

- tereny sportu i rekreacji, ścieżki dydaktyczne,
- mała architektura,
- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:

- energii ze źródeł geotermalnych,
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.8. Tereny lasów oznaczone symbolem ZL

funkcja podstawowa: las,

funkcje uzupełniające:

- urządzenia melioracji wodnych,
- parkingi leśne,
- ścieżki dydaktyczne,
- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - energii ze źródeł geotermalnych,
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- infrastruktura techniczna i komunikacyjna.

4.2.1.9. Tereny cmentarzy oznaczone symbolem ZC

funkcja podstawowa: cmentarz,

funkcje uzupełniające:

- zieleń urządzona,
- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.10. Tereny ogrodów działkowych oznaczone symbolem ZD

funkcja podstawowa: ogrody działkowe,

funkcje uzupełniające:

- zieleń urządzona,
- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.11. Tereny zieleni nieurządzonej oznaczone symbolem ZN

funkcja podstawowa: zieleń nieurządzona,

funkcje uzupełniające:

- wody otwarte, zbiorniki retencyjne, stawy hodowlane,
- terenowe obiekty sportowe bez obiektów kubaturowych,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.12. Tereny komunikacji, w tym obsługi komunikacji, oznaczone symbolem KS

funkcja podstawowa:

- Tereny komunikacji

- tereny obsługi komunikacji,
 - stacje paliw,
 - parkingi
 - motele, hotele,
 - gastronomia,

funkcje uzupełniające:

- zieleń,
- administracja związana funkcją podstawową,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.13. Tereny kolejowe oznaczone symbolem KK

funkcja podstawowa: tereny obsługi kolejowej,

- dworce kolejowe,
- parkingi
- motele, hotele,
- gastronomia,
- bocznice kolejowe wraz z urządzeniami,
- magazyny, składy,

funkcje uzupełniające:

- zieleń,
- administracja związana funkcją podstawową,
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.14. Tereny wód powierzchniowych oznaczone symbolem WS

funkcja podstawowa: tereny wód otwartych, powierzchniowych,

funkcje uzupełniające:

- urządzenia wodne, melioracji wodnej oraz służące ochronie przez powodzią i suszą,
- obiekty i urządzenia służące rekreacji i turystyce wodnej
- zieleń,
- infrastruktura techniczna.

4.2.1.15. Tereny upraw rolnych oznaczone symbolem R

funkcja podstawowa: tereny uprawa rolnych,

funkcje uzupełniające:

- ogrody, sady,
- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - energii wiatru (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium),
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych,

- fotowoltaiki (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium);
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

4.2.1.16. Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodnich oznaczone symbolem RU

funkcja podstawowa:

- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodnich,
- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową,
- magazyny, składy,
- obiekty inwentarskie,
- silosy,
- obiekty usługowe,

funkcje uzupełniające:

- ogrody, sady,
- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych,
 - fotowoltaiki (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium);
- strefy ochronne od elektrowni wiatrowych – bez możliwości lokalizowania turbin wiatrowych,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej.

4.2.1.17. Teren eksploatacji złóż oznaczony symbolem PG

funkcja podstawowa:

- tereny eksploatacji złóż,
 - obiekty usługowe i socjalne,
 - infrastruktura techniczna,
 - tereny wód.,

funkcje uzupełniające:

- instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, z następujących źródeł:
 - energii wiatru (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium),
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych ,
 - fotowoltaiki (wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku studium).

4.2.1.18. Tereny infrastruktury technicznej oznaczone symbolem IT

funkcja podstawowa: tereny infrastruktury technicznej,

- infrastruktury wodociągowej,
- infrastruktury elektroenergetycznej,
- infrastruktury kanalizacyjnej,

- infrastruktury ciepłowniczej,
- infrastruktury elektrociepłownictwa,

funkcje uzupełniające:

- obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową.

4.2.2. STREFA ZURBANIZOWANA

To obszary zabudowane lub przeznaczone do zabudowy w obowiązującym Studium (edycja z 2018) i planach miejscowych oraz wztiz. w ramach których zostaną zaspokojone potrzeby rozwoju przestrzennego wynikające z przyjętych kierunków rozwoju gminy, prognoz demograficznych, możliwości rozwoju komunikacji i infrastruktury przestrzennej oraz wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów z ostatnich lat. Granice strefy zurbanizowanej wyznaczone w przedmiotowym Studium zostały wskazane w załączniku graficznym.

W obszarach terenów przeznaczonych pod zabudowę – dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia terenów wyznaczonych w Studium - ustala się podstawowe wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów dotyczące:

- 1) Ustalenia dominującej funkcji terenów oraz dopuszczalnych funkcji i sposobów użytkowania terenu, a także ograniczeń i wyłączeń;
- 2) Określenia minimalnej powierzchni nowowydzielanych działek budowlanych;
- 3) Określenia dopuszczalnej powierzchni zabudowy i/lub określenia wymaganego minimalnego % powierzchni biologicznie czynnej;
- 4) Ustalenia zasad polityki parkingowej;
- 5) Jakości przestrzeni, w tym przestrzeni publicznych, standardów mieszkaniowych oraz zasad obsługi infrastrukturalnej.

W ramach substrefy wyróżnia się:

- Tradycyjne wsie o charakterze rolniczym, obejmuje zwarte obszary większości miejscowości w gminie. Są to miejscowości o największej ilości zabudowy związanej z rolnictwem (zabudowy zagrodowej, duże gospodarstwa rolnicze) oraz o zachowanym historycznym układzie przestrzennym miejscowości. Miejscowości te nie rozrastają się w niekontrolowany sposób – nacisk inwestycyjny występuje głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych i uzupełnienie istniejących luk w zabudowie.
- Obszary zabudowy rozproszonej, obejmujące pojedyncze siedliska i zagrody, związane z prowadzeniem gospodarki rolnej oraz zabudowy związanej z gospodarką rolną, infrastrukturą techniczną i komunikacyjną; przewiduje się utrzymanie w obecnym zakresie;

Na obszarze strefy 1 zlokalizowano tereny:

- M Tereny zabudowy mieszkaniowej
- U Tereny zabudowy usługowej
- UP Tereny usług publicznych
- UK Tereny usług kultu religijnego
- US Tereny usług sportu i rekreacji

- AG Tereny zabudowy produkcyjnej i aktywności gospodarczej
- ZD Tereny ogrodów działkowych
- ZP Tereny zieleni parkowej i urządzonej
- ZC Tereny cmentarzy
- ZN Tereny zieleni nieurządzonej
- KS Tereny komunikacji, w tym obsługi komunikacji
- KK Tereny kolejowe
- RU Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
- IT Tereny infrastruktury technicznej

Lokalizacja nowej zabudowy dopuszczalna jest w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy, na terenach – co do zasady - wskazanych w dotychczas obowiązującym Studium (Edycja z 2018). Obowiązuje zasada pierwszeństwa wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczania rozwoju osadnictwa na terenach otwartych oraz kształtowania zwartych przestrzennie jednostek osadniczych, minimalizująca terenochłonność oraz potrzeby związane z ich obsługą, ograniczająca ich negatywny wpływ na środowisko. nie powoduje konieczności budowy nowych dróg publicznych stanowiących powiązania między wsiami oraz magistralnych sieci infrastruktury technicznej. Rozwój odbywać się będzie w oparciu o rozbudowę istniejących systemów infrastruktury transportowej i technicznej.

Przy kształtowaniu zasad polityki przestrzennej na tych terenach należy brać pod uwagę zrównoważone zasady rozwoju mieszkalnictwa i odpowiednich funkcji obsługujących, podwyższanie standardów zabudowy, wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych przy zachowaniu walorów krajobrazowych oraz powiązania komunikacyjne. Zabudowa położona w obrębie i w sąsiedztwie wartościowych układów przestrzennych wsi powinna w swej formie nawiązywać do tradycji budowlanej miejscowości, gminy, czy regionu.

Kierunki i zasady dotyczące zagospodarowania dla uzupełnień istniejącej zabudowy i wprowadzania nowych funkcji w terenach zurbanizowanych substrefy wiejskiej, zainwestowanych i najbliższym otoczeniu istniejącej zabudowy są następujące:

- 1) Lokalizacja nowej zabudowy następuje w pierwszej kolejności na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, zabudowę można lokalizować na innych terenach wyłącznie w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod dany rodzaj zabudowy;
- 2) W przypadku opracowania MPZP obejmującego obszar zabudowany i jego najbliższe sąsiedztwo wymagane jest zbliżenie się z parametrami zagospodarowania terenu do określonych w Studium jak dla nowych terenów inwestycyjnych, za wyjątkiem terenów, gdzie spełnienie tych parametrów nie jest możliwe ze względu na ochronę cennych walorów przyrodniczych lub kulturowych lub ochronę interesu publicznego;
- 3) Możliwa jest zmiana funkcji wiodącej obowiązujących i będących w opracowaniu MPZP na inną funkcję przy zachowaniu zasady niepogarszania w stopniu znaczącym oddziaływania na środowisko, w stosunku do istniejącej lub planowanej obecnie w planach miejscowych funkcji, dopuszcza się alternatywne

(zamienne) zagospodarowanie obszarów określonych w Studium pod funkcje związane z zabudową - funkcją zieleni lub pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu;

- 4) Należy zapewnić odpowiednią dostępność (rozumianą jako wzajemne rozmieszczenie funkcji mieszkaniowych oraz funkcji związanych z ich bezpośrednią obsługą, zapewniające dojście piesze i dojazd rowerem w sposób bezpieczny oraz możliwie najkrótszy) terenów mieszkaniowych do podstawowych usług publicznych, transportu zbiorowego oraz przestrzeni publicznych, w tym przestrzeni otwartych;
- 5) Należy zapewnić odpowiednią dostępność terenów mieszkaniowych do infrastruktury technicznej (w szczególności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz energetycznej) warunkującej poziom życia zgodny ze współczesnymi standardami cywilizacyjnymi;
- 6) Wprowadza się zasadę ochrony przyrodniczej struktury zespołów zieleni wysokiej i średniej wzdłuż cieków wodnych, stanowiących lub mogących stanowić system węzłów i ciągów ekologicznych, ostoi dla zwierząt i roślin, a także ekosystemów mających istotny wpływ na klimat zamieszkiwania i przewietrzanie;
- 7) Rekomenduje się planowane zagospodarowywanie centrów wsi i wyróżniających się terenów o szczególnej wartości historycznej i krajobrazowej w kierunku wysokowartościowych lokalnych przestrzeni publicznych.
- 8) Należy kultywować lokalną tradycję budownictwa, wyrażoną w zasadach kształtowania brył obiektów, układach dachów, wysokości, detalu architektonicznym i materiale wykończeniowym, zasada ta powinna być rozumiana w sposób twórczy, nie tylko odtworzeniowy.
- 9) Przestrzegać tradycyjnych zasad w rozplanowaniu zabudowy i utrzymaniu charakteru zabudowy.
- 10) Kontynuacja zabudowy zagrodowej w lukach pomiędzy istniejącą zabudową jako tzw. zabudowa uzupełniająca.
- 11) Nowo projektowane tereny pod zabudowę mieszkaniową powinny tworzyć skoncentrowane formy zabudowy.
- 12) Dążyć do zachowania prawidłowych, harmonijnych relacji między zabudową a zagospodarowaniem towarzyszącym bądź sąsiadującym ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań funkcjonalnych, krajobrazowych i kulturowych.
- 13) Wszystkie stałe lub tymczasowe obiekty budowlane o wysokości 50 m i więcej, podlegają zgłoszeniu do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym zgodnie z przepisami odrębnymi.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki urbanistyczne dla **strefy 1 – zurbanizowanej, dla strefy 1 - zurbanizowanej**. Ponadto dla obszarów pozostających w strefach „A”, „B”, „E”, „K”, „W” i „OW” i na terenach KK oraz wskazanych lokalizacji dla urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW, obowiązują ustalenia dodatkowe.

Tabela 46. Wskaźniki urbanistyczne dla terenów znajdujących się w strefie 1 – zurbanizowanej.

Symbol terenu	Nazwa terenu i przeznaczenie podstawowe	Uzupełniające przeznaczenie terenu	Dopuszczalna wysokość zabudowy	Maksymalna powierzchnia zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Minimalna powierzchnia nowowydzielanych działek	Pozostałe ustalenia
M	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w układzie: wolnostojącym, bliźniaczym, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa zagrodowa wraz z obiektami służącymi produkcji rolniczej, zabudowa usługowa, 	<ul style="list-style-type: none"> zieleń urządzona, place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne, infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	<p>12m dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej,</p> <p>15 m dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej</p>	50%	30%	<ul style="list-style-type: none"> 1 000 m² zabudowa wolnostojąca, 800 m² zabudowa bliźniacza, Pozostałe – nie wyznacza się 	<p>Dopuszcza się dachy płaskie a także, dwu lub wielospadowe, o nachyleniu połąci 25- 45°, z odstępstwami wynikającymi ze sposobu ukształtowania zabudowy istniejącej w sąsiedztwie; za dwuspadowy dach, odpowiadający poszczególnym częściom rzutu budynku;</p> <p>Dla zabudowy mieszkaniowej należy przewidywać parkingi i miejsca postojowe w ilości co najmniej 1 miejsca na mieszkanie,</p>
U	<p>Tereny zabudowy usługowej</p> <p>zabudowa usługowa w tym usługi z zakresu usług turystycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa mieszkaniowa, hotele, motele, zieleń urządzona, place zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne, infrastruktura techniczna i komunikacyjna w tym urządzenia służące produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej -fotowoltaika (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium). 	15 m	50%	20%	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym	<p>W przypadku wprowadzania zabudowy mieszkaniowej jako uzupełniającego przeznaczenia terenu zabudowy usługowej, powierzchnia użytkowa części mieszkalnej budynków usługowych nie powinna przekraczać 50% powierzchni użytkowej tych budynków, a w przypadku lokalizacji odrębnych budynków mieszkalnych w granicach nieruchomości usługowej lub terenów mieszkaniowych w granicach terenów usługowych powierzchnia użytkowa lub powierzchnia zabudowy budynków mieszkalnych nie powinna przekraczać odpowiedniej powierzchni zajmowanej przez budynki usługowe, a powierzchnia terenu mieszkaniowego nie może przekraczać 50% powierzchni całego</p>

							terenu Dla wszystkich terenów usługowych należy ustalić obowiązek zapewnienia miejsc parkingowych wg wskaźnika co najmniej 1 stanowisko postojowe na każde kolejne rozpoczęte 50 m powierzchni użytkowej usług; Dopuszcza się (na wskazanych obszarach) lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (fotowoltaika), o mocy powyżej 500 kW.
UP	Tereny usług publicznych <ul style="list-style-type: none">zabudowa usługowa z zakresu administracji publicznej,zabudowa usługowa z zakresu usług oświaty,zabudowa usługowa z zakresu usług zdrowia i opieki społecznej.	<ul style="list-style-type: none">zabudowa mieszkaniowa,zabudowa usługowa,zieleń urządzona,plac zabaw, urządzenia sportowo-rekreacyjne,infrastruktura techniczna i komunikacyjna	15 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 80%	20%	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.
UK	Tereny usług kultu religijnego	<ul style="list-style-type: none">zabudowa mieszkaniowa,zabudowa usługowa,zieleń urządzona,infrastruktura techniczna i komunikacyjna.	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 60%	30%	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu (np. kultu religijnego) zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.
US	Tereny usług sportu i rekreacji zabudowa usługowa z zakresu usług sportu; jak boiska sportowe, hale sportowe, stadiony, obiekty do gier terenowych, pola golfowe	<ul style="list-style-type: none">obiekty socjalne,zabudowa usługowa z zakresu użyteczności publicznej, kultury, oświaty, zdrowia i opieki społecznej,parkingi, miejsca postojowe,zieleń urządzona,infrastruktura	15 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 60%	30%	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu (np. sportu i rekreacji) zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.

		techniczna i komunikacyjna.					
AG	Tereny zabudowy produkcyjnej i aktywności gospodarczej <ul style="list-style-type: none"> zabudowa przemysłowa, składy magazyny, zabudowa z zakresu obsługi komunikacji takie jak: stacje paliw, parkingi, garaże wielopoziomowe, stacje obsługi pojazdów 	<ul style="list-style-type: none"> zabudowa usługowa, obiekty zakresu: pensjonaty, motele i hotele, zabudowa z zakresu obsługi komunikacji, zieleni urządzona, infrastruktura techniczna i komunikacyjna urządzenia służące produkcji energii (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium). 	20 m	80%	10%	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym - sugerowana 1 800 m ²	<p>Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.</p> <p>Na granicy z terenami mieszkaniowymi należy wyznaczyć w planach miejscowych bufory z zieleni izolacyjnej (zieleni parkowa).</p>
ZD	Tereny ogrodów działkowych	<ul style="list-style-type: none"> zieleni urządzona, obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową, infrastruktura techniczna. 	8 m	10%	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi zasad zagospodarowania rodzinnych ogrodów działkowych
ZP	Tereny zieleni parkowej <ul style="list-style-type: none"> zieleni urządzona parki, skwery, zieleńce, zieleni izolacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> tereny sportu i rekreacji, ścieżki dydaktyczne, mała architektura, infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	8 m	5%, przy zachowaniu przepisów odrębnych	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
ZC	Tereny cmentarzy	<ul style="list-style-type: none"> zieleni urządzona, obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową, infrastruktura techniczna i komunikacyjna 	15 m	10%	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi - zasięg i sposób zagospodarowania obowiązujących stref sanitarnych wokół cmentarza
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej	<ul style="list-style-type: none"> wody otwarte, zbiorniki retencyjne, stawy hodowlane, terenowe obiekty sportowe bez 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.

		<p>objektów kubaturowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> infrastruktura techniczna 					
KS	<p>Tereny obsługi komunikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> Tereny komunikacji tereny obsługi komunikacji, stacje paliw, parkingi motele, hotele, gastronomia, 	<ul style="list-style-type: none"> zieleni, administracja związana funkcją podstawową, infrastruktura techniczna. 	<p>jedna kondygnacja – 5m</p>	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
KK	<p>Tereny obsługi kolei</p> <ul style="list-style-type: none"> tereny obsługi kolejowej, dworce kolejowe, parkingi motele, hotele, gastronomia, bocznice kolejowe wraz z urządzeniami, magazyny, składy, 	<ul style="list-style-type: none"> zieleni, administracja związana funkcją podstawową, infrastruktura techniczna. 	<p>12 m</p>	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.
RU	<p>Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich</p> <ul style="list-style-type: none"> tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich, obiekty kubaturowe związane z funkcją 	<ul style="list-style-type: none"> ogrody, sady, infrastruktura techniczna i komunikacyjna 	<p>15 m</p>	<p>60%</p>	<p>20%</p>	nie określa się	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.

	<p>podstawową,</p> <ul style="list-style-type: none"> • magazyny, składy, • obiekty inwentarskie, • silosy, • obiekty usługowe, 						
IT	<p>Tereny infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury wodociągowej, • infrastruktury elektroenergetycznej, • infrastruktury kanalizacyjnej, • infrastruktury ciepłowniczej, • infrastruktury elektrociepłownictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową. 	<p>Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi</p>	<p>nie określa się</p>	<p>nie określa się</p>	<p>nie określa się</p>	<p>Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi</p>

4.2.3. STREFA ROLNA

Strefa obejmuje tereny rolne (pola, łąki, pastwiska, etc.) tereny istniejącego, zainwestowania wiejskiego i rolniczego, służącemu produkcji rolnej oraz tereny istniejącej zabudowy, nie wskazanej jako strefa zurbanizowana. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej został opisany w Rozdziale 2.3.4.

Strefa obejmuje tereny, gdzie dominującą funkcją jest gospodarka rolna z możliwością lokalizacji obiektów i urządzeń z nią związanych, w tym obiektów hodowlanych i obsługi rolnictwa. Podstawowym warunkiem wielofunkcyjnego charakteru strefy jest zasada bezkolizyjnego sąsiedztwa terenów o różnych funkcjach. Na terenach tych powinny być realizowane prace na rzecz ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wartości terenu. Tereny rolne powinny być wykorzystywane na cele produkcji rolniczej z udziałem gospodarki sadowniczej oraz na cele turystyki (agroturystyki) i wypoczynku, jako terenów spacerowych i wycieczkowych. Studium dopuszcza na terenach rolnych tworzenie nowej zabudowy związanej bezpośrednio z gospodarką rolną z wyłączeniem funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej.

Na obszarze strefy 2 zlokalizowano tereny:

- ZP Tereny zieleni parkowej
- ZL Tereny lasów
- ZN Tereny zieleni nieurządzonej
- KS Tereny obsługi komunikacji
- KK Tereny obsługi kolei
- WS Tereny wód śródlądowych
- R Tereny upraw rolnych
- RU Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
- PG Tereny eksploatacji złóż
- IT Tereny infrastruktury technicznej

Określa się następujące kierunki i zasady dotyczące zagospodarowania terenów w strefie rolnej:

- 1) Dopuszcza się możliwość lokalizacji zagrodowej, tj. obiektów i urządzeń związanych z istniejącymi lub nowo powstającymi gospodarstwami rolnymi, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) Dopuszcza się uzupełnianie wyposażenia istniejącej zabudowy w zakresie infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz ogrzewania, z warunkiem przechodzenia na nieuciążliwe dla środowiska paliwa grzewcze;
- 3) Dopuszcza się osłanianie istniejącej zabudowy, zwłaszcza dysharmonijnej w krajobrazie, pasami lub grupami zadrzewień i zakrzewień;
- 4) Dopuszcza się możliwość przeznaczania gruntów rolnych niskiej jakości bonitacyjnej pod zalesienie;
- 5) Wszystkie obszary, stanowiące dotychczas grunty rolne chronione (klasy I-III) w celu zmiany funkcji na funkcje nierolnicze wymagają sporządzenia planu miejscowego;

- 6) Dopuszcza się możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg, parkingów zgodnie z przepisami szczególnymi i nie kolidujących z funkcją dominującą;
- 7) Dopuszcza się prowadzenie eksploatacji kopalin w obszarach udokumentowanych złóż surowców naturalnych. Obowiązuje wyłączny sposób eksploatacji złoża zgodny z przepisami ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz. U. z 2023, poz. 633 z późn. zm.) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy; Dopuszcza się kierunek rekultywacji terenów przekształconych górnictwo - leśny, rolny z możliwością zagospodarowania zbiornika poeksploatacyjnego jako stawu do hodowli ryb, wodny lub turystyczny, z możliwością realizacji obiektów i urządzeń służących turystyce, rekreacji i wypoczynkowi oraz opiece zdrowotnej;
- 8) Zaleca się realizację terenów spacerowych i wycieczkowych po istniejących szlakach – drogach polnych, miedzach;
- 9) Dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów małej architektury, urządzeń rekreacyjno-sportowych takich jak: ścieżki piesze, ścieżki zdrowia, ścieżki rowerowe, boiska, punkty widokowe, miejsca odpoczynku itp.;
- 10) Dla stref ochronnych czynnych i zlikwidowanych terenów eksploatacji złóż mineralnych wprowadza się ograniczenia w zabudowie, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 11) Dopuszcza się lokalizację elektrowni fotowoltaicznych na mocy wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 12) Wprowadza się zasadę ochrony przyrodniczej struktury zespołów zieleni wysokiej i średniej oraz cieków wodnych, stanowiących lub mogących stanowić system węzłów i ciągów ekologicznych, ostoi dla zwierząt i roślin, a także ekosystemów mających istotny wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów oraz na klimat zamieszkiwania i przewietrzanie.;
- 13) Na terenach położonych w obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady i ograniczenia wskazane w rozdziale 9.1. Kierunków, w tym wynikające z przepisów odrębnych.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki urbanistyczne dla **strefy 2 - rolnej**. Ponadto dla obszarów pozostających w strefach „A”, „B”, „E”, „K”, „W” i „OW” i na terenach KK oraz wskazanych lokalizacji dla urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW, obowiązują ustalenia dodatkowe.

Tabela 47. Wskaźniki urbanistyczne dla terenów znajdujących się w strefie 2 – rolnej.

Symbol terenu	Nazwa terenu i przeznaczenie podstawowe	Uzupełniające przeznaczenie terenu	Dopuszczalna wysokość zabudowy	Maksymalna powierzchnia zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Minimalna powierzchnia nowowydzielanych działek	Pozostałe ustalenia
ZP	Tereny zieleni parkowej • zieleni urządzone parki, skwery, zieleńce, zieleni izolacyjna	<ul style="list-style-type: none"> tereny sportu i rekreacji, ścieżki dydaktyczne, mała architektura, infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	8 m	5%, przy zachowaniu przepisów odrębnych	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
ZL	Tereny lasów	<ul style="list-style-type: none"> urządzenia melioracji wodnych, parkingi leśne, ścieżki dydaktyczne, infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej	<ul style="list-style-type: none"> wody otwarte, zbiorniki retencyjne, stawy hodowlane, terenowe obiekty sportowe bez obiektów kubaturowych, infrastruktura techniczna 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
KS	Tereny obsługi komunikacji • Tereny komunikacji • tereny obsługi komunikacji, stacje paliw, parkingi motele, hotele, gastronomia,	<ul style="list-style-type: none"> zieleni, administracja związana funkcją podstawową, infrastruktura techniczna. 	jedna kondygnacja – 5m	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
KK	Tereny obsługi kolei	<ul style="list-style-type: none"> zieleni, administracja związana funkcją 	12 m	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę

	<ul style="list-style-type: none"> • tereny obsługi kolejowej, • dworce kolejowe, • parkingi • motele, hotele, • gastronomia, • bocznice kolejowe wraz z urządzeniami, • magazyny, składy, 	<ul style="list-style-type: none"> • podstawową, infrastrukturą techniczną. 					wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.
WS	<p>Tereny wód śródlądowych</p> <p>tereny wód otwartych, powierzchniowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • urządzenia wodne, melioracji wodnej oraz służące ochronie przez powodzią i suszą, • obiekty i urządzenia służące rekreacji i turystyce wodnej • zieleń, • infrastruktura techniczna. 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi
R	<p>Tereny upraw rolnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ogrody, sady, • instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium), • obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej 	15 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 10%	nie określa się	nie określa się	<p>Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi.</p> <p>Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.</p> <p>Dopuszcza się (na wskazanych obszarach) lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500kW.</p>
RU	<p>Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • tereny obsługi produkcji w gospodarstwach, rolnych, hodowlanych i 	<ul style="list-style-type: none"> • ogrody, sady, • infrastruktura techniczna 	15 m	60%	20%	nie określa się	<p>Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ogrodniczych, • obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową, • magazyny, składy, • obiekty inwentarskie, • silosy, • obiekty usługowe, 						
PG	<p>Teren eksploatacji złóż</p> <ul style="list-style-type: none"> • tereny eksploatacji złóż, • obiekty usługowe i socjalne, • infrastruktura techniczna, • tereny wód. 	instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium)	20 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 10%	nie określa się	nie określa się	<p>Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi.</p> <p>Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.</p> <p>Dopuszcza się (na wskazanych obszarach) lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW.</p>
IT	<p>Tereny infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury wodociągowej, • infrastruktury elektroenergetycznej, • infrastruktury kanalizacyjnej, • infrastruktury ciepłowniczej, • infrastruktury elektrociepłownictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową. 	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi

4.2.4. STREFA TERENÓW OTWARTYCH I WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Strefa obejmuje tereny otwarte doliny Nysy Kłodzkiej oraz innych zbiorników i cieków wodnych a także łąk, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, na których dopuszcza się zagospodarowanie turystyczne.

Ponadto strefa obejmuje istniejące lasy i zalesienia oraz zadrzewienia. Dominującą funkcją użytkowania terenów jest gospodarka leśna z możliwością lokalizacji obiektów i urządzeń z nią związanych, z wyjątkiem baz transportowych i zakładów przetwórczych. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej został opisany w Rozdziale 2.3.1.9 i 2.3.4.5. zasoby wodne opisane zostały w Rozdziale 2.3.1.4.-2.3.1.6 a szata roślinna i świat zwierzęcy w Rozdziale 2.3.3. „Uwarunkowań”.

Na obszarze strefy 3 zlokalizowano tereny:

- ZP Tereny zieleni parkowej
- ZL Tereny lasów
- ZN Tereny zieleni nieurządzonej
- KS Tereny obsługi komunikacji
- KK Tereny obsługi kolei
- WS Tereny wód śródlądowych
- R Tereny upraw rolnych
- PG Tereny eksploatacji złóż
- IT Tereny infrastruktury technicznej

Strefa 3. wraz ze strefą 2. Rolną tworzy obszar o podwyższonych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. W związku z tym wyklucza się możliwość wprowadzania nowej zabudowy i za wyjątkiem obiektów i urządzeń dopuszczonych w obszarze lasów na podstawie przepisów odrębnych.

W gminie na tych terenach powinny być realizowane działania na rzecz ochrony ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz udostępnienia ich dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiającym zachowanie ich wartości przyrodniczych, z ograniczonym wykorzystaniem rolniczym i wykluczeniem funkcji osadniczych.

Na tych terenach powinny być podejmowane prace na rzecz utrzymania istniejących tras komunikacyjnych i ciągów infrastruktury technicznej, ewentualne uzupełnianie ich w niezbędnym zakresie. Studium wyklucza wykorzystywanie terenów leśnych, łąk i pastwisk dla funkcji osadniczej, w tym również związanej z działalnością rolniczą.

W strefie 3. Terenów otwartych, lasów i wód powierzchniowych:

- 1) Wprowadza się zasadę ochrony przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków i zbiorników wodnych, w tym wszystkich terenów stanowiących lub mogących stanowić system węzłów i ciągów ekologicznych, ostoi dla zwierząt i roślin, a także ekosystemów mających istotny wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów i mających istotny wpływ na klimat zamieszkiwania i przewietrzanie;

- 2) Dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów małej architektury, urządzeń rekreacyjno-sportowych takich jak: ścieżki piesze, ścieżki zdrowia, ścieżki rowerowe, boiska, punkty widokowe, miejsca odpoczynku itp., z zachowaniem przepisów odrębnych;
- 3) Dopuszcza się możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci oraz urządzeń infrastruktury technicznej (w tym także zbiorników wodnych, ujęć i studni), a także dróg, zatok, parkingów, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) Dopuszcza się możliwość alternatywnego przeznaczania łąk pod zalesienie;
- 5) Lokalizacja obiektów na terenie lasów – zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi lasów;
- 6) Wymaga się stosowanie wyłącznie biologicznej obudowy cieków wodnych, a w przypadku konieczności ich regulacji – unikanie skracania przebiegu koryt, zabezpieczanie ich przed erozją przez zabudowę roślinną;
- 7) Wyklucza się wykorzystywanie terenów dla funkcji osadniczej, w tym również związanej z działalnością rolniczą; w obiektach istniejących — uzupełnianie wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz ogrzewania, z warunkiem przechodzenia na nieuciążliwe dla środowiska paliwa grzewcze;
- 8) Na terenach położonych w obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady i ograniczenia wskazane w rozdziale 4.11, w tym wynikające z przepisów odrębnych.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki urbanistyczne dla strefy 3- terenów otwartych, lasów i wód powierzchniowych. Ponadto dla obszarów pozostających w strefach „A”, „B”, „E”, „K”, „W” i „OW” i na terenach KK oraz wskazanych lokalizacji dla urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW, obowiązują ustalenia dodatkowe.

Tabela 48. Wskaźniki urbanistyczne dla terenów znajdujących się w strefie 3 – terenów otwartych i wód powierzchniowych.

Symbol terenu	Nazwa terenu i przeznaczenie podstawowe	Uzupełniające przeznaczenie terenu	Dopuszczalna wysokość zabudowy	Maksymalna powierzchnia zabudowy	Minimalna powierzchnia biologicznie czynna	Minimalna powierzchnia nowowydzielanych działek	Pozostałe ustalenia
ZP	Tereny zieleni parkowej • zieleń urządzona parki, skwery, zieleńce, zieleń izolacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • tereny sportu i rekreacji, ścieżki dydaktyczne, • mała architektura, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	8 m	5%, przy zachowaniu przepisów odrębnych	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
ZL	Tereny lasów	<ul style="list-style-type: none"> • urządzenia melioracji wodnych, • parkingi leśne, • ścieżki dydaktyczne, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna. 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej	<ul style="list-style-type: none"> • wody otwarte, zbiorniki retencyjne, stawy hodowlane, • terenowe obiekty sportowe bez obiektów kubaturowych, • infrastruktura techniczna 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
KS	Tereny obsługi komunikacji • Tereny komunikacji • tereny obsługi komunikacji, stacje paliw, parkingi motele, hotele, gastronomia,	<ul style="list-style-type: none"> • zieleń, • administracja związana funkcją podstawową, • infrastruktura techniczna. 	jedna kondygnacja – 5m	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Ustala się kształtowanie zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.
KK	Tereny obsługi kolei	<ul style="list-style-type: none"> • zieleń, • administracja 	12 m	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych

	<ul style="list-style-type: none"> • tereny obsługi kolejowej, • dworce kolejowe, • parkingi • motele, hotele, • gastronomia, • bocznice kolejowe wraz z urządzeniami, • magazyny, składy, 	związana funkcja podstawową, <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktura techniczna. 					funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym.
WS	Tereny wód śródlądowych tereny wód otwartych, powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none"> • urządzenia wodne, melioracji wodnej oraz służące ochronie przez powodzią i suszą, • obiekty i urządzenia służące rekreacji i turystyce wodnej • zieleń, • infrastruktura techniczna. 	nie określa się	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi
R	Tereny upraw rolnych	<ul style="list-style-type: none"> • ogrody, sady, • instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium), • obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej 	15 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 10%	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym. Dopuszcza się (na wskazanych obszarach) lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW.
PG	Teren eksploatacji złóż <ul style="list-style-type: none"> • tereny eksploatacji złóż, • obiekty usługowe i socjalne, • infrastruktura techniczna, • tereny wód. 	instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej (wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium)	20 m	do indywidualnego ustalenia w planie miejscowym – sugerowana maksymalna 10%	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach podyktowanych funkcjonalnością obiektu zabudowę wyższą, do indywidualnego określenia w planie miejscowym. Dopuszcza się (na wskazanych obszarach) lokalizację urządzeń

							wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW.
IT	<p>Tereny infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktury wodociągowej, • infrastruktury elektroenergetycznej, • infrastruktury kanalizacyjnej, • infrastruktury ciepłowniczej, • infrastruktury elektrociepłownictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • obiekty kubaturowe związane z funkcją podstawową. 	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi	nie określa się	nie określa się	nie określa się	Zgodnie z przepisami odrębnymi i branżowymi

4.2.5. STREFY I TERENY SPECJALNE

Na obszarze gminy Skoroszyce wyznacza się strefy ochronne dla obiektów i zespołów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych. Dla ochrony wskazanych obiektów i terenów wyznacza się strefy:

- Strefę „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej;
- Strefę „B” - ochrony konserwatorskiej;
- Strefę „W” – ochrony archeologicznej;
- Strefę „OW” – obserwacji archeologicznej,
- Strefę „K” - ochrony krajobrazu kulturowego

Szczegółowy opis ustaleń znajduje się w rozdziale 4.4.

Ponadto na terenie Gminy znajdują się obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych:

- obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2021 poz. 710);
- zabytki wpisane do rejestru zabytków (34 obiekty);
- stanowiska archeologiczne (106 stanowisk);
- obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022, poz. 916);
- obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023, poz. 633, z późn. zm.) ;
- grunty orne II i III klasy bonitacyjnej chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022, poz. 2409, z późn. zm.);
- lasy - chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2022, poz. 672, z późn. zm.);
- obiekty hydrotechniczne oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią – chronione, zgodnie z zapisami rozdziału 9.1 na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 624, z późn. zm.);
- tereny zamknięte, w tym tereny kolejowe – KK;
- tereny przeznaczone pod lokalizację obiektów energetyki odnawialnej – oznaczone na rysunku Studium (patrz także rozdział 4.15.2.).

Dodatkowo, Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Opolskiego wskazuje na konieczność utworzenia Obszarów Chronionego Krajobrazu:

- „Dolina Nysy Kłodzkiej”.
- „Dolina Starej Strugi”,
- „Dolina Cielnicy”.

A także na poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Otmuchowsko-Nyski”, na obszarze Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich.

4.3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

4.3.1. CELE I ZADANIA OCHRONY

Wśród lokalnych wartości zasobów środowiska przyrodniczego gminy Skoroszyce największe znaczenie mają:

- gleby,
- wody,
- krajobraz,
- lasy i zadrzewienia
- złoża naturalne kruszywa budowlanego (żwiry).

Szczególnie ważna jest na obszarze gminy gospodarka wodna. Prawidłowe gospodarowanie wodą istotna jest zarówno z uwagi na zagrożenie powodziowe, jak i w celu podniesienia atrakcyjności terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i terenów pod budowę obiektów związanych z turystyką i rekreacją przyrodniczą. Gospodarka wodna powinna być ponadto tak ukierunkowana, aby przywrócić rzekom pierwszą klasę czystości.

Równoległe z wodami, bardzo ważną rolę dla środowiska przyrodniczego odgrywa zieleń. Lasy i zadrzewienia są nieodłącznym elementem zbiorników wodnych. Zwiększają atrakcyjność terenu i mają wpływ na klimat, ponadto są siedliskiem wielu roślin i zwierząt. W gminie Skoroszyce bardzo ważne jest przeprowadzenie programu zalesień.

Znaczną część powierzchni gminy zajmują użytki rolne o wyższych klasach bonitacyjnych, są one bogactwem naturalnym, podlegającym ochronie. Niezmiernie ważne jest znalezienie kompromisu pomiędzy potrzebami społeczno - ekonomicznymi mieszkańców gminy a wymogami ochrony środowiska przyrodniczego.

Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego:

- 1) Przedsięwzięcia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska na obszarze gminy powinny koncentrować się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom związanym z zanieczyszczeniem powietrza, wód oraz powierzchni ziemi.
- 2) W celu poprawy jakości powietrza należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń z głównych źródeł przemysłowo-komunalnych oraz instalację urządzeń do ich redukcji na pozostałych obiektach.
- 3) Znaczną poprawę można uzyskać ograniczając tzw. „niską emisję” (indywidualne gospodarstwa domowe, pojazdy samochodowe), wprowadzając w miejsce węgla i innych paliw stałych, paliwa „czyste” (gaz ziemny, olej opałowy) i powszechnie stosując w pojazdach samochodowych katalizatory spalin. W przypadku pozostawienia jako źródła energii paliw stałych, należy wprowadzać wysokosprawne, ekologiczne instalacje do ich spalania, korzystnie integrując systemy grzewcze na poziomie budynków i osiedli.

- 4) Przepuszczalność podłoża, zbiornik wód podziemnych, strefy ochrony ujęć wody stanowią główne uwarunkowania stworzenia zbiorczych systemów kanalizacji gminy, odbioru i zagospodarowania odpadów.
- 5) W zakresie ochrony wód należy przeprowadzić następujące działania:
 - a) ochrona ujęć wody,
 - b) inwentaryzacja i likwidacja „dzikich” punktów zrzutu ścieków,
 - c) uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- 6) Bezwzględnej ochronie podlegają pomniki przyrody oraz parki wiejskie określone w Rozdziale 2.3.3.4 „Uwarunkowań”.
- 7) Należy zapewnić integralności i spójności funkcjonalno-przestrzennej regionalnego systemu przyrodniczego poprzez utrzymanie korytarzy ekologicznych „Nisy Kłodzkiej” (korytarz rangi krajowej) oraz „Starej Strugi” „Cielnicy”.
- 8) W zakresie ochrony przyrody dążyć należy do utrzymania zdolności ekosystemów do odtwarzania zasobów przyrody poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych, przebudowę drzewostanów, wprowadzanie zalesień i zakrzewień śródpolnych, reintrodukcję pierwotnych form roślinnych i zwierzęcych.
- 9) W miejscach licznego występowania gatunków prawnie chronionych należy powołać rezerwy częściowe, użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne oraz objąć ochroną prawną drzewa pomnikowe.
- 10) W opracowaniach przestrzennych uwzględniać:
 - a) Opracowanie „Korytarze ekologiczne województwa opolskiego i ich rola w optymalizacji struktury wielkoprzestrzennego systemu obszarów chronionych tego województwa, Badora K., Rosik-Dulewska Cz. (Uniwersytet Opolski, 2010),
 - b) Waloryzację krajobrazu naturalnego województwa opolskiego wraz z programem czynnej i biernej ochrony, Badora, K., Badora, K., Opole 2006
 - c) inne opracowania florystyczne i faunistyczne powstałe po sporządzeniu w/w waloryzacji.
- 11) Wykonanie czynności zakazanych w stosunku do gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną prawną poprzedzone będzie uzyskaniem zgody właściwego organu ochrony środowiska wskazanego w art. 56 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020, poz. 55), tj. w stosunku do gatunków ściśle chronionych (zezwolenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska) lub w stosunku do gatunków częściowo chronionych (zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska).

Przy kształtowaniu przestrzeni na terenie gminy Skoroszyce należy uwzględnić następujące zasady dotyczące ochrony przyrody:

- 1) Ochrona wszystkich dotychczasowych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie gminy,
- 2) Objęcie ochroną wyznaczonych drzew, proponowanych jako pomniki przyrody,
- 3) Ochrona ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych, tworzenie powiązań ekologicznych dolin rzecznych z uwzględnieniem wymagań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- 4) Zwiększanie retencji dla rolnictwa i zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej poprzez budowę zbiorników małej retencji,

- 5) Porządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę systemu zbiorczej kanalizacji ściekowej z oczyszczalniami ścieków,
- 6) Ograniczenie nadmiernego rozwoju budownictwa, tras komunikacyjnych i infrastrukturalnych,
- 7) Ograniczenie rozpraszania zabudowy dla zachowania i ochrony ekosystemów łąkowo - rolno
- 8) Leśnych poprzez preferowanie zabudowy odtworzeniowej i uzupełniającej w istniejących jednostkach osadniczych oraz poprzez modernizację i adaptację siedlisk istniejących,
- 9) Ograniczenie obudowy ciągów komunikacyjnych, powodującej powstawanie barier ekologicznych i niszczenie walorów widokowych,
- 10) Kształtowanie krajobrazu terenów osadniczych poprzez:
 - a. preferowanie nowej zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
 - b. utrzymanie historycznej i regionalnej skali struktury jednostek osadniczych,
- 11) Ograniczanie przekształceń naturalnych łąk i pastwisk w grunty orne,
- 12) Rekultywację gruntów zdegradowanych i nieużytków w kierunku leśnym,
- 13) Objęcie ochroną przyrodniczą wartościowych okazów drzew.
- 14) Wzdłuż cieków wodnych w odległości minimum 5 m należy pozostawić pas wolny od zabudowy.
- 15) Zakaz wykraczania uciążliwości spowodowanych prowadzoną działalnością poza granice terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny.
- 16) Na terenach zieleni izolacyjnej, zieleni urządzonej i zieleni dolin rzecznych, zakazuje się stosowania roślinności inwazyjnej.
- 17) Dla terenów zalesień ustala się obowiązek stosowania roślinności rodzimej, zgodnej z siedliskiem.

Na uwagę zasługują również: zespoły zieleni parkowej, zadrzewienia śródpolne, przydrożne drzewa. Pełnią one nie tylko akcent estetyczny, ale mają również istotne znaczenie mikroklimatyczne i ekologiczne ze względu na małą powierzchnię gminy pokrytą trwałą roślinnością.

4.3.2. ZASOBY ŚRODOWISKA OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

Ochroną prawną objęte są pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna rosnąca w Mroczkowej, lat 250, obwód pnia 480 cm, wys. 16 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.44;
- Dąb szypułkowy rosnący w Chróście, lat 200, obwód pnia 394 cm, wys. 25 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.235;
- Dąb szypułkowy rosnący w Chróście, lat 300, obwód pnia 500 cm, wys. 28 m, Nr rej. CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1607092.234.

Na terenie gminy występują zabytkowe parki wiejskie, objęte ochroną prawną:

- Park krajobrazowy we wsi Chróście - nr rej. Ks. At. I. - 49/81. Park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 3,89 ha. Na terenie parku znajduje się stanowisko archeologiczne - grodzisko średniowieczne z XIV - XV wieku.
- Park krajobrazowy we wsi Sidzina - nr rej. Ks. At. I. - 50/81. park pochodzi z 2 połowy XIX w o powierzchni 10,98 ha. Na terenie parku znajduje się oficyna dworska.

- Park krajobrazowy we wsi Skoroszyce - nr rej. Ks. At. I. - 48/81. Park pochodzi z początku połowy XIX wieku o powierzchni 5,6 ha. Park ma założenie naturalistyczne. W części północnej znajduje się staw z naturalną linią brzegową o powierzchni 0,52 ha. Na terenie parku występuje ok. 30 egz. cennych drzew w wieku 80 - 130 lat.

Ochrona w/w obiektów opiera się na przepisach odrębnych.

4.3.3. ZASOBY POSTULOWANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ

Najcenniejsze lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego gminy stanowią lasy. Istniejące na obszarze kompleksy leśne zostały objęte prawną ochroną jako:

- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Starej Strugi”
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Nysy Kłodzkiej”
- projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Celnicy”

Planowane jest (zgodnie z PZP WO) poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Otmuchowsko-Nyski”, na obszarze Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich

4.4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.4.1. CELE I ZADANIA OCHRONY

Prowadzona polityka przestrzenna gminy Skoroszyce winna uwzględniać następujące ustalenia i zalecenia:

- 1) Opieka nad zabytkami w Gminie realizowana jest w oparciu o Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Skoroszyce na lata 2020-2023 – zgodnie z Art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami
- 2) W rozwoju przestrzennym gminy związanym z ochroną środowiska historycznego, kulturowego i krajobrazowego gminy, należy kierować się według zasad uwzględniających zakres działań dotyczących tych sfer wartości środowiskowych, określonych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w szczególności:
 - a) zasad kształtowania i ochrony krajobrazu kulturowego - wskazanie obszarów o walorach krajobrazowych wykluczonych z lokalizacji inwestycji mających negatywny wpływ na krajobraz;
 - b) w rozwoju przestrzennym należy kierować się zasadami ochrony terenów przed niekontrolowaną, zabudową, niedostosowaną do otoczenia i jego charakteru;
 - c) zasad form zainwestowania - należy w maksymalnym stopniu inwestycje ukierunkować na harmonijne wpisanie w otaczający krajobraz; ustala się wymóg opracowania studium wpływu inwestycji na krajobraz w przypadku planowania zamierzenia inwestycyjnego kubaturowo i funkcjonalnie obcego historycznemu zagospodarowaniu;
 - d) zachowania i ekspozycji elementów układu przestrzennego i kompozycji zieleni - w szczególności historycznych układów ruralistycznych i urbanistycznych.
- 3) Konserwację i rewitalizację w odniesieniu do obiektów i terenów zabytkowych;
- 4) Adaptację w odniesieniu do obiektów i terenów o potencjalnych wartościach kulturowych;
- 5) Modernizację w odniesieniu do obiektów nie mających cech zabytkowych, a dysharmonizujących obszar o wartościach kulturowych;
- 6) Utrwalanie dotychczasowej formy przestrzennej w danej miejscowości w sytuacji niewielkiego nawarstwienia w stosunku do formy pierwotnej;
- 7) Ochronę terenów osadniczych przed niekontrolowaną, pod względem estetyki architektonicznej, zabudową nie dostosowaną do otoczenia;
- 8) Eliminację czynników degradujących układy historyczne jednostek osadniczych;
- 9) Adaptację i modernizację elementów zabudowy i krajobrazu do potrzeb współczesnych;
- 10) Zagospodarowanie obiektów opuszczonych;
- 11) Rewitalizację wartości krajobrazowych, zachowaniem i adaptacją dawnych zagród chłopskich i folwarków stanowiących wartości historyczne i krajobrazowe;
- 12) Ekspozowanie regionalnej odrębności terenu;
- 13) Bezwzględną ochronę historycznego układu przestrzennego i komunikacyjnego jednostek osadniczych;
- 14) Nowopowstające zespoły urbanistyczne należy harmonijnie komponować z otaczającym krajobrazem, a jeśli znajdować się będą w sąsiedztwie stref ochrony konserwatorskiej, nie powinny kolidować z

historycznym układem zabudowy. Kształtowanie zabudowy i jej otoczenia dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej, podlega następującym ustaleniom:

- a) należy zapewnić ochronę ciągów i osi widokowych poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy, kadrowanie widoków poprzez zabudowę, ukształtowanie linii i płaszczyzny zieleni oraz alei,
- b) należy dostosować skalę zabudowy do otoczenia, uwzględniając ukształtowanie wnętrza urbanistycznych i otwarc kierunkowych,
- c) należy dostosować nowoprojektowaną zabudowę do historycznych układów w zakresie sytuacji, bryły, skali, podziałów architektonicznych, materiałów budowlanych, a także nawiązaniem formami
- d) współczesnymi do lokalnej architektury; należy harmonijnie połączyć elementy zabudowy współczesnej z historyczną,
- e) dla zabudowy zagrodowej preferuje się zwarty układ, lokalizację wzdłuż dróg niższych klas z możliwością powiązań z polami,
- f) należy wprowadzić w nowopowstających zespołach urbanistycznych przestrzenie ogólnodostępne, zieleni urządzoną wysoką i niską oraz ścieżki dla pieszych,
- g) zabudowania zagrodowe należy projektować jako zagrody wielobudynkowe zgodnie z historyczną zasadą kształtowania tych obiektów,
- h) należy ograniczać obudowę ciągów komunikacyjnych, powodującą powstawanie barier ekologicznych oraz zakłócanie ciągów widokowych,
- i) należy unikać sytuowania obiektów budowlanych w sposób powodujący dysharmonię z otoczeniem i harmonizować już istniejące tego typu obiekty.

Na obszarze objętym opracowaniem występują stanowiska archeologiczne zaznaczone na rysunku zmiany studium. Wszelkie projekty inwestycji ziemnych należy uzgadniać z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (OWKZ), a prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi.

4.4.2. STREFY I OBIEKTY OBJETE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

Na terenie gminy wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

- **Strefa „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej** obszaru bardzo ważnego pod względem historycznym i kulturowym. Obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową.
- **Strefa „B” - ochrony konserwatorskiej** obejmującej obszary o zachowanych w dobrym stanie elementach dawnego układu w zakresie rozplanowania i proporcji.
- **Strefa „W” - ochrony archeologicznej.** Strefa rezerwatowa, obejmuje obejmująca unikatowe i reprezentatywne elementy o znaczeniu naukowym lub emocjonalnym, które powinny być objęte ścisłą ochroną. Granice strefy zostały wskazane w załączniku graficznym.
- **Strefa „OW” obserwacji archeologicznej** obejmująca tereny o wczesnej metryce historycznej. Wszelkie inwestycje i prace ziemne na obszarze strefy należy uzgadniać z OWKZ. Strefa ta jest tożsama z pojedynczymi stanowiskami archeologicznymi lub zespołami oraz ich otoczeniem.

- **Strefa „K” - ochrony krajobrazu kulturowego** obejmująca tereny krajobrazu związane z zespołami zabytkowymi, układu zakresie rozplanowania i proporcji; wszelkie zmiany powinny nawiązywać do układu historycznego i prowadzić do zachowania i utrwalenia historycznych form rozplanowania wsi; ochrona konserwatorska na tym terenie polega na takim kształtowaniu ewentualnej zabudowy, aby jej skala nie była konkurencyjna w stosunku do istniejącej sylwety miejscowości.

Strefy te mogą być wyznaczone w drodze decyzji administracyjnych (zarządzeniem Wojewody) lub w drodze stosownych zapisów w planie miejscowym (w tym wypadku obszary te należy uznać za wymagające obowiązkowo opracowania planu ze względu na istniejące uwarunkowania).

Obiekty objęte opieką konserwatorską zostały wskazane w Rozdziale 2.4.1. Uwarunkowań. Na katalog obiektów objętych ochroną składają się:

- Zabytki nieruchome i ruchome wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego;
- Zabytki nieruchome ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru;
- Zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

W zakresie ochrony i zagospodarowania wskazanych obiektów i lub ich otoczenia (stref ochronnych) obowiązują przepisy odrębne, nadrzędne względem ustaleń Studium.

Dla terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej ponadto postuluje się zachowanie zasadniczych elementów rozplanowania układu przestrzennego, w szczególności:

- 1) Przebiegu historycznych ulic i dróg zastodołnych, układów zieleni, zbiorników wodnych,
- 2) Historycznego układu zabudowy;
- 3) Zachowanie odrębności zabytkowych założeń zabudowy w strukturze przestrzennej wsi jako jej elementów (założeń pałacowo-parkowych, układów ruralistycznych, zespołów zieleni, zieleni przydrożnej, typów posadzek - nawierzchni, krzyży i kaplic przydrożnych, ogrodzeń);
- 4) Przywrócenia funkcji publicznych wewnętrznych placów wraz z towarzyszącą zielenią - zachowania cech zabudowy poszczególnych elementów struktury przestrzennej zespołów zabudowy w tym zwłaszcza nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy, kształtu formy, i wystroju budynków, okien i dachów z materiałów tradycyjnych;
- 5) Zachowania i przywrócenia do jak najlepszego stanu obiektów zabytkowych - wszelkie roboty budowlane lub prace konserwatorskie prowadzone przy nich należy zgłaszać, uzgadniać i opiniować przez OWKZ, a obiekty wpisane do rejestru zabytków wymagają pozwolenia konserwatorskiego wydawanego przez OWKZ;
- 6) Utrzymanie funkcji obiektów zabytkowych - mieszkaniowej, mieszkalnictwa zbiorowego, usługowej, z preferencją dla rekreacji i turystyki, kultury i edukacji, centrów konferencyjnych i zjazdów, siedzib ośrodków pracy twórczej oraz handlu i gastronomii;
- 7) Zachowania w nowych realizacjach historycznych zasad zabudowy, pod względem gabarytów, wysokości proporcji, podziałów bryły, geometrii dachów, wystroju architektonicznego oraz stosowania tradycyjnych materiałów;

- 8) Obowiązek uzgadniania z OWKZ prac w obiektach budowlanych na terenie strefy ochrony konserwatorskiej „A” i „B”;

4.4.3. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy brak jest obiektów, wskazanych jako dobra kultury współczesnej.

4.5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

4.5.1. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

4.5.1.1. Komunikacja drogowa

Sieć komunikacji drogowej gminy Skoroszyce opiera się obecnie na drodze krajowej nr 46 łączącej Nysę i Karczów, drodze wojewódzkiej nr 401 Brzeg - Grodków - Pakosławice oraz na drogach powiatowych stanowiących system połączeń lokalnych.

Dla usprawnienia i podniesienia płynności ruchu ponadlokalnego i lokalnego oraz poprawienia bezpieczeństwa należy dążyć do modernizowania i rozbudowy istniejącego systemu komunikacji kołowej.

Postuluje się budowę parkingów przydrożnych przy terenach rekreacyjnych, ważnych miejscach pod względem turystycznym oraz przy szlakach komunikacyjnych.

Celem rozwoju systemu drogowego Gminy jest zapewnienie możliwości dojazdu ekip ratowniczych do wszystkich terenów drogami utwardzonymi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. (Dz. U. z 2009 nr 124 poz. 1030 ze zm.) w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

Dla elementów układu komunikacyjnego wprowadza się następujące ustalenia:

- dla istniejącej drogi krajowej nr 46 oraz planowanych obwodnic wsi: Sidzina, przyjmuje się docelowo klasę **GP** (główna ruchu przyspieszonego). Przyjmuje się minimalną szerokość w liniach rozgraniczających: 50m dla istniejącej drogi krajowej nr 46 oraz planowanej obwodnicy wsi Sidzina, przyjmuje się docelowo klasę **GP** (główna ruchu przyspieszonego). Przyjmuje się minimalną szerokość w liniach rozgraniczających: 50m wraz z możliwością poszerzenia fragmentów jezdni w obrębie węzłów komunikacyjnych. Ze względu na uciążliwość akustyczną drogi, nie należy planować obszarów zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Nie zezwala się na indywidualne bezpośrednie włączenia komunikacyjne do drogi krajowej oraz do planowanych obwodnic. Włączenia należy projektować jedynie poprzez drogi zbiorcze usytuowane poza pasem drogowym, które powinny spełniać warunki Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. 2022 r. poz. 1518) - w zakresie odległości pomiędzy skrzyżowaniami dla drogi klasy „GP”. Nowoprojektowane obiekty budowlane lokalizowane przy istniejącej oraz projektowanej drodze nr 46 powinny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 25 m od linii rozgraniczających. Zaleca się aby nie lokalizować obszarów zabudowy mieszkaniowej w paśmie co najmniej 100 m od linii rozgraniczających planowanej obwodnicy miejscowości Sidzina w ciągu drogi krajowej nr 46, ze względu na możliwe w przyszłości negatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego. Zasady lokalizacji zjazdów oraz lokalizacji infrastruktury technicznej w pasie drogowym ich winny być zgodne z przepisami ustawy o drogach publicznych oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy;
- dla drogi wojewódzkiej nr 401 oraz planowej obwodnicy miejscowości Stary Grodków przyjmuje się docelowo parametry klasy **G**. Ponadto:

- o należy minimalizowanie ilości włączeń do DW 401. Włączenia z terenów przeznaczonych pod zabudowę powinny odbywać się poprzez drogi zbiorcze (w uzgodnieniu z Zarządem Dróg Wojewódzkich).
 - o nie zezwala się na indywidualne bezpośrednie włączenia komunikacyjne do dróg wojewódzkich,
 - o ilość i usytuowanie zjazdów z DW 401 powinna odpowiadać zapisom w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. 2022 r. poz. 1518).
 - o działania inwestycyjne podejmowane w sąsiedztwie DW 401 a mające wpływ na jej właściwości techniczne i użytkowe a także bezpieczeństwo ruchu, powinny być uzgadniane z Zarządem Dróg Wojewódzkich.
 - o infrastruktura techniczna nie związana z potrzebami zarządzania drogami i potrzebami ruchu drogowego, powinna być lokalizowana poza pasem drogowym drogi istniejącej lub docelowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwa będzie lokalizacja tych sieci w pasie drogowym, po wcześniejszym uzyskaniu zezwolenia zarządcy drogi.
 - o dla terenów graniczących z DW 401, określonych jako tereny zabudowy mieszkaniowej (M), usług publicznych (UP) oraz dopuszczających funkcje mieszkalne (U), przypadku nowej zabudowy należy wprowadzić urządzenia minimalizujące negatywne oddziaływanie istniejącej drogi i planowanych dróg publicznych na te tereny tak aby zapewnić dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
 - o tam gdzie jest to możliwe (szczególnie na terenach zabudowanych), w pracach planistycznych należy uwzględniać rezerwację pasa zieleni oddzielającej drogę DW 401 od sąsiadującego terenu.
- dla dróg powiatowych przyjmuje się docelowo klasy **Z** oraz **L** przy zachowaniu minimalnej szerokości w liniach rozgraniczających 20m dla dróg klasy Z oraz 15 m w terenie zabudowanym i 12 m poza terenem zabudowanym dla dróg klasy L,
 - układ komunikacji dróg gminnych uzupełnia się projektowanymi drogami lokalnymi i dojazdowymi w celu zapewnienia dogodnej obsługi terenów nowoprojektowanych, przyjmuje się docelowo klasy **L** oraz **D** przy zachowaniu minimalnych szerokości w liniach rozgraniczających 15m dla dróg klasy L oraz 10m dla dróg klasy D. Drogi gminne klasy **L** i **D** stanowią w przeważającym stopniu system dróg turystycznych i dostawczych.

4.5.1.2. Komunikacja kolejowa

Przewiduje się modernizację linii kolejowej relacji Brzeg - Nysa z przebudową 4 przystanków kolejowych w Makowicach, Skoroszycach, Chróście i Starym Grodkowie.

Wykorzystanie infrastruktury kolejowej może stanowić wsparcie, między innymi, dla rozwoju turystyki na obszarze gminy, gdyż zwiększa dostępność atrakcji turystycznych oraz usprawni połączenie nowych miejsc pracy w strefie AG (Aktywizacji Gospodarczej) z miejscami zamieszkania w okolicznych terenach oraz miastach Nysa, Grodków i Brzeg.

Należy przestrzegać przepisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury nr 2500 z dnia 10 listopada 2004 w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie budowli i budynków w sąsiedztwie linii kolejowych.

Budynki i budowle mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym, że odległość od skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m, z zastrzeżeniem, iż budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego czy też użyteczności publicznej powinny być usytuowane w odległości zapewniającej zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu i drgań.

4.5.1.3. Komunikacja rowerowa

Projekt studium zakłada główne trasy rowerowe, konne i piesze wzdłuż ciągu ekologicznego rzeki Starej Strugi oraz Cielnicy z połączeniami południowej i północnej części gminy. System ten okala gminę i jest przecięty połączeniami średnicowymi w kierunku północ - południe i wschód - zachód. Oprócz tras głównych wyznaczono w studium wiele kilometrów tras drugorzędnych prowadzących drogami polnymi, zalesionymi projektowaną zielenią śródpolną. Trasy te stanowią bardzo ważny element rekreacji zarówno dla mieszkańców gminy Skoroszyce jak i turystów i mieszkańców spoza tej gminy. Trasy główne łączą tzw. punkty koncentracji i atrakcji turystycznej, przywodne ośrodki mieszkalno - rekreacyjne zlokalizowanej w okolicach Makowic, Brzeziny, Pniewie (z lotniskiem i polami golfowymi), Chróściny, Kobieli, Czarnolasu i Mroczkowej. Trasy te łączą również duże zespoły leśne w południowo - zachodniej i północno - wschodniej części gminy.

4.5.1.4. Komunikacja lotnicza

Projekt studium utrzymuje funkcję dawnego (aktualnie nieczynnego) lotniska. W celu możliwości użytkowania lotniska należy uprzednio je zarejestrować po spełnieniu warunków, wynikających z przepisów szczególnych i odrębnych. W przypadku uruchomienia lotniska obowiązują następujące ustalenia:

- obiekty trudno dostrzegalne z powietrza, w tym napowietrzne linie, maszty, anteny, usytuowane w zasięgu powierzchni podejścia, powinny być niższe o co najmniej 10 m od dopuszczalnej wysokości zabudowy wyznaczonej przez powierzchnie ograniczające,
- w otoczeniu lotniska, tj. w odległości do 5 km od jego granicy zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków (np. składowisko odpadów).

4.5.2. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustalenia studium nie określają szczegółowych rozwiązań technicznych systemów inżynierskich i szczegółowego przebiegu sieci infrastruktury. Wszelkie projekty wdrożeniowe i programy wymagają specjalistycznych opracowań, dla których ustalenia studium należy traktować jako warunki wyjściowe.

4.5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

W gminie Skoroszyce wszystkie miejscowości są zaopatrzone w wodę ze stacji uzdatniania wody w Skoroszycach obsługująca 9 wsi oprócz Starego Grodkowa, który zaopatrywany jest przez stację uzdatniania wody w Grodkowie gmina Grodków. W gminie powinny zostać przyjęte cele strategiczne takie jak: zapewnienie wszystkim odbiorcom ciągłości dostawy w odpowiedniej ilości zdanej do użycia wody, ochrona zasobów wód podziemnych. Powyższe cele będą realizowane poprzez działania takie jak: utrzymanie sprawności technicznej ujęć wody oraz urządzeń uzdatniających wodę poprzez kontynuację prac związanych z wymianą istniejącej sieci wodociągowej z rur azbestocementowych.

W rozwoju sieci wodociągowej wymagane jest zapewnienie odpowiedniego zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych w postaci hydrantów o odpowiedniej wydajności i ilości oraz sieci wodociągowej o odpowiedniej wydajności zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. (Dz. U. z 2009 nr 124 poz. 1030 ze zm.) w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. W związku z powyższym należy uwzględniać dla przewidywanych obszarów przemysłowych wydajności dla sieci, optymalnie przyjmując minimum na poziomie 20 dm³/s, pamiętając o zapewnieniu usytuowania hydrantów w odległościach do 75 m od chronionych budynków oraz odległościach do 150 m pomiędzy hydrantami.

4.5.2.2. Oczyszczanie ścieków

Na terenie gminy Skoroszyce znajduje się 1 czynna oczyszczalnia ścieków w Skoroszycach, oddana do użytku w 2004 r. Oczyszczalnia typu Bioblok, o przepustowości 720m³/d (mechaniczno-biologiczna) odbierająca ścieki kanalizacją sanitarną z sektora zabudowy wielorodzinnej i zabudowy jednorodzinnej.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków w nie skanalizowanej części zabudowy należących do gminy nie jest zorganizowane. Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków polega na ich czasowym gromadzeniu w zbiornikach wybieralnych i wywożeniu na oczyszczalnię ścieków w Brzezynie.

Postuluje się rozbudowę lub budowę nowej sieci kanalizacji deszczowej na terenach projektowanej i istniejącej zabudowy, w szczególności na terenach lokalnych podtopień. Kanały sieci deszczowej będą odprowadzać wodę do pobliskich rowów melioracyjnych lub cieków wodnych. Planowana sieć zbiorników małej retencji, zlokalizowanych na ciekach wodnych na terenie gminy, może gromadzić wodę deszczową. Zabiegi te poprawią stosunki wodne i zapobiegą lokalnym podtopieniom w czasie gwałtownych ulew.

4.5.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez teren gminy Skoroszyce przebiegają tranzytowe linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia: 220 kV Ząbkowice - Groszowice, 110kV GPZ Grodków -GPZ Hajduki. Na obszarze gminy nie występuje główny punkt zasilania.

Dla linii wysokiego napięcia 220 kV wprowadza się następujące zasady:

- 1) Dopuszcza się przebudowę linii 220kV do napięcia 400kV lub budowy nowej linii w istniejącym korytarzu linii 220 kV.

- 2) Sposób zagospodarowania terenu pod wskazaną linią i w jej pobliżu powinien uwzględniać wymogi określone m.in. w następujących przepisach:
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192 z 2003 r. poz.1883),
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. nr 120, poz. 826 z 2007 r.),
 - Normy PN-E-05100 1:1998 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.
- 3) W pasie technologicznym o szerokości 70 metrów dla ww. linii (po 35 metrów z każdej strony od osi linii mierzac poziomo i prostopadle do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji w ww. strefie pozostałych obiektów budowlanych wymagają każdorazowego, indywidualnego uzgodnienia z PSE S.A.
- 4) Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez PSE S.A
- 5) Warunki lokalizacji wszelkich budowli jak i zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone wyłącznie w uzgodnieniu z właścicielem linii.
- 6) Zabrania się sadzenia roślinności wysokiej pod linią i w odległości do 10 metrów od rzutu poziomego skrajnego przewodu.

Sieć dystrybucyjna energii elektrycznej tworzy zespół połączonych wzajemnie linii elektroenergetycznych 110kV, 15kV, 0,4kV i stacji elektroenergetycznych 15/0,4kV przeznaczonych do dostarczania energii elektrycznej, która jest własnością Operatora Systemu Dystrybucyjnego (OSD).

- 1) Wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej należy uwzględnić pasy technologiczne o szerokości, odpowiednio:
 - a) 40m dla linii napowietrznych 110kV (po 20m od osi w obu kierunkach),
 - b) 15m dla linii napowietrznych 15kV (po 7,5m od osi w obu kierunkach),
 - c) 3m dla linii napowietrznych 0,4kV (po 1,5m od osi w obu kierunkach),
 - d) 3m dla linii kablowych 15kV (po 1,5m od osi w obu kierunkach),
 - e) 2m dla linii kablowych 0,4kV (po 1m od osi w obu kierunkach).
- 2) Ustalone w powyższy sposób szerokości pasów technologicznych nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o inne przepisy. W przypadku projektowania zmian zagospodarowania terenu w pasach technologicznych linii elektroenergetycznych należy dokonywać uzgodnień branżowych z właścicielem tych linii.
- 3) Pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi w odległościach mniejszych niż:
 - a) 12,5m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii 110kV,
 - b) 6m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii 15kV,
 - c) 1m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii 0,4kV.nie należy sadzić drzew, krzewów i innej zieleni, której wysokość może przekroczyć 3 m.
- 4) Odległości dotyczące nasadzeń drzew, krzewów i innej zieleni nie są równoznaczne z pasami określanymi na potrzeby ustanawiania służebności przesyłu, które wyznacza się w oparciu o przepisy odrębne.
- 5) Umożliwia się budowę nowej oraz rozbudowę, przebudowę i modernizację istniejącej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej z zastosowaniem:

- a) linii elektroenergetycznych 110kV, 15kV i 0,4kV wraz z przyłączami 0,4kV w
 - b) wykonaniu kablowym lub napowietrznym,
 - c) stacji transformatorowych 110/15kV, 15/0,4kV, rozdzielni 110kV, 15kV w
 - d) wykonaniu wewnętrznym lub napowietrznym.
- 6) Umożliwia się lokalizację sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej w pasach drogowych tj. terenach ogólnie dostępnych dla prowadzenia sieci. Odstępstwo od ww. zasady jest możliwe po uzgodnieniu lokalizacji trasy inwestycji pomiędzy właścicielami terenu i sieci.
 - 7) Wokół istniejących i projektowanych kubaturowych stacji elektroenergetycznych 15/0,4kV należy uwzględnić strefę techniczną o szerokości ok. 1,5 m, która umożliwi dostęp do wszystkich urządzeń elektroenergetycznych.
 - 8) Nieprzekraczalna linia zabudowy nie dotyczy istniejących i planowanych budynków prefabrykowanych kontenerowych stacji transformatorowych 15/0,4kV. Stacje transformatorowe 15/0,4kV, rozdzielnie 15kV mogą być usytuowane ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną.
 - 9) Planowane kubaturowe stacje transformatorowe SN/nN, rozdzielnie SN będących własnością OSD należy realizować jako obiekty naziemne, wolnostojące.
 - 10) Dla istniejących i projektowanych urządzeń elektroenergetycznych należy zapewnić możliwość dojazdu oraz dostępu dla ich zarządcy w celu prowadzenia eksploatacji, modernizacji i przebudowy.
 - 11) Na obszarach, w których planuje się przyłączenia do sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej nowych podmiotów lub wzrost mocy przyłączeniowych dla istniejących odbiorców/wytwórców, należy dokonać analizy w zakresie określenia przewidywanej wielkości zapotrzebowania na moc przyłączeniową.
 - 12) W zależności od zapotrzebowania mocy przyłączeniowej należy przewidzieć miejsce pod ewentualne budowy stacji transformatorowych 15/0,4kV wraz z dojazdem do nich od strony drogi publicznej, bez określania wymogu linii zabudowy oraz umożliwić lokalizację nowych linii elektroenergetycznych 110kV, 15kV i 0,4kV dla zasilania nowych obiektów.

4.5.2.4. Zaopatrzenie w gaz

Gmina jest częściowo zgazyfikowana. Przez obszar gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia: relacji Lewin-Brzeski - Paczków DN 250/200 PN 4.0 MPa, odgałęzienie od gazociągu do SRP Skoroszyce DN 80 PN 4.0 MPa, odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Grodków DN 80 PN 4.0 MPa. Na terenie gminy zlokalizowana jest SRP Skoroszyce o przepustowości 650m³/h. Przewiduje się budowę odgałęzień gazociągu wraz ze stacjami red-pom. do miejscowości Sidzina i Brzeziny. Planuje się również budowę przesyłowego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji: relacji Lewin-Brzeski - Paczków DN 500 PN 8.4MPa.

W stosunku do istniejących urządzeń uwzględnić przepisy wynikające z „Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013r. „w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie” (Dz. U. z dnia 4 czerwca 2013, poz. 640)”

Przy projektowaniu obiektów budowlanych w pobliżu sieci gazowniczej należy powinno się zachować następujące uwarunkowania:

- strefa ochronna gazociągów wysokiego ciśnienia, których przebieg pokazany jest na rysunku studium, stanowi strefę kontrolowaną,

- w strefach kontrolowanych nie należy wznosić obiektów budowlanych, urządzać stałych składów i magazynów oraz podejmować działań, które mogłyby spowodować uszkodzenia gazociągu lub mieć negatywny wpływ na jego użytkowanie,
- w strefach kontrolowanych operator gazociągów jest uprawniony do zapobiegania działalności, która może mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłową eksploatację gazociągów,
- przed wydaniem pozwolenia na budowę ustala się obowiązek uzgodnienia z zarządcą gazociągów lokalizacji obiektów wzdłuż strefy kontrolowanej,
- dla strefy ochronnej gazociągów ustala się następujące zasady zagospodarowania:
 - zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy,
 - obowiązek zapewnienia swobodnego dojazdu do sieci infrastruktury technicznej oraz swobodnego przemieszczania się wzdłuż i w obrębie strefy kontrolowanej,
 - dopuszcza się lokalizację sieci podziemnego uzbrojenia technicznego po uzgodnieniu i na warunkach określonych przez zarządcę gazociągów,
 - zakaz sadzenia drzew i krzewów w pasie 6m (po 3m od osi gazociągu); zagospodarowanie zielenią niską,
 - zakaz prowadzenia działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągów podczas eksploatacji.
 - dopuszcza się prowadzenie sieci gazowej również pomiędzy liniami rozgraniczającymi dróg, a nieprzekraczalnymi liniami zabudowy w przypadku braku możliwości zlokalizowania sieci w obrębie linii rozgraniczających dróg;
 - dopuszcza się możliwość realizacji sieci gazowej jako towarzyszącej inwestycjom na terenach działek własnościowych inwestorów;
 - dopuszcza się możliwość realizacji sieci gazowej dystrybucyjnej jako towarzyszącej inwestycjom na terenach działek własnościowych inwestorów;
 - należy zapewnić dostęp do armatury i sieci gazowej.

4.5.2.5. Ciepłownictwo

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu ciepłowniczego z wyjątkiem wsi Chróścina, gdzie zabudowa wielorodzinna zaopatrywana jest z centralnej kotłowni olejowej. Głównym źródłem energii cieplnej w gminie pozostaną indywidualne kotłownie.

Nie przewiduje się rozwoju scentralizowanego systemu ciepłowniczego poza terenem miejskim. Postuluje się o stopniową likwidację źródeł opalanych węglem, powodujących niską, uciążliwą dla środowiska emisję zanieczyszczeń do powietrza. Należy promować proekologiczne systemy grzewcze. Przyjmuje się, że warunkiem poprawy środowiska przyrodniczego jest zastosowanie alternatywnych źródeł energii cieplnej. Dodatkowo należy propagować zastosowanie specjalistycznych i ekologicznych kotłowni zasilanych paliwami będącymi produktami odpadowymi, takimi jak trociny, wierzba energetyczna, słoma, a także zasilanie energią elektryczną.

Ciepło dla celów bytowych, grzewczych i technologicznych nakazuje się uzyskiwać przy udziale paliw ekologicznych.

4.5.2.6. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW

Realizacja inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej możliwa będzie, jeżeli ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na krajobraz i gatunki chronione (w szczególności ptaki i nietoperze).

Rozwoju energetyki wiatrowej na obszarze Gminy wymaga oceny stopnia zgodności zapisów projektowanego dokumentu z zapisami:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, w części dotyczącej zasad lokalizacji turbin wiatrowych na terenie województwa opolskiego;
- Wstawy z dnia 9 marca 2023 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 553).

Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, o mocy powyżej 500 kW, na terenach:

- usługowych [U] – wyłącznie instalacje fotowoltaiczne,
- terenach produkcyjnych i aktywności gospodarczej [AG] – wyłącznie instalacje fotowoltaiczne,
- terenów eksploatacji złóż [PG] - instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej z następujących źródeł:
 - energii wiatru ,
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych,
 - fotowoltaiki.
- oraz terenach upraw rolnych [R]. - instalacje lub urządzenia służące produkcji energii odnawialnej, z następujących źródeł:
 - energii wiatru,
 - biogazu,
 - energii ze źródeł geotermalnych,
 - fotowoltaiki,

Lokalizacja turbin wiatrowych oraz fotowoltaiki, wyłącznie w granicach obszarów określonych na rysunku Studium - załączniku Nr 3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Warunki lokalizacyjne i parametry techniczne, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.5.2.7. Obsługa w zakresie komunikacji elektronicznej.

Dla terenu objętego zmianą studium ustala się możliwość rozwoju systemów telekomunikacyjnych oraz teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych).

Lokalizowanie sieci zarówno w tradycyjnych, jak i nowych, technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.5.2.8. Gospodarka odpadami

Ustala się wymóg prowadzenia zorganizowanej gospodarki odpadami, zgodnie z nowym systemem gospodarki odpadami, wprowadzonym ustawą z dnia 01 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

Ustala się leśny kierunek rekultywacji gminnego składowiska odpadów komunalnych, zlokalizowanego we wsi Chróścina, przewidzianego w 2014 roku do likwidacji.

4.6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

4.6.1. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKLANYM

Głównym narzędziem polityki przestrzennej na poziomie województwa jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego uchwalony przez Sejmik Województwa 24 kwietnia 2019 uchwałą Nr VI/54/2019.

W ustaleniach planu województwa zawarto dla Gminy Skoroszyce następujące **zadania celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym** (spełniające wymogi art. 39. Ust. 5 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977)).⁷⁴:

- W obszarze komunikacji. Zadanie Nr 30. Rewitalizacja linii kolejowej nr 288 Nysa – Brzeg; Program: Kontrakt terytorialny, Gminy: Nysa, Pakosławice, Skoroszyce, Grodków, Olszanka, Skarbimierz, Brzeg; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PKP PLK; Faza planowania;
- W obszarze energetyki: Zadanie Nr 3. Budowa linii energetycznej 400 kV Dobrzeń – Ząbkowice – Świebodzice; Program: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Gminy: Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Niemodlin, Łambinowice, Skoroszyce, Pakosławice, Nysa, Otmuchów, Kamiennik; Instytucja odpowiedzialna za realizację: PSE SA; Faza planowania;

Postulowane zadania w obszarze komunikacji (drogi publiczne):

- Zadanie nr 36: Obwodnice w ciągu dróg krajowych: DK46, Sidzina;
- Zadanie nr 60. Obwodnice w ciągu dróg wojewódzkich: DW401: Stary Grodków, Skoroszyce.

4.6.2. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

W gminie Skoroszyce inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidziane do realizacji, to przede wszystkim:

- W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego
 - wszelkie działania na terenach objętych ochroną powinny przebiegać zgodnie z wymogami ochrony środowiska,
 - ochrona zagrożonych gatunków zwierząt i roślin, w tym pomników przyrody.
 - w studium określono problematykę zagrożenia powodziowego poprzez budowę zbiorników retencyjnych z określeniem strefy zasięgu wód powodziowych ,
 - studium określa granice dopuszczalnych stref wydobywania surowców naturalnych,
 - realizacja proponowanego w studium systemu małej retencji wodnej,
 - uzupełnienie i modernizacja wałów wzdłuż odcinków rzek przebiegających przez tereny zabudowane lub przewidziane do zainwestowania;
- W zakresie ochrony środowiska kulturowego

⁷⁴ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego przyjęty uchwałą nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r

- ochrona i rewaloryzacja obiektów i obszarów o wysokich walorach historycznych,
- utrzymanie i modernizacja obiektów, których właścicielem jest gmina, w tym szkół, obiektów administracji, budynków komunalnych;
- W zakresie komunikacji
 - budowa nowych i modernizacja istniejących dróg gminnych,
 - wyznaczenie i uzupełnienie istniejącej sieci komunikacji rowerowej.
- W zakresie infrastruktury
 - budowa i modernizacja systemów infrastruktury technicznej, w tym w szczególności kanalizacji i oczyszczalni ścieków.

4.7. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązek sporządzenia planów miejscowych określony jest w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.). Zgodnie z cyt. wyż. ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych występuje na obszarach wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości oraz obszarach przestrzeni publicznej. Ponadto obowiązek ten wynika:

- 1) Jeżeli przepisy szczególne tak stanowią;
 - a) z przepisów szczególnych (Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022, poz. 2409 z późn. zm.)) wynika obowiązek sporządzenia planów miejscowych w gminie w przypadku przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne użytków rolnych i leśnych,
- 2) Dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
 - a) program zadań rządowych określony w art.61 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie został dla województwa opracowany (brak jest rejestru zadań samorządu wojewódzkiego i zadań wojewody); w przypadku konieczności wprowadzenia takich zadań na obszarze gminy Skoroszyce wymagane będzie przeprowadzenie trybu negocjacji i w dalszej kolejności opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- 3) Dla obszaru, na którym przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych obejmujące;
 - a) budowę, rozbudowę i modernizację układu komunikacyjnego,
 - b) budowę, rozbudowę i modernizację usług publicznych,
 - c) budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej o znaczeniu publicznym.

4.7.1. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

W Studium **nie wskazuje się obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, obszarów przestrzeni publicznych** w rozumieniu Ustawy pzp oraz nie wyznacza się **obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości**.

Funkcję przestrzeni publicznych pełnią, następujące strefy: obszary związane z terenami OSP, boisk sportowych, targowisk wiejskich, miejsca rekreacji powiązane z atrakcyjnymi terenami cieków wodnych, miejsca kultu religijnego, przestrzeni wspólnych biesiad czy też grillowania, place zabaw, etc., z zastrzeżeniem

ograniczeń wynikających ze struktury własnościowej i przepisów odrębnych. Obszary te będą pozwalać na integrację i utrzymanie więzi społeczności lokalnej, kierunki ich rozwoju powinny mieć charakter indywidualny, dostosowany do potrzeb społeczności lokalnych. Propozycję stref przedstawiono na Rysunku Studium.

4.7.2. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Gmina posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wszystkich miejscowości. W związku ze zmianą Studium (w roku 2018) postulowano zmianę planów miejscowych dla wszystkich 10 sołectw na terenach obecnie zainwestowanych oraz opracowanie nowych planów miejscowych dla 5 rejonów o określonych funkcjach wiodących. Obszary te obejmowały:

- Rejon 1 (sołectwa Makowice, Siedzina, Giełczyce i Brzeziny)
- Rejon 2 (Mroczkowa z zachodnią częścią Skoroszyca, Czarnolas)
- Rejon 3 (Chróścina, Pniewie, Stary Grodków)
- Rejon 4 (Skoroszyce)
- Rejon 5 (pas terenów aktywizacji gospodarczych ograniczony drogą 401 i linią kolejową).

Obowiązujące na terenie gminy Skoroszyce miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę do wydawania pozwoleń na budowę, jednakże nie zamyka to możliwości ich aktualizacji np. w związku z potrzebą dostosowania obowiązujących ustaleń do aktualnych oczekiwań mieszkańców oraz przesłanek formalno – prawnych związanych ze zmieniającymi się przepisami ustaw i rozporządzeń.

Obligatoryjnie w celu przekwalifikowania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne konieczne jest sporządzenie planu miejscowego.

W związku z planowaną zmianą przeznaczenie terenów w miejscowości Chróścina, obszar zabudowy produkcyjnej i aktywności gospodarczej (AG) – wskazany na rysunku planu – w miejsce upraw rolnych, niezbędne będzie sporządzenie planu miejscowego na w/w terenie, zgodnie z zapisami ustawy.

Na terenie Gminy znajdują się wielofunkcyjne tereny rozwojowe, co oznacza, że dla prowadzenia działalności realizacyjnej winny posiadać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy prawnej eliminującej konieczność wydawania decyzji o warunkach zabudowy. W grupie czynników warunkujących rozwój, uzasadniających potrzebę sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną warunki zabudowy i zagospodarowania, uwzględniono następujące czynniki:

- 1) Złożone funkcje miejscowości gminnej i wiejskich jednostek osadniczych,
- 2) Wymogi restrukturyzacji i aktywizacji gospodarczej wymagające zagospodarowania terenów aktywizacji gospodarczej,
- 3) Poprawy warunków życia na wsi,

- 4) Niedostateczny poziom istniejącego zagospodarowania i uzbrojenia zasadniczo odbiegający od właściwych warunków życia i wymaganych standardów w zakresie ochrony środowiska,
- 5) Wymogi ładu przestrzennego zobowiązujące do utrzymania, przekształcania i rehabilitacji zabudowy,
- 6) Porządkowanie i upiększanie przestrzeni, w obrębie której realizowane są funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne i wypoczynkowe mieszkańców gminy,
- 7) Wymogi ochrony środowiska obligujące do rozwiązywania problemów konfliktowych w obszarach nakładających się funkcji.
- 8) Wymogi ochrony wartości kulturowych szczególnie w strefach ochrony konserwatorskiej.

4.8. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.8.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na większości terenów gminy zalegają głównie gleby klas III i IV, te pierwsze są objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych. Na tych obszarach nie należy wprowadzać inwestycji o charakterze nierolniczym poza terenami wskazanymi w rysunku Studium pod rozwój takich funkcji.

Z uwagi na warunki glebowo - klimatyczne na terenie gminy preferuje się intensywną produkcję zbóż i upraw przemysłowych.

W celu ochrony rolnych gruntów ornych przed postępującą erozją gleb należy wprowadzić system zadrzewień śródpolnych, a także stosować: przemiennie pasy użytków zielonych i gruntów ornych. Większość łąk i pastwisk klas IV i niższych proponuje się zalesić z uwagi na zbyt małą powierzchnię lasów na terenie gminy.

Obsługę rolnictwa w zakresie usług agrotechnicznych, handlu nawozami, środkami ochrony roślin, materiałem siewnym, magazynowania produktów rolnych i przetwórstwa rolnego zapewnią istniejące obiekty i bazy lub nowe, lokalizowane w granicach terenów zainwestowanych.

Najważniejsze kierunki przemian w rolnictwie to:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających powstawanie dużych, silnych gospodarstw indywidualnych,
- działania w kierunku podniesienia kwalifikacji i aktywności zawodowej ludności wiejskiej,
- działania w kierunku tworzenia miejsc pracy na wsi poza rolnictwem,
- propagowanie działalności agroturystycznej,
- wprowadzanie rolnictwa ekologicznego i innych niekonwencjonalnych kierunków produkcji rolniczej,
- zwiększenie lesistości gminy poprzez wprowadzanie systemów zadrzewień śródpolnych, wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż cieków, zalesianie terenów łąk i pastwisk o bonitacji gleb nie nadającej się do produkcji rolnej oraz nieużytków i wyrobisk.

Rolnictwo w gminie bazować winno na:

- 1) Dobrej i średniej jakości obszarach dla produkcji rolnej,
- 2) Upowszechnianiu działalności grup producenckich i realizacji przez nie programu inwestycyjnego,
- 3) Wykorzystaniu warunków przyrodniczych i ekologicznych do uprawy roślin o dużych wymaganiach glebowych oraz warzyw i owoców, /co do tej pory w dostatecznym stopniu nie było wykorzystane,
- 4) Upowszechnieniu zasad rolnictwa ekologicznego oraz rozwój gospodarstw agroturystycznych,
- 5) Stworzenie nowoczesnej bazy hodowlanej tylko w technologiach bezpiecznych dla środowiska poprzez modernizację i budowę nowoczesnych stanowisk inwentarskich,
- 6) Rozwoju hodowli w obszarach ciągów ekologicznych, w związku ze zmianą struktury użytkowania gruntów rolnych na tym obszarze - przekształcaniem gruntów ornych na użytki zielone,
- 7) Pełniejszym wykorzystaniu bazy produkcyjnej,

- 8) Przeprowadzeniu remontów obiektów produkcyjnych w złym stanie technicznym lub ich wymianie na obiekty nowe (dostosowane do nowych technologii produkcyjnych), z jednoczesną rozbiórką obiektów nie nadających się do dalszego wykorzystania lub nieopłacalnych pod względem ekonomicznym do remontu,
- 9) Tworzeniu bazy przetwórczej zarówno na obszarze wiejskim jak i na terenie miasta,
- 10) Tworzeniu rynków hurtowych, systemu powiązań producenckich z lokalnym przemysłem rolno-spożywczym,
- 11) Rozwoju usług dla rolnictwa.

W generalnych zasadach polityki przestrzennej uwzględniać należy:

- 1) Ochronę kompleksów rolnych klas I-III przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- 2) Ograniczenie dostępności gruntów rolnych klasy I-IV przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- 3) Rozwój rolnictwa zintegrowanego, upowszechnianie - rolnictwa ekologicznego (szansa rozwojowa małych gospodarstw rolnych),
- 4) Ochrona terenów szczególnie narażonych na denudację naturogeniczną i uprawową,
- 5) Stosowanie zabiegów agrotechnicznych minimalizujących negatywne oddziaływanie na rolniczą przestrzeń produkcyjną (odkwaszanie, zabiegi przeciwoerozyjne);
- 6) Ograniczenie chemizacji w rolnictwie, podnoszenie produktywności gleb metodami biologicznymi, przy dostosowaniu nawożenia organicznego i chemicznego do możliwości sorpcyjnych kompleksów glebowych,

W procesie restrukturyzacji obszarów wiejskich uwzględnić należy:

- 1) Zwiększanie powierzchniowe gospodarstw wiejskich,
- 2) Rozwój rzemiosła na bazie istniejących zagród i nieczynnych ośrodków produkcyjnych rolnictwa; Rozwój agroturystyki, w ramach której stworzenie warunków dla prowadzenia turystyki aktywnej

4.8.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Zbiorowiska leśne pełnią istotne funkcje fizjotaktyczne, ekologiczne i krajobrazowe. Najważniejsze funkcje fizjotaktyczne to:

- hydrologiczna (wzrost retencji, ograniczenie spływu, wyrównanie stanów wód);
- glebotwórcza i glebochronna (utrwalenie podłoża, ochrona przed erozją wodną i wietrzną);
- klimatotwórcza (specyficzne warunki klimatyczne wnętrza lasu i jego otoczenia);
- higieniczna (pochłanianie zanieczyszczeń atmosferycznych, dźwiękochłonność, ograniczenie spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych).

Funkcja ekologiczna lasów polega przede wszystkim na tworzeniu wartościowych nisz ekologicznych dla wielu gatunków zwierząt oraz na stymulowaniu migracji roślin i zwierząt w różnych skalach przestrzennych. Funkcja krajobrazowa wynika ze znaczenia zbiorowisk leśnych dla kształtowania fizjonomii terenu. Część lasów na terenie gminy pełni funkcję lasów ochronnych, są to lasy wodochronne oraz ochronne wokół miejscowości.

Wszystkie lasy na obszarze gminy podlegają ochronie w sensie terytorialnym – nie przewiduje się nowych funkcji nieleśnych w projekcie Studium.

Z uwagi na niewielką lesistość gminy (tylko ok. 4,4%, co znacząco odbiega od średniej krajowej wynoszącej 30,8%) należy:

- 1) Ograniczyć do niezbędnego minimum przeznaczanie gruntów leśnych na cele nieleśne;
- 2) Dążyć do uzupełnienia istniejących i zalesiania obszarów nieużytkowanych a także w miarę możliwości przeznaczać pod zalesienie tereny rolne zlokalizowane na glebach o wysokich klasach bonitacyjnych (V i więcej);
- 3) Priorytetowo zalesienia traktowane winny być w obrębie planowanych Obszarów Chronionego Krajobrazu.
- 4) Gospodarka leśna odbywać się powinna według zasad ustalonych w planach urządzenia lasu.

4.9. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

4.9.1. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

W ujęciu prawnym, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023, poz. 1478, z późn. zm.), obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

- a) *Obszary Q1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie;*
- b) *Obszary Q10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie;*
- c) *Obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;*

Według informacji zawartych na mapach zagrożenia powodziowego (MZP) przekazanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

- obszary Q 10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie.
- obszary Q 1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie.
- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym (międzywala).

Granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zostały wskazane na załączniku graficznym do Studium (Rysunek Studium).

Dla terenów zagrożonych obowiązuje „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej poniżej wodowskazu Bardo” w ramach, którego wyznaczone są obszary potencjalnego i szczególnego zagrożenia powodzią dla cieków zlewni Nysy Kłodzkiej na obszarze gminy Skoroszyce.

Ponadto na terenie gminy Skoroszyce wskazano obszar zagrożenia powodzią Q0,2%, nie stanowiący obszar szczególnego zagrożenia powodzią.

W zakresie rozwiązań poprawiających stan zabezpieczeń przeciwpowodziowych:

- 1) Zagospodarowanie przestrzenne na terenach szczególnego zagrożenia powodzią następować będzie zgodnie z przepisami odrębnymi ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023, poz. 1478, z późn. zm.).
- 2) Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w szczególności, zabrania się:
 - a) gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody (zgodnie z przepisami odrębnymi);
 - b) lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
 - c) lokalizowania nowych cmentarzy (zgodnie z przepisami odrębnymi);
 - d) prowadzenia przetwarzania odpadów; w szczególności ich składowania (zgodnie z przepisami odrębnymi);

- e) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
 - f) wprowadzania nowych obiektów budowlanych (zgodnie z przepisami odrębnymi);
 - g) wykonywania robót lub czynności utrudniających ochronę przed powodzią, zwiększających zagrożenie powodziowe;
 - h) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
 - i) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.
- 3) Realizacja inwestycji na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią może wiązać się z wymogiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego;
- 4) Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:
- a) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów, budowy stawów hodowlanych oraz rowów, w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału (uzyskanie zwolnienia od zakazów określonych w ust. 1 pkt 1-5 ustawy możliwe jest w przypadku inwestycji o wyższym celu społecznym, niezbędnej infrastruktury, w przypadku braku możliwości innej lokalizacji obiektów);
 - b) rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby;
 - c) uszkodzania darniny lub innych umocnień skarp i korony wałów;
 - d) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
 - e) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;
- 5) Na obszarach zagrożenia powodzią $Q_{0,2\%}$ zabrania się:
- a) lokalizowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko – o ile jest to uzasadnione potrzebą ochrony wód,
 - b) gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
 - c) wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód - o ile jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Ustalone zakazy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią $Q_{1\%}$ i $Q_{10\%}$, na obszarach międzywala oraz obszarach zagrożenia powodzią $Q_{0,2\%}$ nie odnoszą się do budowli przeciwpowodziowych, urządzeń wodnych i obiektów związanych z gospodarką wodną (tj. w szczególności obiektów hydrotechnicznych, hydroenergetycznych).

W projektowanej zmianie Studium wyznacza się na obszarze gminy sieć zbiorników małej i średniej retencji, które równocześnie mają znaczenie rekreacyjne i tworzą atrakcyjny subregion turystyki przyrodniczej dla Opola, aglomeracji Wrocławskiej i Katowic.

4.9.2. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Według Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO Państwowego Instytutu Geologicznego, (stan na wrzesień 2020 r.) na terenie Gminy **nie występują osuwiska ani obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.**

4.10. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Dla sieci dróg (DK46, DW401, dróg gminnych i powiatowych), linii elektroenergetycznych oraz terenów kolejowych znajdujących się w granicach złóż:

- Wód leczniczych (złóże „Grabín 5/1 (Odra)), wpisane do bilansu pod numerem 785/91;
- Kruszyw naturalnych (złóże „Bielice” Zbiornik), wpisane do bilansu pod nr 4890/2020;
- Kruszyw naturalnych (złóże „Bielice” Zbiornik 1), wpisane do bilansu pod nr 4879/2020;

wskazuje się na konieczność wyznaczenia filarów ochronnych, zgodnie z Art. 10 ust. 2 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Szerokość filarów ochronnych ustalana jest na podstawie pomiarów geotechnicznych, cech złoża i oparta jest na wytycznych zawartych w Polskich Normach dla górnictwa odkrywkowego.

4.11. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy Skoroszyce **nie zostały wskazane obiekty i obszary stanowiące Pomniki Zagłady** w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

4.12. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Do terenów wymagających **przekształceń lub rekultywacji**, zlokalizowanych w granicach opracowania, należą planowane **tereny eksploatacji surowców naturalnych**. W obszarach działalności eksploatacyjnej, na czas obowiązywania koncesji na wydobywanie, dopuszcza się urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji związane z działalnością zakładu górniczego. Rozwój eksploatacji winien być uwarunkowany ochroną środowiska jak i złoża, poprzez:

- 1) Prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem racjonalnego ich wykorzystania,
- 2) Stosowanie technologii zapewniających ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko,
- 3) Przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi i krajobrazu poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych.

Zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa geologicznego i górniczego udokumentowane złoża surowców podlegają ochronie przed zagospodarowaniem, uniemożliwiającym ich w przyszłości wykorzystanie. Zabrania się lokalizowania na terenie tych złóż zabudowy niezwiązanej z potencjalnym wydobywaniem surowców. Po **zakończeniu eksploatacji** teren należy rekultywować w kierunku: leśnym, rolnym, z możliwością zagospodarowania zbiornika poeksploatacyjnego jako stawu do hodowli ryb, wodnym lub turystycznym, z możliwością realizacji obiektów i urządzeń służących turystyce, rekreacji i wypoczynkowi oraz opiece zdrowotnej. Wskazuje się również na potrzebę sukcesywnego rekultywowania terenu wyrobisk poprzez profilowanie skarp i zagospodarowanie brzegów zbiornika wodnego (np. nasadzenia drzew i krzewów). **Rekultywacja** i poprawa wartości użytkowej gruntów, powinna być realizowana zgodnie z przepisami odrębnymi (Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022, poz. 2409)).

Na terenie Gminy nie znajdują się obszary potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, o których mowa w art. 101d ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 poz. 2556 z późn. zm.)⁷⁵: Na terenie Studium **nie występują obszary przeznaczone do remediacji**.

W gminie Skoroszyce znaczna część sieci osiedleńczej wymaga **kompleksowej rehabilitacji** ze szczególnym uwzględnieniem obiektów o znaczeniu historycznym wraz z otoczeniem. **Do rehabilitacji** proponuje się przeznaczyć:

- tereny starej zabudowy o wysokich walorach architektonicznych,
- tereny zabytkowych parków i cmentarzy, wyszczególnionych w analizie uwarunkowań, w części A.

Podniesienie walorów estetycznych i wizerunku terenów wiejskich gminy posiada podstawowe znaczenie dla rozwoju zarówno agroturystyki i turystyki, jak i rozwoju szeroko pojętych usług.

⁷⁵ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

4.13. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W myśl ustawy z 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm.) obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Gmina Skoroszyce nie posiada Gminnego Programu Rewitalizacji.

4.14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), w Studium określa się granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Na obszarze gminy nie występują tereny zamknięte wyznaczone w związku z bezpieczeństwem i obronnością państwa.

Na terenie gminy występują tereny zamknięte zarządzane przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., oznaczone na załączniku graficznym do Studium **symbolem KK**, dla których obowiązują odrębne przepisy, w tym dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych na terenach położonych w sąsiedztwie obszarów kolejowych.

4.15. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

4.15.1. LOKALIZACJA ELEKTROWNI WIATROWYCH

W związku z potrzebą stworzenia warunków do rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii, jako proekologiczne przedsięwzięcia w środowisku, na terenach wskazanych na rysunku studium, położonych w południowej części gminy, dopuszcza się lokalizacje elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych). Lokalizacja elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 1 MW dopuszczalna jest na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, położonych w odległości większej niż 700m od granic obszarów zabudowy. Ostatecznie o lokalizacji elektrowni wiatrowych przesądzą plany miejscowe oraz warunki ochrony przyrody i środowiska, które mogą ograniczyć lub wykluczyć z możliwości ich realizacji niektóre z obszarów lub ich części. W ramach inwestycji dopuszcza się także budowę dróg eksploatacyjnych wraz z niezbędną siecią kablową, związaną z użytkowaniem elektrowni.

Realizacja inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej możliwa będzie, jeżeli ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na krajobraz i gatunki chronione (w szczególności ptaki i nietoperze).

4.15.2. LOKALIZACJA FARM FOTOWOLTAICZNYCH

W studium wyznacza się tereny wskazując możliwość lokalizacji ogniw i farm fotowoltaicznych na obszarach wyznaczonych w Studium. W związku z brakiem uciążliwości takie obszary (także dla mocy powyżej 500 kW) dopuszcza się także dla terenów dla których jest to funkcja dopuszczona jak np. dla terenów produkcyjnych i aktywności gospodarczej (AG), upraw rolnych (R) terenów eksploatacji złóż (PG) czy terenów usług (U).

Obszary na których potencjalnie możliwa jest lokalizacja farm fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW zostały wskazane na rysunku Studium. Dla lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW oraz w strefach ochronnych obowiązują przepisy odrębne (w tym wskazane niżej).

Zgodnie z Art.10, ust.2a, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977)

W Studium nie ustala się rozmieszczenia:

- 1) *wolnostojących urządzeń fotowoltaicznych, o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1000 kW zlokalizowanych na gruntach rolnych stanowiących użytki rolne klas V, VI, VIz i nieużytki – w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2020 r. poz. 2052 oraz z 2021 r. poz. 922 i 1641);*
- 2) *urządzeń innych niż wolnostojące.*

CZĘŚĆ C.

5. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTEZA USTALEŃ PLANU STUDIUM.

Rozwiązania programowo-projektowe są w dużej mierze kontynuacją rozwiązań przyjętych w poprzedniej edycji Studium (2018).

W przyjętych rozwiązaniach wzięto pod uwagę walory przestrzeni przyrodniczej oraz przestrzeni kulturowej, a także uwarunkowania sfery społecznej gminy Skoroszyce. Analiza uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych pozwoliła na opracowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego, która opiera się szczególnie na wykorzystaniu możliwości rozwojowych gminy Skoroszyce, tkwiących w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej takiej jak: dostępność komunikacyjna związana z przebiegiem DK46 w południowej części gminy oraz drogi wojewódzkiej biegnącej z południa na północ gminy. Ważną inwestycją komunikacyjną będą, wskazane już uprzednio, budowy obwodnic dla miejscowości Stary Grodów (DW401) Sidzina (DK46), Skoroszyce (DW401) i Giełczyce (droga powiatowa). Większą dostępność komunikacyjną gminy przewiduje się poprzez dalszą modernizację linii kolejowej. Elementem dalszego rozwoju gospodarczego będzie budowa zbiorników wodnych.

Utworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem, w sektorze turystyki i wypoczynku zapewniają walory przyrodnicze gminy. Nowe miejsca poza rolnictwem zapewni strefa przemysłowo-usługowa aktywizacji gospodarczej wzdłuż DW 401 oraz linii kolejowej Brzeg - Nysa. Strefa ta, w przedmiotowym Studium zostanie powiększona na styku trzech sołectw: Starego Grodkowa, Chróściny i Pniewia, w okolicy nieczynnego lotniska. Miejsca pracy możliwe są również dzięki naturalnym zasobom złóż i związanym z tym wydobywaniem kruszywa naturalnego przeznaczone do produkcji kruszyw budowlanych.

Koncepcja utworzenia tzw. pasma ekologicznego wzdłuż rzeki Stara Struga oraz rzeki Cielnicy ze zbiornikami wody w projektowanej zieleni leśnej i parkowej pozwala ponadto na rozwój gospodarki rybackiej obok rekreacji i wypoczynku. Działanie to jest zbieżne z koncepcją ochrony istniejących korytarzy ekologicznych oraz planów stworzenia Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Nowe miejsca pracy poza sektorem rolnictwa generują rozwój budownictwa mieszkaniowego w zabudowie jednorodzinnej na bardzo atrakcyjnych, południowych zboczach, spadających w kierunku projektowanych zbiorników wodnych i urządzonych terenów zieleni. Atrakcyjne warunki mieszkaniowe i nowe intratne miejsca pracy poza rolnictwem, powinny wpłynąć na konieczną zmianę struktury wieku ze względu na możliwości pozostania młodzieży na terenie gminy.

Projekt zakłada, że wiodącymi funkcjami w gminie będą: rolnictwo i turystyka przyrodna obok nieuciążliwego przemysłu, składów, a także przemysłu wydobywczego i szeroko pojętych usług.

Ustalenia projektu zmiany studium zakładają widoczną aktywizację gospodarczą w oparciu o realne możliwości rozwoju, które tkwią w przestrzeni przyrodniczej, kulturowej oraz w sferze społecznej gminy Skoroszyce.

Drugą z istotnych zmian wynikającą ze zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest wyznaczeniu terenów na których możliwe jest rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczających 500 kW, wraz ze strefami ochronnymi. Wprowadzenie tych ustaleń umożliwi lokalizację tych urządzeń na terenie gminy Skoroszyce. Ze względu na sposób zagospodarowania gminy ustalenia dotyczące terenów na których dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię odnawialna wyznaczono na terenach o najmniejszym zainwestowaniu i nie utrudniających innego zagospodarowania terenu w tym głównie zabudowy mieszkaniowej jak i innych uwarunkowań głównie przyrodniczych. Granice terenów, na których mogą być uruchamiane instalacje OZE o mocy powyżej 500 kW wskazano na złączniku mapowym, przy czym możliwości rzeczywistej lokalizacji zależą od spełnienia innych warunków przewidzianych w przepisach odrębnych.